

Enerģētikas un vides aģentūra

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@eva.gov.lv, www.eva.gov.lv

Rīgā

25.06.2025

Nr. 10.7/3/2025

Atzinums

par vēja parka *Aloja* būvniecības Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastā un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2028. gada 25. jūnijam

Paredzētās darbības ierosinātāja:

SIA “Utilitas Wind”, reģistrācijas Nr. 40203411869, juridiskā adrese: Malduguņu iela 2, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167, e-pasts: info@utilitas.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātāja:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3 - 6, Rīga, LV-1010; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Enerģētikas un vides aģentūrā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) ziņojums (turpmāk – Ziņojums) iesniegts Enerģētikas un vides aģentūrā¹ (turpmāk – Aģentūra) 2025. gada 11. februārī, papildinājumi – 2025. gada 21. februārī, Ziņojuma aktualizētā redakcija – 2025. gada 22. aprīlī un tās papildinājumi 2025. gada 12. maijā un 2025. gada 21. maijā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma *Par ietekmes uz vidi novērtējumu* 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Vēja parka *Aloja* būvniecība (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vietas:

2.1. Limbažu novada Braslavas pagasta nekustamo īpašumu zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 6644 001 0001, 6644 001 0010, 6644 001 0039, 6644 001 0068, 6644 001 0069, 6644 001 0102, 6644 001 0114, 6644 001 0159, 6644 002 0040, 6644 002 0148, 6644 004 0076, 6644 004 0175, 6644 004 0183 un 6644 004 0279;

¹ Vides pārraudzības valsts birojs, saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumu Nr. 1191 “Par Vides pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju” ar 2025. gada 1. februāri reorganizēts par Enerģētikas un vides aģentūru.

Limbažu novada Alojas pagasta nekustamo īpašumu zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 6627 003 0129 un 6627 003 0308; Valmieras novada Skaņkalnes pagasta nekustamo īpašumu zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 9684 002 0006, 9684 003 0001, 9684 003 0002, 9684 003 0008, 9684 003 0042, 9684 003 0050, 9684 003 0052, 9684 003 0069 un 9684 004 0195; Valmieras novada Vecates pagasta nekustamā īpašuma zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 9692 002 0065 (turpmāk arī – Darbības vieta vai Izpētes teritorija vai zemes vienības, uz kurām izskatīta iespēja 29 potenciālām vēja elektrostacijai (turpmāk – VES) būvniecības vietām²).

- 2.2. Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagasta un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagasta nekustamie īpašumi un to zemes vienības vēja parka infrastruktūras (piemēram, elektropārvaldes / kabeļu līnijas, jauni pievedceļi, apakšstacijas pieslēgumu nodrošināšanai u.c.), tajā skaitā zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 6644 001 0059 (jaunas apakšstacijas būvniecībai Limbažu novada Braslavas pagastā) nodrošināšanai (turpmāk kopā saukta – Darbības vieta).

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma procedūru:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ietver ne vairāk kā 26 VES un saistītās infrastruktūras būvniecību (Ziņojuma 3.1.1. attēls), veicot novērtējumu 29 potenciālajām VES būvniecības vietām VES paredzēts izvietot teritorijās, kuru pašreizējā izmantošana ir lauksaimniecībā izmantojamās zemes un mežu zemes.
- 3.1.2. Potenciālās VES būvniecības vietas izskatītas vairākās Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastu un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastu nekustamo īpašumu zemes vienībās (Ziņojuma 3.4.1. attēls). Vēja parka plānošanas procesā³ noteiktās Izpētes teritorijas platība ir aptuveni 7,814 km² jeb 781,4 ha (29 zemes vienības). VES būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās platības norādītas Ziņojuma 3.3.1. tabulā. Kopējā nepieciešamā platība sākotnēji vērtēto 29 VES un ar tām saistīto objektu būvniecībai būs ~ 94,5 ha, no kuriem ilglaicīgi apbūvēti tiks ~ 77 ha. Atbilstoši Ziņojuma 3.3.1. tabulai kopējā atmežojamā platība vēja parka būvniecībai ir 65,5 ha⁴.
- 3.1.3. Paredzētā darbība ietver VES būvniecību, kā arī papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu – pievedceļu, laukumu, sprieguma paaugstināšanas apakšstacijas, elektropārvaldes kabeļu līniju u. tml. būvniecību. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam būs nepieciešama arī meliorācijas sistēmas objektu pārkārtošana. Vēja parka apkārtnē esošais autoceļu tīkls, kā arī jaunbūvējamo un pārbūvējamo autoceļu posmi attēloti Ziņojuma 3.5.1. un 3.5.2. attēlā, elektropārvaldes līniju (kabeļu līniju) un apakšstacijas iespējamais novietojums – Ziņojuma 3.5.4. attēlā. Jaunbūvējamās elektropārvaldes kabeļu trases plānots izvietot autoceļu nodalījumu joslās⁵. VES pievienošanai kopējam tīklam tiks izbūvēta jauna apakšstacija pie 330 kV elektropārvaldes līnijas *TEC-2 – Kilingi – Nomme*. Tās tehniskā risinājuma veids, ar kādu saražotā elektroenerģija tiks nodota kopējā tīklā, tiks izvēlēts būvprojekta izstrādes laikā, ņemot vērā būvniecībai izvēlēto staciju modeli, izvēlētas VES būvniecības vietas alternatīvas, elektropārvaldes risinājumu izmaksas, kā arī potenciālos saražotās elektroenerģijas zudumus.

² Ziņojuma 3.1.2. tabula.

³ Pirms IVN uzsākšanas priekšizpētes stadijā tika identificētas 55 iespējamās VES novietojuma vietas, kuru analīzes rezultātā definēta IVN izpētes teritorija un IVN vērtētās 29 VES būvniecības vietas.

⁴ Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma 9. panta pirmā daļa noteic “Ja vēja elektrostacijas būvē uz meža zemēm, atmežošanas izraisītās negatīvās sekas kompensē ar apmežošanu.”

⁵ Izņemot gar valsts autoceļiem saskaņā ar VSIA “Latvijas Valsts ceļi” nosacījumiem.

- 3.1.4. Darbības vietā plānots uzstādīt jaunākās paaudzes VES, kuru nominālā ražošanas jauda atkarībā no vērtētā modeļa ir 5,7 – 7,2 MW un kuras ir izmantojamas uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu, kas atbilst starptautiskajā standartā IEC⁶ 61400-1 “Vējturbīnas. 1. daļa: Projektēšanas prasības” definētajai III un S klasei. Kopējais 29 VES vēja parkā saražotās enerģijas apjoms var sasniegt 754 – 897 GWh gadā, atkarībā no izvēlēta VES modeļa. Kopējais vēja parkā saražotās enerģijas apjoms būs atkarīgs no izvēlēta modeļa un faktiskā katras VES darba laika (ņemot vērā stacijas apturēšanas laiku mirgošanas efekta, putnu aizsardzības un citu ietekmju samazināšanas nolūkā). Teorētiski sasniedzamais maksimālais vienas VES saražotais daudzums ir līdz 31 GWh gadā (Ziņojuma 3.2.2. tabula).
- 3.1.5. Maksimālais VES kopējais augstums, neatkarīgi no izvēlēta modeļa un realizējamās novietojuma alternatīvas, nebūs lielāks par 267 m, plānotais VES masta augstums nepārsniegs 179 m. Attālums no spārnu zemākā punkta līdz VES pamatnei Ziņojumā norādītajiem risinājumiem ir robežās no 80 – 91,5 m (Ziņojuma 3.2.1. tabula).
- 3.1.6. Ņemot vērā VES straujo attīstību, kā arī laika noilgumu starp plānošanas procesu un vēja parka būvniecību, IVN procesa ietvaros nav izvēlēts viens konkrēts stacijas modelis un netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī lielākas jaudas VES, nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem (trokšņa parametri, rotācijas ātrums, spārnu konstrukcija u. c.) attiecībā uz cilvēku veselībai un videi radīto ietekmi.
- 3.1.7. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra Paredzētajai darbībai tika piemērota ar Aģentūras 2023. gada 28. augusta lēmumu Nr. 5-02-1/22/2023 *par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu* (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02-1/22/2023), pamatojoties uz likuma *Par ietekmes uz vidi novērtējumu* (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 7. pantu, 14.¹ panta 1.¹ daļu un piekto daļu, 15. pantu un šā likuma 1. pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 26.¹ punktu, kā arī *Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma* 7. panta pirmo, trešo un ceturto daļu.
- 3.1.8. Aģentūra 2023. gada 14. septembrī Ierosinātajai izsniedza Programmu Nr. 5-03/16/2023 *ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Aloja” un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos* (turpmāk – Programma Nr. 5-03/16/2023). Aģentūra 2024. gada 14. jūnijā izdeva lēmumu Nr. 5-02-1/34/2024 *par grozījumiem 2023. gada 14. septembra Programmā Nr. 5-03/16/2023 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Aloja” un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos*.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Aģentūra neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti ietvert Izpētes teritorijas un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas ietverts Ziņojumā kā neatņemamā IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Aģentūra tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šā atzinuma sadaļās.
- 3.2.2. Paredzētās darbības iespējamā īstenošanas vieta ir Ziņojumā norādītā Darbības vieta (skat. šī atzinuma 2. punktu), kā arī teritorijas, kurās paredzēts pilnveidot un/vai izbūvēt vēja parka būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamo infrastruktūru (skat. šī atzinuma 3.1.3. apakšpunktu).

⁶ IEC – pieņemtais saīsinājums angļu valodā – *International Electrotechnical Commission*, latviešu valodā – Starptautiskā Elektrotehniskā komisija.

- 3.2.3. Izpētes teritorijai tuvākās apdzīvotās vietas ir Vilzēnu, Braslavas un Skaņkalnes ciemi, kas atrodas attiecīgi ~ 1,1 km, ~ 1,3 km un ~ 2,9 km attālumā no vēja parka teritorijas. Plānotajam vēja parkam tuvākās pilsētas – Mazsalaca un Aloja – atrodas attiecīgi ~ 3,5 km un ~ 5,5 km attālumā. Informācija par tuvākajām apdzīvotajām vietām atspoguļota Ziņojuma 2.1.1. attēlā.
- 3.2.4. Ziņojuma 3.1. nodaļā norādīts, ka saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā⁷ pieejamo informāciju par ēkas galveno lietošanas veidu tuvāk par 800 m no potenciālajām VES būvniecības vietām atrodas dzīvojamās mājas - īpašumos “Zariņi” un “Prūši”⁸. Vēja parka ietekmes zonā esošo dzīvojamo māju izvietojums parādīts Ziņojuma 3.1.2. attēlā, attālumi no dzīvojamās apbūves līdz tuvākajai VES norādīti Ziņojuma 2. pielikumā (noteikti attālumi no 164 tuvākajām dzīvojamajām ēkām).
- 3.2.5. Piekļuvi plānotajam vēja parkam būvniecības un ekspluatācijas laikā plānots nodrošināt, izmantojot valsts reģionālos autoceļus P16 *Valmiera–Matīši–Mazsalaca*, P15 *Ainaži–Matīši*, valsts vietējos autoceļus V197 *Laņģi–Jaunkurbēni–Ruķeļi*, V169 *Austrumi–Vecate–Rimeikas*, V164 *Igaunijas robeža (Ramata)–Mazsalaca–Vilzēni–Dikļi* un V123 *Ārciems–Puikule–Urga–Braslava*, pašvaldības autoceļus B-15, B-16, B-19 un A-12, kā arī jaunizbūvētus pievedceļus, kur tas nepieciešams piekļuvei pie VES. Autoceļu novietojums, tajā skaitā piekļuvei VES izbūves vietām izmantojamo ceļu novietojums, parādīts Ziņojuma 3.5.1. un 3.5.2. attēlā. Detalizētāka informācija par pievedceļiem sniegta Ziņojuma 3.5.2. nodaļā.
- 3.2.6. Plānotā vēja parka Izpētes teritorijā tās atļauto (plānoto) izmantošanu Vecates pagastā nosaka Burtņieku novada teritorijas plānojums 2012.–2024. gadam⁹, Skaņkalnes pagastā – Mazsalacas novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam¹⁰, Braslavas un Alojas pagastā – Alojas novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam¹¹. Atbilstoši minētajiem teritorijas plānojumiem plānotā vēja parka *Aloja* Izpētes teritorija atrodas zemes vienībās vai to daļās, kuru plānotais (atļautais) izmantošanas veids ir mežu teritorija un lauksaimniecības teritorija (Ziņojuma 2.2.1., 2.2.2. un 2.2.3. attēls).
- 3.2.7. Ņemot vērā nepieciešamību veikt izmaiņas teritorijas atļautajā (plānotajā) izmantošanā, tostarp attiecībā uz VES un vēja parka izvietojuma iespēju, kā arī citas izmaiņas, kas izriet no šīs darbības, ir uzsākta četru lokālplānojumu¹² izstrāde Paredzētās darbības Izpētes teritorijā (detalizēta informācija Ziņojuma 2.2. nodaļā). Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas (turpmāk – TAPIS) publiskajā daļā – portālā geolatvija.lv – pieejamo informāciju neviens no Paredzētās darbības teritorijai izstrādātajiem lokālplānojumiem līdz šī atzinuma sagatavošanas brīdim nav apstiprināts.
- 3.2.8. Paredzētās darbības Izpētes teritorija skar aizsargjoslas, kas noteiktas gar valsts vietējiem un pašvaldības autoceļiem, virszemes ūdensobjektiem (Iģe, Ķirele, Sogupe, Mažurka), meliorācijas būvēm un elektriskajiem tīkliem (aizsargjoslas Izpētes teritorijā attēlotas Ziņojuma 2.2.1., 2.2.2. un 2.2.3. attēlā). Detalizētāka informācija par aizsargjoslām sniegta Ziņojuma 25. lpp., kā arī 4.11.5. nodaļā (attiecībā uz virszemes ūdensobjektiem).

⁷ Pieejama – <https://www.kadastrs.lv/>.

⁸ Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto informāciju nekustamajā īpašumā “Zariņi” esošā dzīvojamā māja ar būves kadastra apzīmējumu 9684 003 001 5001 dabā nepastāv/ir demontēta, un nekustamajā īpašumā “Prūši” esošā dzīvojamā māja ar būves kadastra apzīmējumu 9692 002 0045 001 ir Ierosinātājais īpašumā un to paredzēts demontēt.

⁹ Burtņieku novada teritorijas (administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.) plānojums no 2012.–2024. gadam, pieejams - https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_66 (skatīts 21.03.2025.).

¹⁰ Mazsalacas novada teritorijas (administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.) plānojums no 2013.–2024. gadam, pieejams - https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_72 (skatīts 21.03.2025.).

¹¹ Alojas novada teritorijas (administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.) plānojums no 2013.–2024. gadam, pieejams - https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_137 (skatīts 21.03.2025.).

¹² Pieejami - https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_29269; https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_28907; https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_29265; https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_29267.

- 3.2.9. Vēja apstākļu raksturošanai Paredzētās darbības teritorijā (Ziņojuma 2.3. nodaļa) un no vēja apstākļiem atkarīgo ietekmju vērtēšanai izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (ECMWF) izstrādātā modeļa ERA5¹³ dati par laika periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim. IVN procesa ietvaros izmantoti dati par vēja apstākļiem Paredzētās darbības teritorijā 200 m augstumā virs zemes virsmas. Ziņojumā vērtēti VES modeļi, kuri uzsāk darbību, ja vēja ātrums mastā augstumā sasniedz vismaz 3 m/s, bet apturēta, kad vēja ātrums pārsniedz 20–26 m/s. Izvērtējot Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra izstrādātā modeļa ERA5 datus, tika noteikts, ka vidēji 6 % no gada laika VES neražos elektroenerģiju, jo vēja ātrums nebūs pietiekošs vai arī tas būs pārāk liels. Vidējais vēja ātrums vēja parka teritorijā ir mainīgs gada griezumā (Ziņojuma 2.3.2. attēls), zemāks vasaras periodā, augstāks gada aukstajos mēnešos, bet vidēji tas ir 8 m/s.
- 3.2.10. Vēja parka teritorija ietilpst Gaujas upes baseina apgabalā¹⁴ un atrodas Salacas un Iģes sateces baseinos¹⁵ (Ziņojuma 4.11.6. attēls). Izpētes teritoriju šķērso vai tās tuvumā atrodas valsts nozīmes ūdensnotekas Iģe (meliorācijas kadastra Nr. 542:01), Soģupe (meliorācijas kadastra Nr. 5424:01), Mažurka (meliorācijas kadastra Nr. 5428:01), Ķirele (meliorācijas kadastra Nr. 5438:01) un Laņģupīte (meliorācijas kadastra Nr. 5436:01). Saskaņā ar VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas¹⁶ datiem ar vēja parku saistītā plānotā infrastruktūra lielākoties izvietota lauksaimniecības zemēs, kuras ir labi drenētas, bet VES atrašanās vietas un izbūves laukumi izvietoti meliorētās lauksaimniecības un mežu zemēs. (Ziņojuma 4.11.5. attēls).
- 3.2.11. Tuvāko ūdens ņemšanas vietu raksturojums sniegts Ziņojuma 4.11.4. nodaļā. Informācija par Paredzētās darbības apkārtnē reģistrētajiem ūdensapgādes urbumiem iegūta no VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) vienotās Vides informācijas sistēmas. Atbilstoši LVĢMC informācijai Izpētes teritorijā nav reģistrēts neviens ūdensapgādes urbums, bet 1 km rādiusā ap Izpētes teritoriju reģistrēti 34 urbumi, kuri ir vai nu neaktīvi, vai arī to statuss nav zināms. Tuvāko urbuma atrašanās vietas parādītas Ziņojuma 4.11.4. attēlā. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti un to mazinošie pasākumi novērtēti Ziņojuma 4.11.6. nodaļas attiecīgajā sadaļā (Ziņojuma 226. lpp.). Atbilstoši gruntsūdens līmeņa modelēšanas datiem¹⁷ gruntsūdens līmenis Paredzētās darbības teritorijas lielākajā daļā svārstās no 1 – 5 m dziļumā no zemes virsmas (Ziņojuma 4.11.2. attēls).
- 3.2.12. Izpētes teritorijas ģeomorfoloģisko, ģeoloģisko un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums sniegts Ziņojuma 4.11.2. nodaļā. Novērtēts, ka kopumā Darbības vietā nav tādi inženierģeoloģiskie apstākļi, kas liegtu tajā izbūvēt vēja parku. Kvartāra nogulumu augšējo daļu Izpētes teritorijā (Ziņojuma 4.11.1. attēls) veido dabiskos apstākļos stabila grunts, kas var kalpot par būvju dabisko pamatni – glacigēna morēnas mālsmilts un smilšmāls, kā arī glaciofluviālie nogulumi (smilts ar granti un oļiem), taču vietām sastopamas arī būvniecībai nepiemērotas grunts – kūdras nogulumi (VES AL_05 un AL_47 būvniecības vietās). Paredzams, ka šādās vietās kūdras būs nepieciešams aizvietot ar piemērotu grunti, izbūvēt pamatus uz pāļiem vai mainīt plānoto VES atrašanās vietu uz tādu, kurā inženierģeoloģiskie apstākļi ir piemēroti VES būvniecībai. No Ziņojuma 4.11.6. nodaļā sniegtās informācijas secināms, ka Ierosinātāja detalizētus

¹³ Pieejams – <https://climate.copernicus.eu/climate-reanalysis>.

¹⁴ Ūdens apsaimniekošanas likums; pieejams - <https://likumi.lv/ta/id/66885-udens-apsaimniekosanas-likums>.

¹⁵ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 3. jūlija noteikumu Nr. 397 “Noteikumi par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru” (turpmāk - Noteikumu Nr. 397) 2. pielikumu.

¹⁶ Meliorācijas kadastra informācijas sistēma; pieejama - <https://www.melioracija.lv/> (skatīts 21.03.2025.).

¹⁷ Ziņojumā atsauc Nr. 91: Interreg Baltijas jūras reģiona programmas projekts WAMBAF Tool Box (#X007) un LIFE programmas pētījums "Klimata pārmaiņu samazināšanas iespēju demonstrēšana auglīgās organiskajās augsnēs Baltijas valstīs un Somijā" (LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158).

inženierģeoloģiskās izpētes darbus VES izbūves vietās plāno uzsākt pēc IVN procesa pabeigšanas. Inženierģeoloģiskās izpētes laikā tiks novērtēti grunts nestspējas rādītāji katrā VES izbūves vietā. VES ir plānots izbūvēt uz monolīta dzelzsbetona pamata, tomēr, ja inženierģeoloģiskās izpētes darbu rezultātā tiks identificētas teritorijas, kurās grunts nestspējas rādītāji ir nepietiekami, šajās vietās pamatu konstrukcija tiks balstīta uz pāļiem.

- 3.2.13. Ziņojumā novērtēts, ka saskaņā ar LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā¹⁸ (turpmāk – ZDzIS) pieejamo informāciju tuvākā atradne, kurā tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve, ir kūdras atradne “Sapatas purvs” (ZDzIS Nr. K16820), kas atrodas ~2,5 km attālumā no tuvākās plānotās VES. Citās tuvākajās atradnēs / prognozēto resursu laukumos – “Žagari” (ZDzIS Nr. B1194), “Mežkungēni” (ZDzIS Nr. B1086), “Saulītes” (ZDzIS Nr. K1329), “Alksnāji” (ZDzIS Nr. B1087), “Jaunjenči” (ZDzIS Nr. B1076), “Kalniņi” (ZDzIS Nr. B2735), “Mežaiņi” (ZDzIS Nr. B1077) un “Vilzēnu, Ķīšu” (ZDzIS Nr. K1116) – netiek veikta derīgo izrakteņu ieguve, jo tajās nav spēkā esošas zemes dzīļu izmantošanas dokumentācijas. Tuvākā no atradnēm, kurās derīgo izrakteņu ieguve netiek veikta, – “Mežkungēni” atrodas 0,33 km attālumā uz DR no VES AL_31 būvniecības vietas. Detalizēta informācija par Darbības vietai tuvumā esošajām atradnēm un prognozētiem resursu laukumiem sniegta Ziņojuma 4.11.3. nodaļā un informācija atspoguļota 4.11.3. attēlā.
- 3.2.14. Ziņojuma 4.4.2. nodaļā norādīts, ka Paredzētās darbības vieta atrodas valsts nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (turpmāk – ĪADT) – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, tā neitrālajā zonā un teritorijā, kur atļauts uzstādīt VES bez augstuma ierobežojuma¹⁹ (Ziņojuma 2.1.2. attēls). Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zona atrodas ~1 km attālumā no tuvākajām plānotajām VES AL_11 un AL_12, no kuru izbūves Ierosinātāja ir atteikusies. Nākamā tuvākā VES AL_22 plānota ~2 km attālumā no Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonas. Darbības vietai tuvākā ĪADT, kam noteikts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) (turpmāk – *Natura 2000* teritorija) statuss, ir dabas liegums “Salacas ieleja” (teritorijas kods: LV0302200), kas atrodas ~2 km attālumā Z virzienā no tuvākās plānotās VES AL_01, no kuras izbūves Ierosinātāja ir atteikusies. Dabas liegumam “Salacas ieleja” nākamā tuvākā plānotā VES (AL_21) atrodas ~3 km attālumā. Aptuveni 1,3 km attālumā R virzienā no Darbības vietas atrodas dabas liegums “Soģupes meži” (teritorijas kods: LV0543100), kas saskaņā ar Ziņojuma 4.4.3.2. nodaļā ietverto informāciju ir iekļauts potenciālo *Natura 2000* teritoriju sarakstā. Līdz 4 km attālumā no plānotā vēja parka atrodas seši dabas pieminekļi – “Gudzonu ala”, “Bezdelīgu klintis un “Dambjupītes alas”, “Dzelves kalna atsegumi un alas”, “Neļķu klintis un alas”, “Skaņaiskalns”, “Mazsalacas Parka ielas aleja”, kā arī vairāki mikroliegumi, kas izveidoti putnu²⁰ un biotopu aizsardzībai. ĪADT un mikroliegumu novietojumu skatīt Ziņojuma 4.4.1. attēlā. Izpētes teritorijā konstatētas arī tādas ĪADT, kas ietilpst dabas pieminekļu kategorijā, kā aizsargājami koki jeb dižkoki, kā arī potenciāli aizsargājami koki (to uzskaitījums Ziņojuma 4.4.4. tabulā, novietojums – 4.4.2. attēlā un 6. pielikuma 3.–11. attēlā).
- 3.2.15. Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) uzturētās dabas datu pārvaldības sistēmā *Ozols* (turpmāk – datu sistēmā *Ozols*)²¹ pieejamai informācijai Izpētes teritorijā reģistrētas atsevišķas īpaši aizsargājamu²² sugu atradnes. Izpētes teritorijas apsekojumu

¹⁸ Pieejama - <https://vidcentrs.lv/mc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>.

¹⁹ Likuma “Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” 1. pielikums un Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 303 “Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2. pielikums.

²⁰ Tuvākais mikroliegums atrodas ~2 km attālumā no tuvākās VES un ir izveidots mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzībai.

²¹ Pieejama - <https://ozols.gov.lv/pub>.

²² Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396. “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396) 1. pielikuma ziedaugu un paparžaugu, sūnu, ķērpju vai sēņu sugas.

laikā konstatētas un datu sistēmā *Ozols* reģistrētas aizsargājamo paparžaugu (apdzira *Huperzia selago*, gada staipekknis *Lycopodium annotinum*), sūnu (Helleri kļīlape (bārkstkausi) *Anastrophyllum hellerianum* (*Crossocalyx hellerianus*, smaržīgā zemessomenīte *Geocalyx graveolens*) un sēņu (maigā mīkstspore *Leptoporus mollis*, zeltainā krokaine *Pseudomerulius aureus*) sugas. Informācija par minētajām aizsargājamām sugām sniegta Ziņojuma 4.4.2.2. nodaļā, to novietojums parādīts Ziņojuma 4.4.2. attēlā un 6. pielikuma 4.–11. attēlā. Atbilstoši datu sistēmā *Ozols* pieejamai informācijai Izpētes teritorijā konstatēti vairāki Eiropas Savienības (turpmāk – ES) nozīmes aizsargājami biotopi – 6410 *Mitri zālāji periodiski izzūstošās augsnēs*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9050 *Lakstaugiem bagāti egļu meži*, 91D0* *Purvaini meži* un 7160 *Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi*. Informācija par minētajiem biotopiem apkopota Ziņojuma 4.3.3. tabulā, bet to izvietojums parādīts Ziņojuma 4.4.2. attēlā un 6. pielikuma 2.–11. attēlā.

- 3.2.16. Saskaņā ar Ziņojumu nozīmīgākās konstatētās putnu sugas, kuru labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai plānotā vēja parka kontekstā jāpievērš īpaša uzmanība, ir mazais ērglis *Clanga pomarina*, mežzirbe *Bonasa bonasia*, urālpūce *Strix uralensis*, apodziņš *Glaucidium passerinum*, trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus*, baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos* un vistu vanags *Accipiter gentilis*. Detalizētāka informācija par Izpētes teritorijā konstatētajām īpaši aizsargājam putnu sugām sniegta Ziņojuma 4.6.2. nodaļā. Izstrādātais novērtējis, ka kopumā plānotā vēja parka *Aloja* teritorija ir ārpus galvenajām šaurām migrācijas trasēm, tomēr jāņem vērā, ka uz austrumiem no teritorijas, Burtnieka virzienā, ir lokālā mērogā būtiska zosu, gulbju un bridējputnu migrācija.
- 3.2.17. Saskaņā ar Ziņojumu izpētes gaitā pētāmajā teritorijā konstatētas vismaz sešu sikspārņu sugu klātbūtne: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus*, pigmejsikspārnis *Pipistrellus pygmaeus*, kā arī vēl viena vai vairākas līdz sugai nenoteiktas *Myotis* ģints naktssikspārņu sugas. (Ziņojuma 4.5.2. nodaļa). Ziņojumā novērtēts, ka kopējā sikspārņu aktivitāte Izpētes teritorijā raksturojama kā vidēja, salīdzinot to ar citām pēc līdzīgas metodikas pētītajām vēja parku teritorijām Latvijā, un Iģes upe plānotā vēja parka tuvumā vērtējama kā nozīmīga sikspārņu barošanās vieta.
- 3.2.18. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamiem mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopiem un vaskulāro augu sugām novērtējumu veikuši sertificēti sugu un biotopu eksperti – Anete Pošiva-Bunkovska²³, Gatis Eriņš²⁴ un Toms Daniels Čakars²⁵, kā arī eksperta asistente Santa Grandovska (turpmāk kopā – Sugu un biotopu eksperti) (Ziņojuma 6. pielikums). Ietekmes uz sugām un biotopiem novērtējums ietver arī ar plānotā vēja parka saistītās infrastruktūras – elektroapgādes pieslēgumu, ceļu izbūves un / vai pārbūves, elektroapgādes transformatoru apakšstacijas izbūves – ietekmes novērtējumu. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu veicis sertificēts eksperts Andris Dekants²⁶ (turpmāk – Ornitologs) (Ziņojuma 8. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz sikspārņu faunu novērtējumu veicis sertificēts eksperts sikspārņu un to dzīvotņu jomā Viesturs Vintulis²⁷ un eksperta asistente Alise Elksne (turpmāk – Sikspārņu eksperts), sniedzot atzinumu, kas pievienots Ziņojuma 7. pielikumā.

²³ Eksperta sertifikāts Nr. 116, specializācija – biotopu grupas *alas, atsegumi un kritenes* (derīgs līdz 27.02.2030.), *jūras piekraste* (derīgs līdz 08.06.2028.), *meži un virsāji, purvi, zālāji* (derīgs līdz 29.05.2027.); sugu grupas *vaskulārie augi* (derīgs līdz 06.04.2028.), *sūnas* (derīgs līdz 22.02.2027.).

²⁴ Eksperta sertifikāts Nr. 079, specializācija – biotopu grupas *meži un virsāji* (derīgs līdz 15.11.2026.), *stāvoši saldūdeņi, tekoši saldūdeņi* (derīgs līdz 09.03.2027.).

²⁵ Eksperta sertifikāts Nr. 182, specializācija – biotopu grupas *meži un virsāji* (derīgs līdz 20.05.2027.), *stāvoši saldūdeņi, tekoši saldūdeņi* (derīgs līdz 11.11.2026.), *alas, atsegumi un kritenes* (derīgs līdz 27.05.2029.).

²⁶ Eksperta sertifikāts Nr. 183, specializācija – sugu grupa *putni* (derīgs līdz 10.07.2026.).

²⁷ Eksperta sertifikāts Nr. 070, specializācija – sugu grupa *zīdītāji - sikspārņi* (derīgs līdz 30.09.2025.).

- 3.2.19. Saskaņā ar Ziņojuma 4.8.3 nodaļu vēja parks plānots Alojas viļņota reljefa meža mozaikainavas un Rencēnu mozikainavas areālā (skatīt Ziņojuma 4.8.5. attēlu). Ņemot vērā plānoto VES augstumu, tas ietekmēs arī tādus ainavu areālus kā Burtnieku ezera ainava, Salacas upes ainava, Ziemeļu purva ainavu, Rūjienas mozaikainavu, Umurgas mozaikainava, Augstrozes pauguraines meža mozaika un Dikļu purva ainava. Minēto ainavu areālu apraksts un fotomontāžas (vizualizācijas) iekļautas Ziņojuma 4.8.3.1. nodaļā. Vēja parka apkārtnes ainavu areāliem noteiktais ainavas jūtīgums atbilstoši areāla ainavas rakstura tipam un specifiskajām iezīmēm saistībā gan ar ražošanas objektu integrēšanu, gan infrastruktūras attīstību vēja parka apkārtņē raksturots vidējs un ļoti augsts (skat. Ziņojuma 4.8.3. tabulu). Izpētes teritorijas apkārtņē atrodas divi Vidzemes ainavu dārgumi²⁸ – “Salacas ieleja ar Mazsalacu un Skaņokalni” un “Burtnieku ezers ar baznīcām un muižu centriem” (skat. Ziņojuma 4.8.19. attēlu). Plānotais vēja parks neskar ainavu dārgumu teritorijas, tomēr atsevišķos skatos VES varētu būt redzamas kā fona elements. Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto informāciju Ziņojuma sagatavošanā iesaistīta sertificēta ainavu arhitekte Laura Hrisanfova²⁹.
- 3.2.20. Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.-2038. gadam³⁰ noteikts, ka lauksaimniecības un mežu zemes jāizmanto atbilstoši ilgtspējīgiem apsaimniekošanas veidiem, nesamazinot vērtīgo augšņu un mežu platības. Plānotā vēja parka *Aloja* attīstība saskaņā ar Ziņojumā iekļauto novērtējumu ir daļēji pretrunā ar šo stratēģijā pausto nosacījumu. Saskaņā ar Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022.-2046. gadam³¹ par ainaviski vērtīgām teritorijām tiek uzskatīta arī Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zona, kur netiek atbalstīta tāda infrastruktūras objektu izbūve, kas būtiski pārveido ainavu un tās elementus, izmaina kultūrvēsturiskās vides īpatnības. Mazsalacas novada teritorijas plānojumam ir pievienots ainavu plāns, kur ņemts vērā Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu ekoloģiskā plāna daļējums, līdz ar to VES, kuras plānots izvietot Skaņkalnes pagastā atradīsies līdzenumu un viļņaino līdzenumu ainavā un drumlinu ainavā, kas saskaņā ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu ekoloģisko plānu ir bez speciālām prasībām zemes izmantošanā. Saskaņā ar Alojas novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 166. punktu Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zona noteikta kā ainaviski vērtīga teritorija, kurā aizliegts veikt darbības, kas būtiski pārveido ainavu un tās elementus, izmaina kultūrvēsturiskās vides īpatnības un reģionam raksturīgos ainavu elementus vai samazina bioloģisko daudzveidību un ainavas ekoloģisko kvalitāti.
- 3.2.21. Saskaņā ar Ziņojuma 4.7.2. nodaļā norādīto un atbilstoši Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes informācijas sistēmā “Mantojums” pieejamo informāciju vēja parka teritorijā nav valsts aizsargātu kultūras pieminekļu, taču uz Z no plānotā vēja parka ir liela aizsargāto kultūras pieminekļu grupa. Izpētes teritorijas apkārtņē esošās kultūrvēsturiski nozīmīgās vērtības attēlotas Ziņojuma 4.7.1. attēlā un aprakstītas Ziņojuma 4.7.2. un 4.8.3.4. nodaļā (ietekmes uz ainavu kontekstā). Tuvākie valsts aizsargātie kultūras pieminekļi – Vīkšēnu pilskalns (reģiona nozīmes kultūras piemineklis Nr. 2488) un Jaunvīkšēnu senkapī (reģiona nozīmes kultūras piemineklis, aizsardzības Nr. 2489) – atrodas mazāk nekā 1 km attālumā no sākotnēji plānotās VES AL_01³². Nākamā tuvākā VES (AL_21) plānota vismaz 1,2 km attālumā no valsts aizsargātajiem kultūras pieminekļiem, un ar minētās VES saistītie infrastruktūras objekti nešķērso to aizsargjoslas. Citi valsts aizsargātie kultūras pieminekļi atrodas vairāk nekā 4,5 km attālumā no plānotā vēja parka. Kultūrvēsturisko vērtību

²⁸ Pieejams - <https://ainavudargumi.lv/saraksts/?section=3>

²⁹ Latvijas Ainavu arhitektu asociācijas sertifikāta Nr. 73-2019 (derīgs līdz 29.05.2025.).

³⁰ Pieejama – https://geolativija.lv/geo/tapis#document_24656.

³¹ Pieejams - https://geolativija.lv/geo/tapis#document_24572.

³² VES AL_01, no kuras būvniecības Ierosinātāja ir atteikusies, kabeļu trase saskaņā ar Ziņojumā iekļauto informāciju šķērso Jaunvīkšēnu senkapu aizsardzības zonu.

novērtējums ietver arī ar plānotā vēja parka saistītās infrastruktūras, t.sk. elektropārvaldes kabeļu trases novērtējumu. Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto informāciju tā sagatavošanā iesaistīts Mg. hist. Ritvars Ritums.

- 3.2.22. Ziņojumā secināts, ka plānotā vēja parka Izpētes teritorijā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas³³. Tuvākā potenciāli piesārņotā vieta – bijušā kolhoza nelegālā atkritumu izgāztuve un dzīvnieku kapsēta “Solis” (reģistrācijas numurs 96848/2248)³⁴ – atrodas 150 m attālumā no plānotā vēja elektrostaciju parka izpētes teritorijas. Ņemot vērā Ziņojuma 2.1.4. un 3.1.1. attēlā iekļauto informāciju, konstatējams, ka plānotā kabeļlīnija šķērso zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 9684 003 0095, kurā reģistrēta minētā potenciāli piesārņotā vieta. Citas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas atrodas vismaz 1 km attālumā no Izpētes teritorijas (potenciāli piesārņoto vietu izvietojums attēlots Ziņojuma 2.1.4. attēlā). Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 “Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts” tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts atrodas Limbažos, ~ 30 km attālumā.
- 3.2.23. Atbilstoši LVĢMC izstrādātajai dokumentācijai par plūdu riskiem – “Plūdu riska informācijas sistēma”³⁵ un “Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam”³⁶ (turpmāk – Gaujas UBA plāns) – Paredzētās darbības Izpētes teritorijas neatrodas nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums ir sniegts Ziņojumā. Aģentūra tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos aspektus, kur nepieciešams, atsevišķu ietekmju griezumā tie ņemti vērā šā atzinuma 6. nodaļā attiecīgajos punktos.
- 3.3.2. Novērtējuma veikšanas brīdī vēja parka realizācijai nav izvēlēts noteikts stacijas tips, taču ir apzināti vairāki VES modeļi, kas izmantojami konkrētā vēja parka attīstībā. IVN uzdevumam definēti vai izmantoti VES ražotāju nodrošināti raksturlielumi, kuriem ir noteikta ietekme uz vidi un cilvēka veselību. Ziņojumā ar VES parametriem saistīto ietekmju griezumā vērtēti un salīdzināti no ietekmes viedokļa sliktākie scenāriji, vērtējot maksimālo iespējamo ietekmi un, ja nepieciešams, izvērtējot pasākumus ietekmes mazināšanai.
- 3.3.3. Ziņojuma 3.2.1. tabulā apkopota informācija par vērtēto modeļu atsevišķiem fizikālajiem raksturlielumiem. Maksimālais vērtētais kopējais stacijas augstums ir 267 m un masta augstums attiecīgi 179 m. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par vēja apstākļiem Darbības vietā (Ziņojuma 2.3. nodaļa) un Ziņojuma 3.2.1. attēlā apkopoto informāciju par atsevišķu VES modeļu elektroenerģijas ražošanas potenciālu pie noteikta vēja ātruma, Aģentūra konstatē, ka Darbības vietā, kur vidējais 10 gadu periodā novērotais vēja ātrums 200 m augstumā ir 8 m/s, uzstādītās VES darbosies ar efektivitāti, kas atbilst aptuveni 55 % no attiecīgo modeļu maksimālajām vērtībām, kuras tiek sasniegtas vēja ātruma diapazonā no 11–19 m/s. Vērtēto modeļu elektroenerģijas ražošanas potenciāls salīdzināts Ziņojuma 3.2.2. tabulā un viszemākais tas ir modelim *Nordex N163-5.7*, bet augstākais – *Vestas V172-7.2*.

³³ Ziņojumā atsauce Nr. 102 uz Latvijas atvērto datu portālu <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/piesarnotas-un-potenciali-piesarnotas-vietas>.

³⁴ Valsts Vides dienesta Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā (pieejama - <https://pvps.vvd.gov.lv/>) objekts ar reģistrācijas numuru 3468.

³⁵ Pieejama - <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>.

³⁶ Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam; pieejams: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>, apakšsadaļā “Gaujas UBA plāns (2022-2027)”.

- 3.3.4. Vēja parka būvniecības process un galvenie parametri katrā no būvniecības aspektiem aprakstīts Ziņojuma 3.5. nodaļā. Ziņojuma 3.5.2. nodaļā sniegts vērtējums par esošo autoceļu tīklu (Ziņojuma 3.5.2. attēls), tostarp vērtējot to piemērotību būvmateriālu un VES komplektējošo daļu transportēšanai, lai nodrošinātu piekļuvi plānotajām VES gan to būvniecības, gan ekspluatācijas gaitā. Paredzams, ka VES no to ražošanas vietas varētu tikt piegādātas uz Paldisku ostu Igaunijā, no kuras ar autotransportu pa autoceļu E67 vai E263 līdz autoceļam Nr. 6 *Valga-Uulu* un tālāk caur Lodi, Valmieru un Matīšiem līdz vēja parka *Aloja* teritorijai. Saskaņā ar Izstrādātājas sniegto informāciju tiek pētīti divi transportēšanas maršruti (Ziņojuma 3.5.5. attēls).
- 3.3.5. Ziņojuma 3.5.3. nodaļā sniegta informācija par vēja parka darbības nodrošināšanai nepieciešamo inženierkomunikāciju izbūvi, 3.5.4. nodaļā apskatīta plānoto VES pamatu izbūve, 3.5.4. nodaļā – pievedceļu un laukumu izbūve, Ziņojuma 3.5.5. nodaļā – ar VES piegādi un uzstādīšanu saistītie jautājumi. Ziņojuma 3.5.6. nodaļā norādīts, ka pēc VES uzstādīšanas tiks veikta uzstādīšanai nepieciešamo būvniecības laukumu rekultivācija. Rekultivētajās teritorijās tiks atjaunota augsnes virskārta un prognozēts, ka tās būs iespējams izmantot turpmākai lauksaimnieciskai vai mežsaimnieciskai darbībai.
- 3.3.6. Detalizēts ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīto būvniecības darbu ietekmes novērtējums sniegts šī atzinuma 6.11.2. apakšnodaļā, kur attiecināms, arī citās šī atzinuma ietekmju novērtējuma 6. nodaļas apakšnodaļās.
- 3.3.7. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja būvniecības, ekspluatācijas un nojaukšanas vai pārbūves laikā radīto atkritumu apsaimniekošanu veiks ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Pieņemts, ka VES darbības laiks ir apmēram 25 – 30 gadi. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES paredzēts demontēt vai pārbūvēt. Izstrādātāja Ziņojuma 3.7. nodaļā norādījusi, ka lielāko daļu materiālu jau šobrīd iespējams atkārtoti izmantot vai pārstrādāt. Izņēmums ir tikai VES spārni, kas tiek ražoti no kompozītmateriāliem un kuru pārstrādes iespējas šobrīd ir ierobežotas. Ziņojumā norādīts, ka VES ražotāji strādā pie plastmasas un kompozītmateriālu pārstrādes risinājumu pilnveidošanas. Līdz ar to šobrīd ir grūti prognozēt, cik lielu daļu no VES būvniecībai izmantotajiem materiāliem, tajā skaitā spārnu ražošanā izmantotajiem, būs iespējams pārstrādāt, kad noslēgumam tuvosies VES ekspluatācijas laiks, tomēr domājams, ka pārstrādes tehnoloģiskās iespējas būs ievērojami plašākas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Veicot alternatīvo risinājumu salīdzinājumu, Ziņojumā vērtēti ietekmes parametri un raksturlielumi, kas saistīti gan ar sabiedrības veselību un drošību, gan ietekmi uz dabas vērtībām, ainavu un kultūrvēsturiskām vērtībām, kā arī ietekmi uz resursu patēriņu un inženierģeoloģiskiem apstākļiem. Ziņojuma 4. nodaļā ir raksturota ietekme uz vidi katram no vērtējamo ietekmju veidiem³⁷, iekļaujot šajā nodaļā arī alternatīvu vērtējumu. Paredzēto darbību limitējošie faktori un pasākumi radītās ietekmes samazināšanai apkopoti Ziņojuma 6. nodaļā. Ziņojuma 7. nodaļā sniegts apkopojošs Paredzētās darbības alternatīvu apraksts³⁸. Informācija par aspektiem, kuri vērtēti kontekstā ar vietas izvietojuma alternatīvām apkopota Ziņojuma 3.4.1. tabulā. Detalizētāka informācija sniegta arī Ziņojuma 3.4. nodaļā (alternatīvu raksturojums un vietas izvēles pamatojums).

³⁷ Ziņojumā vērtēta dažādu frekvenču trokšņa ietekme, mirgošanas efekts, ietekme uz bioloģisko daudzveidību (trīs grupas), ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sakaru sistēmām, novērtēti arī iespējamie vides riski un avārijas situācijas, sociāli-ekonomiskie aspekti u.c.

³⁸ Ziņojuma 7. nodaļā nav sniegts apkopojums par Paredzētās darbības alternatīvu kvantitatīvo rādītāju salīdzinājumu būtiskāko ietekmju aspektos. Līdz ar to apgrūtinot iespēju noteikt, kura no plānotajām VES rada nozīmīgāko ietekmi un / vai atteikšanās vēl no kādas VES izbūves varētu būtiski uzlabot vēja parka radīto kopējo ietekmi.

- 3.4.2. Ziņojuma 4. nodaļas apakšnodaļās, izņemot 4.15. un 4.16.1. nodaļas, sniegts atsevišķs alternatīvu vērtējums saistībā tikai ar konkrēto ietekmes aspektu. Vērtētās tehnoloģiskās alternatīvas ainavas aizsardzības, vides risku, ietekmes uz sakaru sistēmām, kā arī ietekmes uz putnu un sikspārņu populācijām atzīstas par līdzvērtīgām vai nebūtiski atšķirīgām. Nozīmīgākās atšķirības, kas attiecināmas uz tehnoloģiskās alternatīvas izvēli, ir saistītas ar fizikālajām ietekmēm uz sabiedrības veselību, proti, staciju radīto troksni un mirgošanas efektu. Trokšņa ietekme atzīta par nozīmīgu attiecībā uz ornitofaunu.
- 3.4.3. Ziņojumā secināts, ka VES AL_01 būvniecība, ņemot vērā tās novietojumu ~ 2,8 km attālumā no galvenās VES grupas, ir pretrunā normatīvo aktu prasībām – Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 303 “Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 6.2.1. apakšpunktam, kas noteic, ka VES ir izvietojamas grupās. Savukārt no VES AL_11 un AL_12 būvniecības Ierosinātāja ir atteikusies, būtiski negatīvas ietekmes uz sikspārņu populāciju dēļ.
- 3.4.4. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas, Ziņojuma 3.2. nodaļā un attiecīgo ietekmju vērtējumu nodaļās salīdzināti triju ražotāju VES modeļi³⁹, visiem modeļiem, izņemot *Siemens Gamesa SG6.6-170*, vērtējot arī dažādus spārnu jeb rotora lāpstiņu veidus (standarta un aerodinamiski uzlabotos), kuru raksturojums šobrīd ir pieejams un izmantojams novērtējot dažādas ietekmes, tajā skaitā troksni, mirgošanas efektu, saražojamās elektroenerģijas daudzumu u.c. Visi trīs ražotāji piedāvā iespēju uzstādīt aprīkojumu apledošanas identificēšanai, kā arī nodrošināt ieregulējamu režīmu trokšņa emisiju un mirgošanas ietekmes samazināšanai un ietekmes uz sikspārņiem samazināšanai.
- 3.4.5. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas, Ziņojuma 3.2. nodaļā un attiecīgo ietekmju vērtējumu nodaļās salīdzināti VES modeļi, vērtējot arī VES ražotāju sniegto informāciju par katras stacijas elektroenerģijas ražošanas potenciālu, ņemot vērā informāciju par vēja apstākļiem paredzētās darbības apkārtnē 200 m augstumā no zemes (Ziņojuma 3.2.2. tabula). Ziņojuma 3.2.1. attēlā pievienotā informācija par elektroenerģijas ražošanas potenciāla atkarību no vēja ātruma ļauj secināt, ka sākot ar vēja ātrumu aptuveni 8 m/s (vidējais ātrums Darbības vietā) tas ir būtiski mazāks tikai modeļim *Nordex N163-5.7*, bet pārējie modeļi savstarpēji atšķiras nebūtiski. Visi četri ražotāji piedāvā iespēju uzstādīt aprīkojumu apledošanas identificēšanai, kā arī nodrošināt ieregulējamu režīmu trokšņa emisiju un mirgošanas ietekmes samazināšanai un ietekmes uz sikspārņiem samazināšanai. Ziņojuma 4.1.4. tabulā pievienotā informācija par katra modeļa skaņas jaudas līmeni (modeļiem ar un bez aerodinamiski uzlabotiem spārņiem) ļauj konstatēt, ka pie vēja ātruma 8 m/s klusākie (aptuveni 105 dB) ir modeļi *Siemens Gamesa SG170-6.6* un *Vestas V162-6.2*, bet *Vestas V172-7.2* un *Nordex N175-6.8* uzrāda par aptuveni 3 dB augstāku rezultātu. Modeļi ar aerodinamiski uzlabotiem spārņiem ir par aptuveni 2 dB klusāki.
- 3.4.6. Ziņojuma 7. nodaļā secināts, ka IVN procesā nav noteikta labākā tehnoloģiskā alternatīva, kura vienlaicīgi nodrošinātu visu vērtēto ietekmju optimālu līmeni, bet, ņemot vērā vērtētās ietekmes, noteikti nosacījumi, kuri ņemami vērā to izvēloties. ņemot vērā, ka ne visas tirgū pieejamās VES ir vērtētas, Ierosinātājam ir tiesības izvēlēties arī Ziņojumā neiekļautu jaunāku stacijas modeli, nodrošinot, ka tā radītās ietekmes nepārsniegs Ziņojumā novērtētās vides kvalitātes robežvērtības.
- 3.4.7. Ziņojumā norādīts, ka VES un infrastruktūras elementu izbūves vietas norādītas indikatīvi, atbilstoši projekta attīstības stadijai Ziņojuma iesniegšanas brīdī, un var tikt precizētas būvprojektēšanas gaitā. Tāpat arī izbūvējamo VES precīzi parametri būs zināmi pēc iepirkuma procesa noslēgšanās. Līdz ar to Aģentūra norāda, ka Ierosinātājam jāņem vērā,

³⁹ *Vestas V162-6.2, Vestas V172-7.2, Nordex N163-5.7, Nordex N175-6.8 un Siemens Gamesa SG6.6-170*. Visi modeļi uzsāk darbību pie vēja ātruma 3 m/s.

ka atsevišķu ietekmju mazināšanai nepieciešamie nosacījumi būs jāprecizē, tostarp, veicot atkārtotus aprēķinus un/ vai modelēšanu būvprojekta sagatavošanas laikā.

- 3.4.8. Izvērtējot Ziņojuma 4. nodaļā sniegto informāciju par dažādo ietekmju būtiskumu un vērtējuma skaitliskajiem parametriem, Aģentūra konstatējusi, ka bez jau norādītajām VES AL_01, AL_11 un AL_12 vairākās ietekmju jomās⁴⁰ kā salīdzinoši augstāko/būtiskāko ietekmi radošas (dilstošā secībā) ir noteiktas VES AL_19, AL_5, AL_7, AL_16, AL_17, AL_18 un AL_48, ņemot vērā dzīvojamās apbūves novietojumu. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz ornitofaunu un sīkspārņiem secināms, ka negatīvu ietekmi var radīt VES AL_11, AL_12, AL_13, AL_22, AL_23, AL_27, AL_29 - AL_32, AL_43 – AL_49 un AL_51 izbūve. Negatīvo ietekmi samazināt iespējams paredzot un īstenojot apjomīgu ietekmi samazinošu un kompensējošu pasākumu kopumu.
- 3.4.9. Vienlaikus Aģentūra konstatē, ka Ziņojumā nav identificēti apstākļi, kas pilnībā nepieļautu kādas alternatīvas īstenošanas iespējas, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie ietekmes samazināšanas risinājumi un, ja attiecināms, kompensējošie pasākumi.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2023. gada 22. augusta iesniegums “Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju parka “Aloja” izbūvei Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos” (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/2095).
- 4.2. Aģentūras 2023. gada 28. augusta lēmums Nr. 5-02-1/22/2023 “par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.
- 4.3. Aģentūras 2023. gada 14. septembra programma Nr. 5-03/16/2023 “ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Aloja” un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos”.
- 4.4. Izstrādātājas 2023. gada 29. novembra elektroniskā pasta vēstule “Paziņojums par IVN ziņojuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu” (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/2918).
- 4.5. Fiziskas personas 2023. gada 18. decembra iesniegums (Aģentūrā reģistrēts 2023. gada 19. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3114).
- 4.6. Aģentūras 2024. gada 10. janvāra vēstule Nr. 5-01/32 “Par sabiedrības viedokļu nosūtīšanu”, ar kuru Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtīti Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Aģentūrā saņemtie viedokļi.
- 4.7. Izstrādātājas 2024. gada 29. maija vēstule “Par ietekmes uz vidi procedūras sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiālu iesniegšanu”, ar ko iesniegts pārskats par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, t.sk. sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/1639/2024).
- 4.8. Aģentūras 2024. gada 14. jūnija lēmums Nr. 5-02-1/34/2024 “par grozījumiem 2023. gada 14. septembra Programmā Nr. 5-03/16/2023 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Aloja” un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos”.
- 4.9. Ierosinātājas 2024. gada 17. oktobra vēstule Nr. 84/24 “Par prioritārā investīciju projekta statusu”, ar kuru iesniegta informācija par to, ka vēja parkam “Aloja” ir piešķirts Latvijas Investīciju aģentūras Prioritārā investīciju projekta statuss (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/2868/2024).

⁴⁰ Troksnis, zemfrekvences troksnis un mirgošana.

- 4.10. Fiziskas personas 2024. gada 24. novembra iesniegums “Ietekmes uz vidi novērtējuma par vēja parku Aloja jautājumi” (Aģentūrā reģistrēts 2024. gada 25. novembrī ar reģ. Nr. 5-01/3212/2024).
- 4.11. Izstrādātājas 2024. gada 26. novembra vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu”, ar kuru iesniegts paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Ziņojuma apspriešana) (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/3237/2024).
- 4.12. Izstrādātājas 2024. gada 9. decembra vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu” ar pielikumu – Ziņojuma apspriešanas sanāksmes protokolu (sanāksmes norises vieta Alojā kultūras nams) (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/3393/2024).
- 4.13. Izstrādātājas 2024. gada 11. decembra vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu” ar pielikumu – Ziņojuma apspriešanas sanāksmes protokolu (sanāksmes norises vieta Mazsalacas kultūras centrs) (Aģentūrā reģistrēta 2024. gada 12. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3429/2024).
- 4.14. Fiziskas personas 2024. gada 26. decembra iesniegums “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja parka “Aloja” būvniecībai Limbažu novada Alojā un Braslavas pagastos” (Aģentūrā reģistrēts 2024. gada 27. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3553/2024).
- 4.15. Fiziskas personas 2024. gada 26. decembra iesniegums “Alojas vēja parks” (Aģentūrā reģistrēts 2024. gada 27. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3554/2024).
- 4.16. Fiziskas personas 2024. gada 26. decembra iesniegums “Rakstisks priekšlikums un viedoklis” (Aģentūrā reģistrēts 2024. gada 27. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3555/2024).
- 4.17. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes 2024. gada 27. decembra vēstule Nr. 2.4/AP/13113/2024 “ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja parka “Aloja” būvniecībai Skaņkalnes un Vecates pagastos Valmieras novadā un Alojā un Braslavas pagastos Limbažu novadā” (Aģentūras reģ. Nr. 2.4/AP/13113/2024).
- 4.18. Limbažu novada pašvaldības 2024. gada 27. decembra vēstule Nr. 4.8.3/24/4112N “Par ietekmes uz vidi novērtējumu vēju elektrostaciju parkam “Aloja” un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai” (Aģentūrā reģistrēta 2024. gada 28. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3580/2024).
- 4.19. Fiziskas personas 2024. gada 27. decembra iesniegums “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja parka “Aloja” būvniecībai Limbažu novada Alojā un Braslavas pagastos” (Aģentūrā reģistrēts 2024. gada 28. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3582/2024).
- 4.20. Fiziskas personas 2024. gada 27. decembra iesniegums (Aģentūrā reģistrēts 2024. gada 28. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3588/2024).
- 4.21. Fiziskas personas 2024. gada 27. decembra iesniegums (Aģentūrā reģistrēts 2024. gada 28. decembrī ar reģ. Nr. 5-01/3590/2024).
- 4.22. Dabas aizsardzības pārvaldes 2024. gada 28. decembra vēstule Nr. 4.8/8675/2024-N “Par rakstveida priekšlikumu sniegšanu IVN ziņojuma pilnveidošanai VES parkam “Aloja”” ar pielikumā pievienotiem dokumentiem – Valsts vides dienesta 2024. gada 19. septembra paredzētās darbības ietekmes sākotnējo izvērtējumu Nr. AP24SI0321 (vēja parka “Matīši” būvniecībai Valmieras novada Matīšu pagastā) un ar to saistītie sertificēto sugu un biotopu jomas ekspertu atzinumi (Aģentūrā reģistrēta 2025. gada 2. janvārī ar reģ. Nr. 5-01/3/2025).
- 4.23. Fiziskas personas 2025. gada 10. janvāra elektroniskā pasta vēstule (Aģentūras reģ. Nr. 1-07/118/2025).

- 4.24. Aģentūras 2025. gada 10. janvāra vēstule Nr. 5-01/33/2025 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam pārsūtīti Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Aģentūrā saņemtie viedokļi.
- 4.25. Ierosinātājas 2025. gada 15. janvāra vēstule Nr. 4/25 “Par vēja parka “Aloja” IVN Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu”, kurā pausts viedoklis par iespēju pagarināt IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas termiņu (Aģentūras reģ. Nr. 5-01/188/2025).
- 4.26. Ierosinātājas 2025. gada 11. februāra vēstule Nr. 13/25 “Par vēja parka “Aloja” IVN Ziņojuma iesniegšanu Enerģētikas un vides aģentūrā atzinuma saņemšanai” un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Aģentūrā un Ziņojums (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 12. februārī ar reģ. Nr. 10.4/239/2025-S).
- 4.27. Aģentūras 2025. gada 12. februāra vēstule Nr. 2.9/68/2025-N “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” ar lūgumu sniegt atsauksmi un/vai izvirzīt obligātos nosacījumus par Ziņojumu.
- 4.28. Valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” 2025. gada 17. februāra vēstule Nr. 01-8/364 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (Aģentūrā reģistrēta 2025. gada 18. februārī ar reģ. Nr. 2.9/327/2025-S).
- 4.29. VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” 2025. gada 21. februāra vēstule Nr. 07-06-09/2025/387 “Par institūciju viedokļa sniegšanu par IVN Ziņojumu vēja parka “Aloja” būvniecībai Valmieras nov. Skaņkalnes un Vecates pag. un Limbažu nov. Alojās un Braslavas pag. (SIA Utilitas Wind)” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/410/2025-S).
- 4.30. Ierosinātājas 2025. gada 21. februāra vēstule Nr. 18/25 “Par papildus informācijas iesniegšanu vēja parka “Aloja” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam”, ar kuru iesniegti papildinājumi Ziņojuma 7. un 8. pielikumam (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/420/2025-S).
- 4.31. SIA “Elektroniskie sakari” 2025. gada 21. februāra vēstule Nr. 2.1-2/137 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/421/2025-S).
- 4.32. AS “Latvijas valsts meži” 2025. gada 26. februāra vēstule Nr. 4.1-2_018f_101_25_143 “Atzinums par “Vēja parka “Aloja” un tā saistītās infrastruktūras būvniecība Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/489/2025-S).
- 4.33. Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes 2025. gada 26. februāra vēstule Nr. 2025/05-06/209 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parkam “Aloja”, Limbažu un Valmieras novados” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/494/2025-S).
- 4.34. Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra 2025. gada 27. februāra vēstule Nr. NOS/2025-1403 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu vēja parka “Aloja” būvniecībai” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/516/2025-S).
- 4.35. AS “Augstsprieguma tīkls” 2025. gada 28. februāra vēstule Nr. 2.5/2025/853 “Par atzinumu IVN ziņojumam vēja parka “Aloja” būvniecībai Valmieras nov. Skaņkalnes un Vecates pag. un Limbažu nov. Alojās un Braslavas pag. (SIA Utilitas Wind)” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/530/2025-S).
- 4.36. Valsts akciju sabiedrība (VAS) “Latvijas gaisa satiksme” 2025. gada 4. marta vēstule Nr. VI-AD/JPN-03/2025/189 “Par VES parka “Aloja” ietekmes uz vidi novērtējumu” (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 5. februārī ar reģ. Nr. 2.9/596/2025-S).
- 4.37. Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecības 2025. gada 4. marta vēstule Nr. VVM.7-1/673 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu vēja parka “Aloja” būvniecībai” (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/598/2025-S).

- 4.38. Satiksmes ministrijas 2025.gada 4. marta vēstule Nr. 15-01/740 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parka Aloja un saistītās infrastruktūras būvniecībai" (Aģentūrā reģistrēta 2025. gada 5. martā ar reģ. Nr. 2.9/608/2025-S).
- 4.39. Valsts vides dienesta 2025. gada 6. marta vēstule Nr. 2.3/AP/2136/2025 "Par IVN Ziņojumu vēja parka "Aloja" būvniecība Valmieras novads Skaņkalnes un Vecates pagasts un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagasts" (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/627/2025-S).
- 4.40. Valmieras novada pašvaldības 2025. gada 6. marta vēstule Nr. 4.1.8.3/25/1428 "Par viedokļa sniegšanu par IVN Ziņojumu vēja parka "Aloja" būvniecībai Valmieras nov. Skaņkalnes un Vecates pag. un Limbažu nov. Alojas un Braslavas pag. (SIA Utilitas Wind)" (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/631/2025-S).
- 4.41. Aģentūras 2025. gada 25. marta vēstule Nr. 10.4/608/2025-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu", ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam pārsūtīti Ziņojuma izvērtēšanas laikā saņemtie institūciju viedokļi, kā arī lūgts sniegt papildu informāciju.
- 4.42. Ierosinātājas 2025. gada 3. aprīļa elektroniskā pasta vēstule, ar kuru iesūtīts Aizsardzības ministrijas 2024. gada 6. novembra lēmums Nr. 1/1-24.3/398 un 2025. gada 20. janvāra lēmums Nr. 1/1-24.3/30 par grozījumiem lēmumā Nr. 1/1-24.3/398.
- 4.43. Dabas aizsardzības pārvaldes 2025. gada 7. aprīļa vēstule Nr. 4.9/2133/2025-N "Par atsaukšanas sniegšanu IVN ziņojumam VES parkam "Aloja"" (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/1095/2025-S).
- 4.44. Aģentūras 2025. gada 7. aprīļa vēstule Nr. 10.4/741/2025-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu", ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam pārsūtīta Dabas aizsardzības pārvaldes 2025. gada 7. aprīļa vēstule.
- 4.45. Ierosinātājas 2025. gada 22. aprīļa vēstule Nr. 41/25 "Par vēja parka "Aloja" IVN ziņojumu atbilstoši EVA 25.03.2025. vēstulei" un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Aģentūrā un Ziņojums (Aģentūrā reģistrēts 2025. gada 22. aprīlī ar reģ. Nr. 10.4/1263/2025-S).
- 4.46. Aģentūras 2025. gada 25. aprīļa vēstule Nr. 10.4/849/2025-N "Par atzinuma izdošanas termiņa pagarinājumu".
- 4.47. Veselības inspekcijas 2025. gada 29. aprīļa vēstule Nr. 2.4.8.-1./422 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/1384/2025-S).
- 4.48. Fiziskas personas 2025. gada 7. maija iesniegums (Aģentūras reģ. Nr. 2.9/1472/2025-S).
- 4.49. Aģentūras 2025. gada 16. maija vēstule Nr. 10.4/953/2025-N "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam pārsūtīts fiziskas personas iesniegums.
- 4.50. Ierosinātājas 2025. gada 12. maija vēstule Nr. 55/25 "Par papildus informāciju vēja parka "Aloja" IVN ziņojumā atbilstoši EVA 25.03.2025. vēstulei Nr. 10.4/608/2025-N un atbildes uz Veselības inspekcijas 29.04.2025. vēstuli Nr. 2.4.8.-1./422", ar kuru iesniegti papildinājumi Ziņojumam – Ziņojuma 17.un 18. pielikums un paziņojums par papildinājumu iesniegšanu Aģentūrā (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/1541/2025-S).
- 4.51. Ierosinātājas 2025. gada 21. maija vēstule Nr. 58/25 "Par atbildi EVA 16.05.2025. vēstuli Nr. 10.4/953/2025-N un iedzīvotāju 07.05.2025. iesniegumu", ar kuru iesniegti papildinājumi Ziņojumam – precizētais Ziņojuma 11. pielikums un paziņojums par precizējumu iesniegšanu Aģentūrā (Aģentūras reģ. Nr. 10.4/1695/2025-S).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

5.1.1. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika no 2023. gada 27. novembra līdz 2023. gada 18. decembrim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta “Auseklis” 2023. gada 28. novembra izdevumā Nr. 135 (10 732) un Valmieras novada pašvaldības informatīvā izdevuma 2023. gada 21. novembra izdevumā Nr. 11 (29), kā arī ievietots tīmekļvietnēs – www.valmierasnovads.lv, www.limbazunovads.lv, www.environment.lv un www.vpvpb.gov.lv⁴¹. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties tīmekļvietnē www.environment.lv, kā arī klātienē – Valmieras novada pašvaldībā (adrese: Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads), Burtnieku apvienības pārvaldes Vecates pagasta pakalpojumu centrā (adrese: “Kultūras centrs”, Vecate, Vecates pagasts, Valmieras novads), Mazsalacas apvienībā (adrese: Pērnavas iela 4, Mazsalaca, Valmieras novads), Alojās apvienības pārvaldē (adrese: Jūras iela 13, Aloja, Limbažu novads) un Alojās apvienības Braslavas pagasta pakalpojumu sniegšanas centrā (adrese: Vilzēnu pamatskola, Vilzēni, Braslavas pagasts, Limbažu novads), darba laikā. No Aģentūrā iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem izriet, ka par Paredzēto darbību un Sākotnējo sanākumi individuāli informēti gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi iekļauti Izpētes teritorijā, gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju.

5.1.2. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar *Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma*⁴² 20. pantu. Tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksme notika attālināti 2023. gada 7. decembrī plkst. 17.00, rīkojot tiešsaistes videokonferenci platformā *Zoom*. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnē www.environment.lv publicēto saiti. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes sanāksmē kopumā piedalījās 41 dalībnieks. Sākotnējās apspriešanas sanāksmes videoieraksts tika publicēts tīmekļvietnē [youtube.com](https://www.youtube.com) no 2023. gada 8. decembra līdz 14. decembrim un tas skatīts 24 reizes. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar IVN procedūru un prezentāciju par Paredzēto darbību. Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus. Iedzīvotāji interesējās par VES parametriem un provizorisko izvietojumu, VES attālumu līdz dzīvojamām ēkām, ceļu kvalitātes jautājumiem, infrastruktūru, ainavas izmaiņām, ietekmi uz iedzīvotājiem un sagaidāmajiem ieguvumiem iedzīvotājiem, trokšņa emisijām, kā arī lokālplānojuma tvērumu. Sākotnējās apspriešanas laikā jautājumus par Paredzēto darbību un ar to saistīto informāciju varēja iesūtīt elektroniski uz e-pasta adresi aloja@environment.lv. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem uz minēto elektroniskā pasta adresi tika saņemti jautājumi no trim fiziskām personām, kas uzdeva jautājumus un sniedza viedokli par vēja parka izbūves vietu. Tāpat interesējošos jautājumus varēja sūtīt Aģentūrai (adrese: Rūpniecības ielā 23, Rīga, LV-1045; e-pasta adrese: pasts@vpvpb.gov.lv).

5.1.3. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Aģentūrā tika saņemti divu fizisku personu viedokļi par Paredzēto darbību. Viena no minētajām personām iesniegumu ir atsaukusi. Otrās fiziskās personas iesniegumā pausti iebildumi pret vēja parka projekta realizāciju, kā arī norādīts, ka pa tās īpašumā esošajiem īpašumiem aizliegta ar vēja parka *Aloja* saistīto transportlīdzekļu pārvietošanās. Sākotnējās apspriešanas laikā Aģentūrā saņemtie

⁴¹ Kopš 2025. gada 1. februāra www.eva.gov.lv.

⁴² Spēkā no 2020. gada 10. jūnija līdz 2023. gada 31. decembrim.

iesniegumi ņemti vērā arī pieņemot lēmumu par grozījumu veikšanu Programmā Nr. 5-03/16/2023, un nosūtīti Ierosinātājam, kurai tajos ietvertie argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

- 5.2.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2024. gada 22. novembra līdz 2024. gada 27. decembrim. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Auseklis" 2024. gada 22. novembra izdevumā Nr. 134 (10 878) un laikraksta "Liesma" 2024. gada 22. novembra izdevumā, kā arī ievietots tīmekļvietnēs – www.valmierasnovads.lv, www.limbazunovads.lv, www.environment.lv un www.vpvp.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un klātienē – Valmieras novada pašvaldībā (adrese: Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads), Burtnieku apvienības pārvaldes Vecates pagasta pakalpojumu centrā (adrese: "Kultūras centrs", Vecate, Vecates pagasts, Valmieras novads), Mazsalacas apvienībā (adrese: Pērnavas iela 4, Mazsalaca, Valmieras novads), Limbažu novada pašvaldībā (adrese: Rīgas iela 16, Limbaži, Limbažu novads), Alojās apvienības pārvaldē (adrese: Jūras iela 13, Aloja, Limbažu novads) un Alojās apvienības Braslavas pagasta pakalpojumu sniegšanas centrā (adrese: Vilzēnu pamatskola, Vilzēni, Braslavas pagasts, Limbažu novads), darba laikā.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes norisinājās klātienē – 2024. gada 2. decembrī plkst. 17.30, Alojās kultūras namā (adrese: Jūras iela 13, Aloja, Limbažu novads) un 2024. gada 4. decembrī plkst. 17.30 Mazsalacas kultūras centrā (adrese: Rūjienas iela 1, Mazsalaca, Valmieras novads). Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmēm bija iespējams pieslēgties arī tiešsaistē *Zoom* platformā. Saskaņā ar sanāksmes protokolu Alojās kultūras namā notikušajā sanāksmē klātienē piedalījās 48 dalībnieki, un attālināti bija pieslēgušies 16 dalībnieki. Atbilstoši sanāksmes protokolam Mazsalacas kultūras centrā notikušajā sanāksmē klātienē piedalījās seši dalībnieki, un attālināti bija pieslēgušies seši dalībnieki. Sanāksmju laikā tika sniegta informācija par IVN procedūru un sagatavoto Ziņojumu, sabiedriskās iespējām sniegt priekšlikumus, kā arī tika dota iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Ziņojuma apspriešanas sanāksmes laikā tika jautāts par būvniecības ierobežojumiem vēja parka apkārtnē, būvmateriālu apjomu un to transportēšanai izmantojamo ceļu kvalitāti un infrastruktūras uzlabošanas darbiem, ietekmi uz putniem, sikspārņiem, ainavu un elektroniskajiem sakariem, plānotajiem kompensējošajiem pasākumiem, kā arī trokšņa emisijām. Detalizēts pārskats par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu pieejams Ziņojuma 11. pielikumā. Pēc 2024. gada 2. decembrī notikušās Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes, pamatojoties sanāksmes laikā saņemto sabiedrības ieteikumu, Izstrādātājas tīmekļvietnē tika publicēta papildu pārskata karte⁴³.
- 5.2.3. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Ziņojumu Aģentūrā varēja iesniegt līdz 2024. gada 27. decembrim, sūtot tos uz Aģentūras adresi: Rūpniecības ielā 23, Rīga, LV-1045 vai elektroniski uz e-pastu: pasts@vpvp.gov.lv. Šajā periodā Aģentūrā tika saņemti sešu fizisku personu iesniegumi. Iesniegumos pausts viedoklis, sniegti priekšlikumi un uzdoti jautājumi par ornitologa un sikspārņu eksperta atzinumos iekļauto informāciju, kompensējošajiem pasākumiem dabas vērtībām, VES novietojumu un tā alternatīvu trūkumu, trokšņa emisijām, ietekmi uz cilvēkiem, mājdzīvniekiem un lauksaimniecības dzīvniekiem, VES izmēriem, summāro ietekmi ar tuvumā plānoto vēja parku "Matīši", kā arī Mazsalacā notikušās Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes pārraides kvalitāti. Pēc Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas

⁴³ <https://environment.lv/lv/aktualitates/sabiedriskas-apspriesanas/pazinojums-par-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-zinojuma-sabiedrisko-apspriesanu-veja-elektrostaciju-parka-aloja-un-saistitas-infrastrukturas-buvnieciba.html>.

beigām, 2025. gada 10. janvārī, Aģentūra saņēma fiziskas personas vēstuli, kurā uzdoti jautājumi un pausts viedoklis par VES AL_01 būvniecību. Aģentūrā Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā tika saņemti arī Valsts vides dienesta un Limbažu novada pašvaldības viedokļi par Ziņojumu. Pēc Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas beigām Aģentūrā saņemta arī Dabas aizsardzības pārvaldes vēstule. Visi fizisku personu viedokļi, kā arī Valsts vides dienesta, Limbažu novada pašvaldības un Dabas aizsardzības pārvaldes vēstules nosūtītas Ierosinātajai un Izstrādātajai Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto jautājumu un komentāru pārskats pievienots Ziņojuma 12. pielikumā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Aģentūrā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Aģentūrā Ziņojums tika iesniegts 2025. gada 12. februārī. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Aģentūrā tika ievietots Valmieras novada pašvaldības tīmekļvietnē www.valmierasnovads.lv, Limbažu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.limbazunovads.lv, Izstrādātajās tīmekļvietnē www.environment.lv un Aģentūras tīmekļvietnē www.eva.gov.lv.
- 5.3.2. Ierosinātāja 2025. gada 21. februārī Aģentūrā iesniedza vēstuli Nr. 18/25, ar kuru iesniegti papildinājumi Ziņojuma 7. un 8. pielikumam (paskaidrojošās tabulas ar ekspertu atzinumos lietoto VES numerāciju un Ziņojumā izmantoto numerāciju).
- 5.3.3. Atsaucoties uz Aģentūras lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Aģentūra saņēma un Ierosinātajai un Izstrādātajai nosūtīja:
 - 5.3.3.1. Valsts aģentūras “Civīlās aviācijas aģentūra” (turpmāk – Civīlās aviācijas aģentūra) 2025. gada 17. februāra vēstuli Nr. 01-8/364, kurā nav pausti iebildumi vai izvirzīti papildu priekšlikumi Ziņojuma pilnveidošanai. Vēstulē norādīts, ka pēc VES precīza izvietojuma, skaita un raksturlielumu noskaidrošanas to būvēšanai būs jāsaņem Civīlās aviācijas aģentūras atļauja, kā arī tās būs jāmarķē un jāapriko ar aizsarggaismām.
 - 5.3.3.2. VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (turpmāk – LVRTC) 2025. gada 21. februāra vēstuli Nr. 07-06-09/2025/387, kurā secināts, ka Ziņojumā ir tikai vispārīgi izskatīta iespējamā ietekme uz mobilo sakaru darbību, televīzijas un radio apraidi. LVRTC Paredzētās darbības realizēšanai izvirza šādus obligātos nosacījumus: pirms un pēc projektā paredzēto darbību realizācijas veikt apraides radio un televīzijas signālu elektromagnētiskā lauka intensitātes mērījumus; projektā paredzēto darbību realizācijā paredzēt risinājumus, kas nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto apraides apjomu, pārklājumu un pakalpojumu sniegšanas iespēju atjaunošanu atbilstošā apjomā un kvalitātē, ja gadījumā projekta realizācijas gaitā tās tiek samazinātas. LVRTC norāda, ka Paredzētās darbības realizācijas rezultātā pakalpojumu sniedzējiem (LVRTC, mobilajiem operatoriem u.c.) un pakalpojumu lietotājiem nedrīkst radīt neērtības un papildu izmaksas. Papildus norādīts, ka būvprojektu izstrādei un būvdarbu veikšanai projekta realizētajam jāsaņem LVRTC tehniskie noteikumi.
 - 5.3.3.3. SIA “Elektroniskie sakari” 2025. gada 21. februāra vēstuli Nr. 2.1-2/137, kurā norādīts, ka Ziņojuma aktuālā versija ir koriģējama, to papildinot ar viennozīmīgiem secinājumiem par paredzētā vēja elektrostaciju parka iespējamo ietekmi uz publiskajiem mobilajiem sakariem attiecībā uz teritorijām ar mainīgas kvalitātes balss un interneta mobilajiem pakalpojumiem. Tāpat Ziņojumā iztrūkst vērtējums par vēja elektrostaciju parka iespējamo ietekmi uz fiksētā dienesta radiosakaru sistēmām, kuras tiek lietotas un kuru sakaru trases šķērso vēja elektrostaciju plānotās izvietojuma teritoriju. Norādīts, ka Ziņojumā iztrūkst

konsultāciju rezultāti attiecībā uz valsts aizsardzībai lietotajiem radiolokācijas sakaru līdzekļiem.

- 5.3.3.4. AS “Latvijas valsts meži” (turpmāk – LVM) 2025. gada 26. februāra vēstuli Nr. 4.1-2_018f_101_25_143, kurā LVM nepiekrīt VES izbūves laukumu, jaunbūvējamo pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu teritorijā esošo lielu dimensiju kritalu, izcirtumos novāktu ekoloģisko koku un liela izmēra akmeņu pārvietošanu uz LVM valdījumā esošām mežaudzēm, kā arī kompensējošo pasākumu noteikšanu biotopa 91D0* aizsardzībai vai mikroliegumu mazajam ērglim veidošanu LVM mežaudzēs. LVM vērš uzmanību, ka gadījumā, ja IVN rezultātā ir paredzēts veikt ietekmes novēršanas, mazināšanas vai kompensējošas darbības LVM apsaimniekotā teritorijā, tad to plānošanai un realizēšanai ir nepieciešams rakstisks LVM saskaņojums.
- 5.3.3.5. Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) 2025. gada 26. februāra vēstuli Nr. 2025/05-06/209, kurā secināts, ka Ziņojumā pievērsta īpaša uzmanība kultūrvēsturiskajam mantojumam un tā saglabāšanai kopumā, vienlaikus NKMP iesaka redakcionāli precizēt Ziņojumā lietotos terminus *arheoloģiskā apzināšana* un *arheoloģiskā apsekošana* atbilstoši to nozīmei.
- 5.3.3.6. Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra 2025. gada 27. februāra vēstuli Nr. NOS/2025-1403 kurā netika izvirzīti iebildumi vai priekšlikumi Ziņojuma pilnveidošanai.
- 5.3.3.7. AS “Augstsprieguma tīkls” 2025. gada 28. februāra vēstuli Nr. 2.5/2025/853, kurā izvirzīts nosacījums plānoto VES minimālajam attālumam līdz 110/330kV gaisvadu elektrolīnijai LNr.272/502 – VES augstums plus 10 m (īpaši attiecībā uz VES, kas plānotas zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 6644 001 0114, 9684 003 0052, 9692 002 0065, 6644 001 0159 un 6644 001 0039).
- 5.3.3.8. VAS “Latvijas gaisa satiksme” (turpmāk – LGS) 2025. gada 4. marta vēstuli Nr. VI-AD/JPN-03/2025/189, kurā LGS lūdz papildināt Ziņojuma 4.14.2. nodaļu ar informāciju par to, ka ir veikts ietekmes novērtējums par VES parka *Aloja* ietekmi uz LGS piederošās WAM/ADS-B MLAT sistēmas raidošās/uztverošās (Tx/Rx) stacijas “Pociems” (E22_POCI) darbību un tā rezultāti liecina, ka VES parks *Aloja* radīs pieņemama līmeņa ietekmi gan uz stacijas “Pociems” raidītāja (Tx) un uztvērēja (Rx) iekārtām, gan arī uz visas WAM/ADS-B MLAT sistēmas kopējo darbību un veikspēju. Pamatojoties uz minēto, LGS ir informējusi Ierosinātāju par to, ka Ierosinātājai nav nepieciešams veikt korektīvās darbības vēja parka *Aloja* ietekmes uz stacijas “Pociems” darbību mazināšanai, ar nosacījumu, ka netiks palielināts vēja parka *Aloja* VES skaits, būtiski nemainīsies to novietojums (pieļaujama desmit līdz simts metru nobīde bez papildus ietekmes novērtējuma precizēšanas) un/vai gabarīti. LGS lūdz ņemt vērā, ka vēja parka *Aloja* būvniecības tehniskais projekts ir jāsaskaņo ar LGS un, ņemot vērā novērtējuma rezultātus, no LGS jāsaņem apstiprinājums izvēlētajam VES izvietojuma plānam un maksimālajam augstumam. Papildus minētajam LGS lūdz ņemt vērā to, ka pēc vēja parka *Aloja* izbūves un VES uzstādīšanas, Ierosinātājai jāpaziņo LGS par VES faktisko skaitu un novietojumu (ģeogrāfiskās koordinātas WGS-84 tabulas un *.kml datnes formātos).
- 5.3.3.9. Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecības 2025. gada 4. marta vēstuli Nr. VVM.7-1/673, kurā tā norāda, ka tai nav priekšlikumu Ziņojuma pilnveidošanai. Vēstulē norādīts, ka pie obligātajiem nosacījumiem Paredzētās darbības realizēšanai meža teritorijā nepieciešams paredzēt atmežošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

- 5.3.3.10. Satiksmes ministrijas 2025. gada 4. marta vēstuli Nr. 15-01/740, kurā aicināts konsultēties ar Valsts SIA "Latvijas valsts ceļi" un ņemt vērā Civilās aviācijas aģentūras un LVRTC nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai.
- 5.3.3.11. Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) 2025. gada 6. marta vēstuli Nr. 2.3/AP/2136/2025, kurā norādīts, ka Dienestam nav būtisku iebildumu pret Ziņojuma redakciju. Vienlaikus dienests ir sniedzis vairākus priekšlikumus, t.sk. attiecībā uz obligātajiem nosacījumiem, ar kādiem būtu pieļaujams īstenot Paredzēto darbību. Dienests kā obligātu nosacījumu norādījis ka, lai no būvobjektiem izvestu norakto lieko augsni un derīgos izrakteņus, Dienestā ir jāsaņem dabas resursu lietošanas atļauja un jāsamaksā dabas resursu nodoklis (atbilstoši likuma "Par zemes dzīlēm" prasībām).
- 5.3.3.12. Valmieras novada pašvaldības 2025. gada 6. marta vēstuli Nr. 4.1.8.3/25/1428, ka tai nav iebildumu par Ziņojumā ietvertu un nav papildu priekšlikumu Ziņojuma pilnveidošanai.
- 5.3.3.13. DAP 2025. gada 7. aprīļa vēstuli Nr. 4.9/2133/2025-N (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/2133/2025-N), kurā DAP norāda, ka Izstrādātāja kopumā ir ņēmusi vērā DAP iepriekš izteiktās bažas vai sniegusi skaidrojumus. DAP atzinīgi vērtē lēmumu par atteikšanos no atsevišķu VES (AL_01, AL_11 un AL_12) būvniecības. Vienlaikus DAP ir norādījusi, ka Ziņojumu nepieciešams papildināt ar obligāti izvirzāmiem nosacījumiem, t.sk. attiecībā uz monitoringa veikšanu pirms vēja parka būvniecības, iespējamo monitoringa programmu pārskatīšanu, precizēšanu vai papildināšanu, kā arī Ziņojuma elektronikās gala versijas ar kartogrāfisko materiālu (*.shp vai *.gdb formātā) iesniegšanu DAP.
- 5.3.3.14. Veselības inspekcijas 2025. gada 29. aprīļa vēstuli Nr. 2.4.8.-1./422 (turpmāk - Veselības Inspekcijas Vēstule Nr. 2.4.8.-1./422), kurā inspekcija ir izvērtējusi Ziņojumā sniegto vērtējumu par aspektiem, kas var ietekmēt cilvēku veselību un drošību, un sniedz priekšlikumus attiecībā uz nepieciešamajiem papildinājumiem Ziņojumā un ierosinājumus obligāti veicamajiem pasākumiem, realizējot Paredzēto darbību. Proti, PVO vadlīnijās ieteikto VES radīto trokšņa līmeni pie dzīvojamās apbūves teritorijām noteikt, kā obligāti sasniedzamu līmeni; veikt summārā trokšņa novērtējumu; jānodrošina VES darbības pārtraukumu laika periodā, kad attiecīgā VES var izraisīt mirgošanu IVN vērtētajās dzīvojamās apbūves teritorijās, nodrošinot atbilstību Ziņojumā norādītajiem ietekmes mērķlielumiem u.c. Kā arī inspekcija lūdz skaidrot vairākus jautājumus, kas galvenokārt saistīti ar veikto trokšņa un zemas frekvences trokšņa ietekmes novērtējumu, mirgošanas ietekmes novērtējumu.
- 5.3.4. Izskatījusi Ziņojumu un institūciju sniegtos viedokļus par Ziņojumu, Aģentūra nosūtīja Ierosinātājai un Izstrādātājai 2025. gada 25. marta vēstuli Nr. 10.4/608/2025-N. Vēstulē Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtītas saņemtās institūciju vēstules ar viedokļiem par Ziņojumu, kā arī pieprasīta papildu informācija un skaidrojumi, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu. Ar Aģentūras 2025. gada 7. aprīļa vēstuli Nr. 10.4/741/2025-N Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtīta DAP Vēstule Nr. 4.9/2133/2025-N.
- 5.3.5. Ierosinātāja 2025. gada 3. aprīlī Aģentūrā iesniedza Aizsardzības ministrijas 2024. gada 6. novembra lēmumu Nr. 1/1-24.3/398 un 2025. gada 20. janvāra lēmums Nr. 1/1-24.3/30 par grozījumiem lēmumā Nr. 1/1-24.3/398. Saskaņā ar lēmumu Nr. 1/1-24.3/398 Aizsardzības ministrija nolēma atļaut kopumā 47 VES būvniecību Ierosinātājas plānotajos vēja parkos *Aloja* (28 VES) un *Lode* (19 VES) ar kopējo augstumu 172 m. Atbilstoši lēmumam Nr. 1/1-24.3/30 lēmumā Nr. 1/1-24.3/398 veikti

grozījumi attiecībā uz atļauto VES kopējo augstumu (lāpstīņas augstākais punkts), nosakot to 267 m augstumā.

- 5.3.6. Precizētais Ziņojums un tā papildinājumi – Ziņojuma 14., 15. un 16. pielikums – Aģentūrā iesniegts 2025. gada 22. aprīlī, bet tā papildinājumi – Ziņojuma 17. un 18. pielikums 2025. gada 12. maijā. Precizētajam Ziņojumam pievienotajā 14. pielikumā sniegta informācija par vēja parka infrastruktūras izbūves ietekmi uz atmežojamām platībām, 15. pielikumā – pārskats par saņemtajiem iestāžu komentāriem un 16. pielikumā – precizējumi IVN Ziņojumā pēc Aģentūras 2025. gada 25. marta vēstules Nr. 10.4/608/2025-N. Savukārt Ziņojuma 17. pielikumā sniegts pārskats par atbildēm uz Veselības inspekcijas Vēstuli Nr. 2.4.8.-1./422, bet 18. pielikumā – precizējumi Ziņojumā.
- 5.3.7. Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas laikā Aģentūra saņēma arī Fiziskas personas 2025. gada 7. maija iesniegumu, kurā norādīts uz Ziņojuma nepilnībām, kas skar nepieciešamību veikt ietekmes uz zīdītājiem novērtējumu, nepietiekamu alternatīvu izvērtējamu, kā arī iesnieguma iesniedzēja ieskatā nepilnīgu sabiedriskās apspriešanas rezultātu atspoguļojumu Ziņojuma pielikumos. Tāpat iesnieguma izteiktas šaubas par iespējām realizēt Ziņojumā paredzētos kompensējošos pasākumus, lai nodrošinātu prognozētās negatīvās ietekmes uz ornitofaunu mazināšanu. Minētais iesniegums nosūtīts Ierosinātājam un Izstrādātājam ar Aģentūras 2025. gada 16. maija vēstuli Nr. 10.4/953/2025-N. Attiecībā uz zīdītājiem Ierosinātāja paskaidrojusi⁴⁴, ka “būvniecības laikā radītie traucējumi var īslaicīgi aizbaidīt lielos un vidējos zīdītājdzīvniekus no to ierastajām teritorijām. Pabeidzot būvdarbus, tie visticamāk atgriezīsies iepriekšējās teritorijās, jo pielāgojas vides izmaiņām un traucējumiem. [...] Tāpat šajā teritorijā tiek veikti mežistrādes darbi, kas arī rada traucējumus zīdītājdzīvniekiem. Dabas aizsardzības pārvaldes atteikums atļaut lāču medības nav saistāms ar plānoto vēja parka būvniecību, jo netiek prognozēts, ka tā būvniecība vai ekspluatācija varētu būt iemesls dzīvnieku bojāejai.”
- 5.3.8. Ierosinātāja 2025. gada 21. maijā, atbildot uz Fiziskas personas 2025. gada 7. maija iesniegumā iekļauto informāciju par Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātu atspoguļojumu, Aģentūrā ir iesniegusi precizētu Ziņojuma 11. pielikumu.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: *Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atļūdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi. Paredzētā darbība pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā novērtēto vai labāku vides sniegumu.*
- 6.2. Padomes regulas (ES) 2022/2577, ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai (turpmāk – Regula 2022/2577), astotā daļa noteic: *Viens no pagaidu pasākumiem ir ieviest vienkāršu prezumpciju, ka relevanto Savienības vides tiesību aktu izpratnē atjaunīgās enerģijas projekti ir sevišķi svarīgi sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, izņemot gadījumus, kad ir skaidri pierādījumi, ka minētajiem projektiem ir būtiska negatīva ietekme uz vidi, ko nevar ierobežot vai kompensēt. [...].*
- 6.3. Elektroenerģijas tirgus likuma 31.⁷ pants pirmā un otrā daļa noteic: “(1) Atjaunīgās elektroenerģijas apguves nepieciešamība un vides aizsardzības intereses tiek savstarpēji līdzsvarotas, ievērojot vides aizsardzības jomu regulējošo normatīvo aktu, it sevišķi Vides

⁴⁴ Ierosinātājas 2025. gada 21. maija vēstule Nr. 58/25.

aizsardzības likuma, Sugu un biotopu aizsardzības likuma un Ūdens apsaimniekošanas likuma, prasības un izņēmumus. (2) Atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtas ieviešanas ietekme uz vidi tiek vērtēta atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām.”

- 6.4. Ziņojumā vērtēti lielas jaudas (5,7 – 7,2 MW) jaunākās paaudzes VES modeļi, kas atbilst starptautiskajā standartā definētajai III un S klasei un ir izmantojami uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu. IVN ietvaros veikts novērtējumu 29 potenciālām VES būvniecības vietām, kas Ziņojuma sagatavošanas laikā samazināts līdz 26⁴⁵. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem. Ziņojumā vērtētais maksimālais VES kopējais augstums ir 267 m, masta augstums līdz 179 m, rotora diametrs līdz 175 m, bet attālums no pamatnes līdz spārna zemākajam punktam – no 80 – 91,5 m. Ziņojumā noteikti galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie aspekti, no kuriem izriet būtiska negatīva ietekme uz cilvēku un vidi.
- 6.5. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana. Tomēr, pirmkārt, jāņem vērā, ka VES uzstādīšana ir būvniecības process, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp traucējumus un pārmaiņas, lauksaimniecībā izmantojamu un mežu platību samazināšanos). Turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu un tādejādi šīs būves izmaina ainavu. Otrkārt, VES ir raksturīgas ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā. Būtiskākās no tām ir troksnis (arī zemfrekvences), vizuālais gaismas efekts jeb mirgošanas ietekme, ietekme uz dabas vērtībām, sevišķi ornitofaunu un sīkspārņiem (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un fragmentācija un sadursmju risks). Katrs no ietekmju veidiem būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ja pienācīgi netiktu pārvaldīts, varētu atstāt negatīvu iespaidu uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīlēm, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu.
- 6.6. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts un šā likuma 2. pielikuma 3. punkta 8. apakšpunkts paredz, ka, sasniedzot noteiktu apjomu, VES būvniecība un ekspluatācija ir jāpakļauj sagaidāmo ietekmju novērtējumam ar mērķi izstrādāt priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai, vai aizliegt šādas darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts). Šāds ietekmju novērtējums, lai nodrošinātu izsvērtu informāciju gala lēmuma pieņēmējiem, ir veikts arī Paredzētajai darbībai.
- 6.7. IVN ietvaros ir apzināti galvenie ar Izpētes teritoriju un Paredzētās darbības ietekmi saistītie faktori, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos apstākļus, apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. IVN ietvaros Izstrādātāja ir vērtējusi ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas.
- 6.8. Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Aģentūrai atkārtoti tās iekļaut savos nosacījumos nav nepieciešams. Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/ vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai samazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt.

⁴⁵ Ziņojuma izstrādes laikā konstatēts, ka VES AL_01 būvniecība ir pretrunā normatīvo aktu prasībām un nav pieļaujama VES AL_11 un AL_12 būvniecība (skat. arī šī atzinuma 3.4.3. apakšpunktu).

6.9. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Aģentūrai ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējusi Ziņojumu un saistīto IVN dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju un juridisko personu atsauksmes par Ziņojumu un tajā ietverto novērtējumu, Aģentūra secina, ka kopumā būtiski iebildumi pret Paredzēto darbību un tās ietekmes novērtējumu nav izteikti. Tomēr Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā sabiedrības pārstāvji izteikuši bažas par sagaidāmajām pārmaiņām vidē (piemēram, sagaidāmajām trokšņa izmaiņām, mirgošanas ietekmi un ainavu), un ietekmi uz veselību, dabas vērtībām un īpašumiem.

6.10. Ņemot vērā, ka izbūvējamo VES skaits, to precīzs novietojums, uzstādāmais modelis un konstrukcija tiks noteikta būvprojekta izstrādes stadijā, izmaiņas risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, izvērtējamās būvprojektam pievienojot atkārtotu saistīto vides aspektu novērtējumu, kas apliecina Paredzētās darbības atbilstību ārējo normatīvo aktu prasībām un Aģentūras atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem. Pamatojoties uz būvprojektam pievienotajiem dokumentiem, Dienests veic šādu izmaiņu būtiskuma novērtējumu un saskaņo izmaiņas būvprojekta risinājumos, ja šīs izmaiņas būtiski neietekmē izvērtējuma rezultātu, vai piemēro ietekmes sākotnējo izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu. Veicot būtiskuma novērtējumu, izmaiņas būvprojekta risinājumos saskaņojamas arī ar DAP. Ziņojumā Aģentūra kā būtiskākos ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus identificē:

- 6.10.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
- 6.10.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.
- 6.10.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
- 6.10.4. Drošība un vides risku pārvaldība.
- 6.10.5. Troksnis un vibrācijas.
- 6.10.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.
- 6.10.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām un gaisa satiksmi.
- 6.10.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

6.11. Saistībā ar Paredzētās darbības realizācijas aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Aģentūra secina:

6.11.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.

6.11.1.1. Vēja parku būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240). Noteikumu Nr. 240 2.25. apakšpunkts noteic, ka vēja parks ir *vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas*. Savukārt Noteikumu Nr. 240 161. – 163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (minimālie pieļaujamie attālumi līdz noteiktiem objektiem un teritorijām, atbilstība teritorijas plānojumam). Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkts noteic minimālo pieļaujamo attālumu no VES, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei – *attālums no*

tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir sašaurinātas teritorijas, kur VES ar tai nepieciešamo infrastruktūru būvniecība var būt iespējama. Paredzētās darbības IVN ietvaros viens no vērtējamiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles.

- 6.11.1.2. Iespējamie ar VES izvietojumu saistītie apgrūtinājumi raksturoti Ziņojuma 2.2. nodaļā, kā arī attiecīgajās 4. nodaļas apakšnodaļās (dabas vērtības, ainava, kultūrvēsturiskās vērtības u.c.). Aizsargjoslu izvietojums Izpētes un vēja parka teritorijā parādīts Ziņojuma 2.2.1., 2.2.2. un 2.2.3. attēlā. Ziņojuma 4.11.6. nodaļā norādīts, ka Mažurkas upes 10 m aizsargjoslā plānota VES AL_47 izbūves laukuma būvniecība. Saskaņā ar Ziņojumā ietvertu kartogrāfisko materiālu minētā laukuma būvniecības vieta atrodas lauksaimniecībā izmantojamā zemē, līdz ar to šajā vietā nav nepieciešams veikt kailcirti⁴⁶.
- 6.11.1.3. Apkārtnes raksturojums pievienots Ziņojuma 2.1. nodaļā, grafiskais objektu izvietojums – Ziņojuma 3.1.2. attēlā. Vērtējot Izpētes teritoriju, konstatējams, ka Darbības vietas tuvumā (līdz 3 km) atrodas relatīvi liels viensētu skaits. Detalizēta informācija (skat. arī šī atzinuma 3.2.4. apakšpunktu) par dzīvojamo māju attālumiem līdz plānotajām VES pievienota Ziņojuma 2. pielikumā, arī elektroniskajā E.2. pielikumā “Zemas frekvences trokšņa aprēķina rezultāti”. Vērtējot normatīvi noteiktos ierobežojumus attiecībā uz VES novietojumu, proti, Noteikumu Nr. 240 163. punkta nosacījumus par minimālo attālumu no dzīvojamās apbūves līdz tuvākajai VES, Ziņojumā secināts, ka tuvāk par 800 m no potenciālajām VES AL_07, AL_16, AL_17 un AL_44 būvniecības vietām atrodas dzīvojamās ēkas īpašumos “Zariņi” un “Prūši”. Aģentūra, izvērtējot Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ietvertu informāciju, secina, ka ēka ar kadastra apzīmējumu 6644 002 0005 001 (norādītais attālums līdz VES AL_44 – 231 m) un ēka “Vecsieri” (atbilstoši norādītajām koordinātām – nekustamā īpašuma “Vanagi 1” zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9684 003 0090; attālums līdz VES AL_16 593 m) tajā nav reģistrētas. Aģentūra konstatē, ka dzīvojamā ēka īpašumā “Zariņi” atrodas 408 m attālumā no plānotās VES AL_07, 525 m no VES AL_14 un 687 m no VES AL_15, savukārt dzīvojamā ēka īpašumā “Prūši” atrodas 445 m no VES AL_17. Ņemot vērā iepriekš minēto, Aģentūra norāda, ka VES AL_07, AL_14, AL_15 un AL_17 būvniecība ir pieļaujama tikai ar nosacījumu, ka par īpašumos “Zariņi” (zemes vienības kadastra apzīmējums 9684 003 0015) un “Prūši” (zemes vienības kadastra apzīmējums 9692 002 0045) reģistrētajām dzīvojamām ēkām tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemti attiecīgās būvvaldes akti par to neesamību dabā, dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.
- 6.11.1.4. Ņemot vērā, ka VES novietojuma pozīcijas novērtējuma un izpētes areāla robežās var tikt precizētas (mainītas) būvprojekta sagatavošanas stadijā, Aģentūra vērš uzmanību, ka, atbilstoši Ziņojuma 2. pielikumā norādītajiem attālumiem, tuvāk par 850 m no plānotajām VES atrodas piecas dzīvojamās mājas: “Katlapi” (801 m no VES A_49), “Jaundreimaņi” (808 m no VES AL_18 un 821 m no VES AL_19), “Kauliņi” (816 m no AL_31 un 840 m no VES AL_32), “Grunduļi” (819 m no VES AL_31) un “Mežbroči” (842 m no AL_48). Vēl deviņas dzīvojamās mājas atrodas attālumos, kas nepārsniedz 900 m. Konstatētie attālumi ir tuvi Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā noteiktajam minimālajam attālumam no tuvākās VES līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Aģentūra norāda, ka atbilstības novērtēšanas nolūkā,

⁴⁶ Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 3. punktam *virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās aizliegts veikt kailcirtes 50 metrus platā joslā vai visā aizsargjoslas platumā, ja aizsargjosla ir šaurāka par 50 metriem, izņemot mežaudzē, kurā valdošā koku suga ir baltalksnis, koku ciršanu ārkārtas situāciju seku likvidēšanai un vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai, kā arī palieņu plāvu atjaunošanai un apsaimniekošanai.*

pirms VES novietojuma vietas noteikšanas veicama precīza uzmērīšana, nosakot VES novietojuma pozīcijas līdz dzīvojamām mājām, kuru attālumi atbilstoši Ziņojuma 2. pielikuma norādēm ir robežās līdz 900 m. Līdz ar to par VES izbūves iespējām vai novietojuma pozīciju precizēšanu lemjams atbilstoši uzmērīšanas gaitā noteiktajiem attālumiem.

- 6.11.1.5. Aģentūra vērš uzmanību, ka Noteikumu Nr. 240 163.¹ punkts noteic, ka arī gadījumos, ja esošo VES un vēja parku tuvumā tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve, ievērojams vismaz noteiktais 800 m ierobežojums attiecībā uz minimālo attālumu. Ņemot vērā minēto, ja tiks īstenota Paredzētā darbība, 800 m attālumā no plānotajām VES būs aprobežota jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošana. Būtiska interešu sadursme un iespējamās konfliktsituācijas saistībā ar Noteikumu Nr. 240 163.¹ punkta nosacījumu attiecībā uz jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošanu IVN gaitā nav identificētas.
- 6.11.1.6. Noteikumu Nr. 240 163.4. apakšpunkts noteic, ka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē VES un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Vērtējums par Paredzēto darbību un tās ietekmi šajā aspektā sniegts Ziņojuma 4.7. un 4.8. nodaļā. Ziņojumā secināts, ka VES AL_01, kas tika plānota vistuvāk valsts aizsargātajiem kultūras pieminekļiem un kam identificēta būtiskākā ietekme uz ainavu, būvniecība ir pretrunā normatīvo aktu prasībām, līdz ar to Ierosinātāja ir atteikusies no šīs VES izbūves (skatīt šī atzinuma 3.4.3. apakšpunktu). Ziņojumā novērtēts, ka AL_21, AL_01 neveido grupu un VES nobīde atsevišķi no galvenās grupas rada nevienmērīgu vēja turbīnu vizuālo blīvumu, līdz ar to arī negatīvi ietekmē vēja parka vizuālo kvalitāti, kur liela nozīme ir VES izkārtojumam. Izvērtējusi Ziņojumā sniegto vērtējumu un Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes viedokli, Aģentūra secina, ka Paredzētās darbības risinājumi nodrošina atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.4. apakšpunkta nosacījumam. Vienlaikus detalizēts ietekmes izvērtējums uz ainavu un kultūras mantojumu un nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem šajā aspektā sniegti šī atzinuma 6.11.3. apakšpunktā.
- 6.11.1.7. Noteikumu Nr. 240 163.3. apakšpunkts noteic – *lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu vēja elektrostaciju izvietošanai nosaka atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējumam*. Vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz putnu sugām un dabas vērtībām snieguši sertificēti dabas eksperti⁴⁷. Sikspārņu eksperta atzinumā konstatēts, ka VES AL_11 un AL_12 atrodas sikspārņiem nozīmīgā teritorijā un no to būvniecības jāatsakās, jo ar pieejamiem risinājumiem nav iespējams mazināt būtiskas negatīvas ietekmes apjomu. Arī Ornitologa atzinumā VES AL_11 un AL_12 konstatēta būtiska negatīva ietekme uz vairākām prioritārajām putnu sugām. Ierosinātāja ņēmusi vērā ekspertu norādījumus un atteikusies arī no šo VES izbūves. Detalizētāks Paredzētās darbības ietekmes izvērtējums uz bioloģisko daudzveidību, tostarp aizsargājamām putnu sugām un citām dabas vērtībām, kā arī nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šī atzinuma 6.11.8. apakšpunktā.
- 6.11.1.8. Paredzētās darbības teritorijai izstrādātie lokālplānojumi atbilstošo teritorijas plānojumu grozījumiem (skat. arī šī atzinuma 3.2.7. apakšpunktu), līdz šī atzinuma izdošanas brīdim nav apstiprināti. Ņemot vērā iepriekš minēto, VES izbūve Paredzētās darbības teritorijā būs iespējama tikai tad, kad būs stājušies spēkā lokālplānojumi.

⁴⁷ Skat. šī atzinuma 3.2.18. apakšpunktu.

- 6.11.1.9. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecības vietas izvēles ierobežojumiem, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu noteikt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Nav pieļaujama VES AL_07, AL_14, AL_15 un AL_17 būvniecība, izņemot gadījumu, ja par īpašumos “Zariņi” (zemes vienības kadastra apzīmējums 9684 003 0015) un “Prūši” (zemes vienības kadastra apzīmējums 9692 002 0045) reģistrētajām dzīvojamām ēkām tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemti attiecīgās būvvaldes akti par to neesamību dabā, dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.**
 - b) **Paredzētā darbība ir īstenojama, kopumā izbūvējot ne vairāk kā 26 VES atbilstoši Ziņojuma 3.1.1. tabulā un 3.1.1. attēlā norādītajos nekustamajos īpašumos, kā arī ievērojot 6.1.2. tabulā iekļautos obligāti īstenojamos pasākumus. Nav pieļaujama VES AL_01, AL_11 un AL_12 būvniecība.**
 - c) **Izstrādājot būvprojektu, to VES būvniecībai, kuru attālums līdz dzīvojamām mājām atbilstoši Ziņojuma 2. pielikumā norādītajam ir mazāks par 900 m, jānodrošina uzmērīšana no plānotajām VES līdz tuvākajām dzīvojamajām mājām. Ja tiek konstatēts, ka kāds no uzmērītajiem attālumiem ir mazāks nekā Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā noteiktā prasība par VES minimālo attālumu līdz dzīvojamām un publiskām ēkām, attiecīgo VES būvniecība nav pieļaujama, neveicot atbilstošas korekcijas to novietojumā.**
 - d) **Izstrādājot būvprojektu, precizējamas VES un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecības vietas tā, lai tiktu nodrošināta Aizsargjoslu likumā noteikto aprobežojumu ievērošana.**
 - e) **Paredzētās darbības atbilstību šī atzinuma 6.11.1.9. apakšpunkta “a” un “b” nosacījumiem attiecīgā būvvalde izvērtē pirms būvatļaujas izsniegšanas, bet atbilstību “c” un “d” nosacījumam pārbauda pirms būvatļaujas izsniegšanas vai izdarot atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi.**

6.11.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.

- 6.11.2.1. **Vēja parka būvniecības procesa apraksts sniegts Ziņojuma 3.5. nodaļā. Ar būvniecību saistītās ietekmes vērtētas 4. nodaļas apakšnodaļās, bet paredzēto ietekmi samazinošo pasākumu (obligāti īstenojamo un rekomendējamo) un risinājumu apkopojums pievienots Ziņojuma 6.1.2. tabulā. Minētajā tabulā, kur tas attiecināms, norādīta informācija arī par sagaidāmās ietekmes atkārtotas novērtēšanas nepieciešamību un izpildes laiku.**
- 6.11.2.2. **Vēja parka būvniecības procesu paredzēts pabeigt vienā kārtā, aptuveni 2 gadu laikā. Kā būtiskākās ietekmes šajā periodā vērtētas ar būvlaukumu sagatavošanu, pievedceļu izbūvi un VES elementu transportēšanu saistītās ietekmes. Ar būvniecības darbiem saistītie ietekmju aspekti uz ainaviskajām un kultūrvēsturiskajām vērtībām dabas vērtībām vērtēti un nosacījumi to veikšanai minēto ietekmju aspektos analizēti un izvirzīti attiecīgi šī atzinuma 6.11.3. un 6.11.8. apakšpunktos.**
- 6.11.2.3. **Prognozējams, ka ar VES būvniecību saistītā ietekme, tajā skaitā ietekme uz īpašumiem, skars tikai tos īpašumus, kuros faktiski notiks būvniecība. Būvprojekta sagatavošanas laikā, sadarbojoties Ierosinātajai un VES ražotājam vai/ un ražotāja autorizētam būvuzņēmējam, tiks izstrādāts detalizēts VES uzstādīšanas plāns. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, vienas VES uzstādīšanai nepieciešamais laiks ir 5-7 dienas, taču jāņem vērā arī laika apstākļu (īpaši vēja ātrumu) radītie ierobežojumi.**
- 6.11.2.4. **Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana (Ziņojuma 3.5.1. nodaļa), pievedceļu un laukumu (Ziņojuma 3.5.2. nodaļa) un VES pamatu**

(Ziņojuma 3.5.4. nodaļa) izbūve. Jaunbūvējamie autoceļi, arī montāžas laukums, tiks veidoti no grants un šķembu materiāla. Konkrētie tehniskie risinājumi un darbu apjoms tiks noteikti, izvērtējot katra autoceļa posma tehnisko stāvokli un nestspējas rādītājus būvprojekta izstrādes stadijā.

- 6.11.2.5. Paredzēts, ka izņemtā grunts un augsne tiks novietota krautnēs gar būvlaukuma teritoriju. Izņemtā grunts un augsne pēc iespējas tiks izmantota jauno objektu būvniecībā un teritorijas rekultivācijā. Ierosinātajai jāņem vērā *Dabas resursu nodokļa* likuma 12. panta otrajā daļā noteiktais – ja paredzēts saimnieciskajā darbībā izmantot dabas resursus, *kuri iegūti pazemes un virszemes būvju būvniecībā, virszemes ūdensobjektu ierīkošanā, to gultnes tīrīšanā vai padziļināšanā, kā arī lai izmantotu saimnieciskajā darbībā iegūtos derīgos izrakteņus, par kuriem nav samaksāts nodoklis, nepieciešams Ministru kabineta noteiktajā kārtībā saņemt dabas resursu lietošanas atļauju.*
- 6.11.2.6. Vērtējot plānoto VES pievedceļu un laukumu izbūvi (apraksts Ziņojuma 3.5.2. nodaļā, kā arī prognozēto ietekmju vērtējums atbilstīgās Ziņojuma 4. nodaļas apakšnodaļās), Aģentūra konstatē, ka Izstrādātāja iespēju robežās paredzējusi jaunbūvējamus autoceļus izbūvēt lauku bloku vai zemes vienību robežu tuvumā, tā mazinot lauksaimniecībā izmantojamo zemju fragmentāciju. Kopējais jaunizbūvējamo autoceļu garums atbilstoši Ziņojumā norādītajam sasniedz ~ 25,2 km, bet kopējais potenciāli pārbūvējamo pašvaldības autoceļu garums ir ~ 8,9 km (to novietojums skatāms Ziņojuma 3.5.2. attēlā). Pievedceļu novietojums tiks saskaņots ar nekustamo īpašumu valdītājiem, un ņemti vērā to norādījumi un nepieciešamības gadījumā saņemti tehniskie noteikumi, lai jaunbūvējamie autoceļi radītu pēc iespējas mazāku ietekmi uz lauksaimniecības un meža zemju izmantošanas iespējām.
- 6.11.2.7. Ziņojuma norādīts, ka būvprojekta izstrādes laikā detalizēti tiks vērtēts esošais ceļu tehniskais stāvoklis un precizēti nepieciešamo darbu apjomi (piemēram, pasākumi autoceļu pārbūvei un/ vai uzlabošanai, lai tie būtu piemēroti lielgabarīta kravu pārvadāšanai), kā arī precizēti lielgabarīta un smagsvara kravu piegādes maršruti un nosacījumi. Vērtējot plānoto VES pievedceļu izbūvi un pārbūvi, Aģentūra konstatē, ka saskaņā ar Ziņojumā novērtēto nav paredzama papildu būtiska netieša negatīva ietekme, kas saistīta ar pievedceļu nosusināšanas būvju (ceļu grāvju) ierīkošanu, ja tiek nodrošināti ietekmi mazinoši pasākumi.
- 6.11.2.8. Jaunbūvējamo infrastruktūru, kas nodrošinās saražotās elektroenerģijas nodošanu no VES uz jaunizbūvējamo 330/33 kV apakšstaciju un tālāk uz esošo 330 kV gaisvadu līniju, pēc iespējas plānots izvietot ceļu nodalījuma joslās, izņemot valsts autoceļu zemes nodalījuma joslu, pret ko iebilst VSIA “Latvijas Valsts ceļi”. Izbūvējamie komunikāciju tīkli (optiskās šķiedras un vājstrāvas kabeļu līnijas) tiks novietoti paralēli elektropārvades tīkliem un inženierkomunikāciju izbūves process tiks veikts vienlaikus ar pievedceļu būvniecību.
- 6.11.2.9. Ģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu detalizēts novērtējums veikts Ziņojuma 4.11. nodaļā (skat. arī šī atzinuma 3.2.11. un 3.2.12. apakšpunktus). Ierosinātāja detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus grunts nestspējas rādītāju noteikšanai katrā VES izbūves vietā veiks būvprojekta izstrādes laikā.
- 6.11.2.10. Ņemot vērā paredzētā vēja parka novietojumu attiecībā pret tuvumā esošajām derīgo izrakteņu atradnēm (skat. arī šī atzinuma 3.2.13. apakšpunktu), Ziņojumā novērtēts, ka VES būvniecība un ekspluatācija neatstās negatīvu ietekmi uz derīgo izrakteņu atradnēm vai prognozētajiem resursu laukumiem.
- 6.11.2.11. Atbilstoši Ziņojumā iekļautajai informācijai ar vēja parka izbūvi saistītie infrastruktūras objekti (ceļi, laukumi un kabeļlīnijas) vairākās vietās šķērsos dabisku

ūdensteču aizsargjoslas⁴⁸. Izstrādātāja Ziņojumā ir norādījusi, ka būvprojektā jāparedz risinājumi, kas nodrošina esošo meliorācijas sistēmu funkcionēšanu un vietās, kur esošie un plānotie autoceļi šķērsos atklātas ūdensteces, tiks izbūvētas jaunas caurtekas vai izvērtēta nepieciešamība pārbūvēt esošās caurtekas. Ņemot vērā iepriekš minēto, Aģentūra norāda, ka būvdarbu laikā jāievēro Aizsargjoslu likumā noteiktie aprobežojumi darbībām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, un darbu veikšanai jāizvēlas risinājumi un paņēmieni, kas nepieļauj virszemes ūdeņu, pazemes ūdens horizontu, augsnes un grunts piesārņošanu. Tāpat jāizvēlas tādi risinājumi, kas neatstāj būtisku ietekmi uz dabisko ūdensteču hidroloģisko režīmu un ūdens kvalitāti un, ja attiecināms, atbilstošās vietās jāparedz krasta un nogāžu nostiprināšana.

- 6.11.2.12. VES un saistītās infrastruktūras izbūvei būs nepieciešama meliorācijas sistēmu pārkārtošana – jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Šo darbību veikšanai tiks izstrādāts un saskaņots meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projekts. Ziņojumā novērtēts, ka plānotie būvdarbi, kas saistīti ar atsevišķu nosusināšanas un meliorācijas sistēmu posmu vai būvju pārbūvi Paredzētās darbības teritorijā, neradīs vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz esošās meliorācijas sistēmas funkcionalitāti.
- 6.11.2.13. Ziņojuma 4.1. nodaļā vērtēts VES būvniecības ietekmē radītais vides troksnis. Ņemot vērā, ka vēja parka būvniecību paredzēts veikt aptuveni 2 gadu laikā secīgi izbūvējot visas plānotās VES, ar VES būvniecības procesiem saistītais troksnis raksturojams kā nepastāvīgs. Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2.8. apakšpunktam uz būvdarbiem, kas saskaņoti ar vietējo pašvaldību, netiek attiecināti noteikumos noteiktie vides troksņa robežlielumi. Lai neradītu traucējumus iedzīvotājiem nakts laikā, būvdarbus Darbības vietā plānots veikt galvenokārt dienas un vakara periodā. Tomēr pastāv varbūtība, ka īslaicīgi kādas aktivitātes saistībā ar būvniecības darbiem var tikt veiktas arī nakts periodā (būvdarbu veikšana nakts laikā būs darbība izņēmuma apstākļos, nevis vispārīga parka būvdarbu organizācijas prakse). Būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo pašvaldību. Ierosinātajai jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.
- 6.11.2.14. Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti vērtēta Ziņojuma 4.9. nodaļā. Secināts, ka potenciāli nozīmīgākās gaisu piesārņojošo vielu emisijas ir saistāmas ar vēja parka būvniecības posmu, bet ekspluatācijas periodā nozīmīgi emisiju avoti nav identificējami. Vērtējot esošo gaisa kvalitāti Darbības vietā secināts, ka gaisa piesārņojuma koncentrācija Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē ir zema un nepārsniedz normatīvi noteiktās robežvērtības. Visām piesārņojošām vielām, kas radīsies arī būvniecības periodā, LVGMC norādītās piesārņojuma koncentrācijas (Ziņojuma 9. pielikums) ir zemākas nekā apakšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis. Izvērtējot informāciju par teritorijas jutīgumu pret putekļu radītajiem traucējumiem, Ziņojumā secināts, ka potenciālās VES izbūves vietas neatrodas tiešā cilvēku dzīvesvietu tuvumā, tāpēc šo VES būvdarbi neradīs traucējumus apkārtnē dzīvojošajiem cilvēkiem, taču potenciāli traucējumi varētu rasties jaunbūvējamo un pārbūvējamo autoceļu posmos un apakšstacijas būvniecības vietās.
- 6.11.2.15. Ņemot vērā, ka ar būvniecību saistītās emisijas uzskatāmas par īslaicīgām, to novērtēšanai Ziņojumā izmantota kvalitatīvā novērtējuma pieeja, kas atbilst Īrijas un Lielbritānijas izstrādātajām vadlīnijām būvniecības procesā radušos emisiju,

⁴⁸ Ceļi un laukumi, kas tiks izbūvēti VES vajadzībām, šķērsos Iģes upes 100 m aizsargjoslu un Mažurkas upes 10 m aizsargjoslu, bet kabeļu trases šķērsos Mažurkas upes aizsargjoslu un Langūpītes 50 m aizsargjoslu.

galvenokārt putekļu emisiju, novērtēšanai⁴⁹. Analizētas trīs būtiskākās grupas – putekļu piesārņojuma radītie traucējumi, kaitējums ekosistēmām, ietekme uz cilvēku veselību (Ziņojuma 4.9.2. tabula). Būvdarbu radītās ietekmes riska līmenis ir novērtēts kā nebūtisks, kā arī nav paredzama kvantitatīvi novērtējama nozīmīga ietekme no autotransporta kustības pa pievedceļiem, tāpēc uz Paredzēto darbību ir attiecināmi un īstenojami nespēcificiski ietekmi samazinoši pasākumi. Rekomendētie pasākumi apkopoti Ziņojuma 4.9.5. nodaļas 4.9.4. tabulā un to ievērošana ir ņemama vērā būvprojekta sagatavošanā un būvniecības procesa laikā.

- 6.11.2.16. No Ziņojumā sniegtās informācijas secināms, ka būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis un putekļi, būs īslaicīgas ar lokālu un mainīgas intensitātes izpausmi konkrētā vietā (pārejošas). Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi.
- 6.11.2.17. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu vērtēta Ziņojuma 4.10. nodaļā. Paredzētās darbības ietekmi uz klimatu veidos tiešās siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas, kas saistītas ar VES izbūvi un ekspluatāciju, un SEG emisiju samazinājums, kas saistīts ar noatjaunīgiem energoresursiem saražotās enerģijas izmantošanu un no fosilā kurināmā un attiecīgo saistīto SEG emisiju aizstāšanu. Novērsto SEG emisiju apjoms no enerģijas ražošanas vēja parka ekspluatācijas laikam (25 gadi) novērtēts Ziņojuma 4.10.3. nodaļā, tas būs būtiski atkarīgs no VES tehnoloģijas un faktiski saražotā enerģijas daudzuma.
- 6.11.2.18. Ziņojumā novērtēts, ka visu 29 VES būvniecības vietu izveidei būtu nepieciešama aptuveni 94,5 ha liela platība (t.sk. pievedceļi montāžas laukuma teritorijā). SEG emisiju piesaistes aprēķinā pieņemts, ka vēja parkam izmantojamās platības tiek transformētas rūpnieciska zemes lietojuma veida platībās, kurā nenotiek nedz SEG piesaiste, nedz emisijas. Zemes lietojuma veidi paredzētās darbības teritorijā, ko nepieciešams transformēt, ir lauksaimniecības zemes (SEG emisiju avots) un meži (SEG emisiju piesaiste) 65,5 ha platībā. Ziņojumā secināts, ka ilgtermiņā ietekme no SEG emisijām vērtējama kā neitrāla, ņemot vērā paredzēto⁵⁰ kompensācijas mehānismu. Ņemot vērā, ka atmežošana paredzēta aptuveni 85 % no ilglaicīgai apbūvei paredzētās platības, kā arī daļa no tām saistīta ar kompensācijas pasākumiem attiecībā uz dabas vērtībām, Aģentūra uzskata par pamatotu noteikt, ka kompensējamo platību teritoriju novietojums saskaņojams būvprojekta saskaņošanas posmā.
- 6.11.2.19. Ziņojuma 4.12.2. nodaļā novērtēts, ka būvdarbu laikā pastāv neliels risks, ka degvielas vai smērvielu noplūžu gadījumā no būvniecībā izmantojamās tehnikas varētu rasties grunts vai gruntsūdeņu piesārņojums. Ierosinātāja paredzējusi, ka pirms montāžas laukumu likvidēšanas jāveic grunts piesārņojuma novērtēšana un, konstatējot grunts piesārņojumu ar naftas produktiem koncentrācijā, kas neļauj to izmantot paredzētajiem mērķiem, piesārņotā grunts jānodod atbilstošam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.
- 6.11.2.20. No Ziņojumā ietvertās informācijas konstatējams, ka plānotās kabeļlīnijas būvniecības vieta šķērso zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 9684 003 0095, kurā reģistrēta potenciāli piesārņota vieta – bijušā kolhoza nelegālā atkritumu izgāztuve un dzīvnieku kapsēta “Solis” (skat. šī atzinuma 3.2.22. apakšpunktu). Ņemot vērā iepriekš minēto, Aģentūras ieskatā, ievērojot piesardzības principu, pirms kabeļlīnijas būvniecības

⁴⁹ Ziņojuma 4.9.2. nodaļā minētās 68., 69. un 70. atsaucēs.

⁵⁰ Spēkā esošais normatīvais regulējums paredz atmežošanas negatīvo seku (ieskaitot SEG emisijas) kompensāciju. *Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma* 9. panta 1. punkts paredz - ja vēja elektrostaciju būvē uz meža zemēm, atmežošanas izraisītās negatīvās sekas kompensē ar apmežošanu.

potenciāli piesārņotajā vietā būtu jāveic izpēte un, ja nepieciešams sanācija likuma *Par piesārņojumu* noteiktajā kārtībā.

- 6.11.2.21. Aģentūra konstatē, ka IVN ietvaros vērtētie būvniecības ietekmes aspekti ir ņemti vērā tādā detalizācijas pakāpē, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadija. Vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi, identificējot ietekmes uz vidi novēršanas un samazināšanai pasākumu nepieciešamību (apkopojums Ziņojuma 6.1.2. tabulā). Aģentūra atzīst, ka, veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu izbūvi un pārveidi, šos pasākumus, kas pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma, nepieciešams arī ievērot. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā.
- 6.11.2.22. Secināms, ka šī atzinuma un piemērojamo IVN normatīvo aktu nosacījumu izpilde var būt iespējama tikai tad, ja ar skarto zemes vienību īpašniekiem (zemes vienību, kurās plānots uzstādīt VES, kā arī tiek izvietoti pievedceļi, elektropārvades kabeļi un transformatori u.c. ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistītie infrastruktūras objekti) ir spēkā esoša vienošanās par būvniecības un citu saistīto darbu veikšanu tai piederošā nekustamā īpašumā, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.
- 6.11.2.23. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju par būvniecību un ar to saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu izbūvei un pārbūvei ir jāsaņem Dienesta tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā.**
 - b) **Būvniecību, tajā skaitā nepieciešamo teritoriju atmežošanu, nav pieļaujams uzsākt pirms apmežošanai nepieciešamo teritoriju saskaņošanas Valsts meža dienestā un attiecīgas atzīmes izdarīšanas būvprojektā.**
 - c) **Būvniecības darbu gaitā nav pieļaujama tehnikas un būvniecības materiālu pagaidu novietņu izvietošana īpaši aizsargājamu sugu un/ vai īpaši aizsargājamu biotopu platībās. Būvniecības darbu veikšanas vietās, iespēju robežās, jānodrošina tehnikas pārvietošanās risinājums pa būvniecībai paredzētajām teritorijām un jāveic pasākumi, lai novērstu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un īpaši aizsargājamajiem biotopiem.**
 - d) **Būvdarbu laikā jāievēro Aizsargjoslu likumā noteiktie aprobežojumi darbībām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, un darbu veikšanai jāizvēlas risinājumi un paņēmieni, kas nepieļauj virszemes ūdeni, pazemes ūdens horizontu, augsnes un grunts piesārņošanu. Tāpat jāizvēlas tādi risinājumi, kas neatstāj būtisku ietekmi uz dabisko ūdensteču hidroloģisko režīmu un ūdens kvalitāti un, ja attiecināms, atbilstošās vietās jāparedz krasta un nogāžu nostiprināšana.**
 - e) **Pirms būvdarbu uzsākšanas potenciāli piesārņotajā vietā, bijušā kolhoza nelegālā atkritumu izgāztuve un dzīvnieku kapsēta “Solis” teritorijā, jāveic vietas izpēte un, ja nepieciešams, sanācija likuma *Par piesārņojumu* noteiktajā kārtībā vai arī kabellīnijas būvniecība jāveic ārpus potenciāli piesārņotās teritorijas.**
 - f) **Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina turpmāk neizmantojamo teritoriju rekultivācija, tostarp pagaidu būvju vietās.**

6.11.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

- 6.11.3.1. Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainavu raksturojums un kultūrvēsturiskā nozīmīguma raksturojums pirms vēja parku izbūves, kā arī atsauces uz detalizētāku informāciju sniegtas jau šā atzinuma 3.2.19.–3.2.21. apakšpunktā.
- 6.11.3.2. Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.–2038. gadam un Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.–2046. gadam Darbības vietā nav definētas īpaši vērtīgas ainaviski nozīmīgas teritorijas vai ceļa posmi. Tuvākās no šāda veida teritorijām ir Vilzēnu ciema apkārtnē un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zona (~ 2 km attālumā no tuvākās VES AL_22). Kā norādīts Ziņojuma 4.3.2. nodaļā un šī atzinuma 3.2.14. apakšpunktā, Paredzētās darbības vieta atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta neitrālajā zonā un teritorijā, kur atļauts uzstādīt VES bez augstuma ierobežojuma. Tāpat norādāms, ka valsts pētījumu programmas “Ilgtspējīga zemes resursu un ainavu pārvaldība: izaicinājumu novērtējums, metodoloģiskie risinājumi un priekšlikumi”⁵¹ ietvaros ir definētas nacionālās nozīmes ainavas, starp kurām nav iekļauta vēja parka *Aloja* izbūvei paredzētā teritorija. Tuvākā nacionālās nozīmes ainava “Salacas ieleja un “Burtnieks” atrodas ~ 1 km attālumā no plānotā vēja parka (tuvākā VES AL_21).
- 6.11.3.3. Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu novērtējuma ietvaros analizēti Latvijas ainavu politikas un telpiskās plānošanas dokumenti un secināts, ka Latvijā šobrīd ainavas vērtības, izmantošanas un aizsardzības aspekti ir integrēti dažādu nozaru politikās un normatīvos regulējumos, taču kopumā valsts mērogā nav vienota normatīvā regulējuma ainavu novērtēšanai, plānošanai, pārvaldībai un aizsardzībai. Ziņojumā norādīts, ka, vērtējot paredzētā vēja parka ietekmi uz ainavu, ietekmes sekas pēc iespējas noteiktas izmantojot kvantitatīvu raksturojumu (VES saskatāmība), bet ainavas raksturs un vizuālais novērtējums veikts saskaņā ar vispārējiem ainavas dizaina vērtēšanas kritērijiem (Ziņojuma 4.8.2. nodaļa).
- 6.11.3.4. Ziņojuma 4.8.4. nodaļā secināts, ka vēja parkam nepieciešamās infrastruktūras izbūve (montāžas laukumi, ceļi, kabeļi, apakšstacija) lauksaimniecības un meža zemēs neradīs būtiskas ainavu struktūras izmaiņas. Ņemot vērā, ka VES būvniecībai mežu masīvos tiks veidoti izcirtumi tikai nepieciešamā platībā, nevis atmežotas plašākas teritorijas un atmežotās platības tiks kompensētas, tad VES izvietošana meža teritorijās nemazinās meža ainavas kopējo vērtību. Ziņojumā novērtēti divi iespējamie VES konstrukciju piegādes maršruti (Ziņojuma 3.5.5. attēls), taču precīzs transportēšanas maršruts šobrīd nav noteikts.
- 6.11.3.5. Ziņojumā novērtēts, ka vēja parks plānots mozaīkainavā, kur neregulārs VES izkārtojums, kā tas ir paredzēts vēja parkā *Aloja*, ir piemērots. Tajā pašā laikā, norādīts, ka neregulārs VES izkārtojums rada lielāku izaicinājumu vienkārša attēla iegūšanai, jo VES dažādos veidos mijiedarbosies viena ar otru, kā arī ar pamatā esošo ainavu. Tas var radīt negatīvas sekas, piemēram, nevienmērīgu VES vizuālo blīvumu, VES rotoru pārklāšanos (bieži saukti par “kraušanu”), daļēju aizsegšanu aiz panorāmas un turbīnu nobīdes.
- 6.11.3.6. Vēja parka vizuālās ietekmes zonu karte sagatavota, balstoties uz pētījumu⁵² par redzamo izmaiņu pakāpēm. Atbilstoši metodikai aprēķināta plānoto VES ietekme horizontālā un vertikālā plaknē, vēlāk abus minētos parametrus apvienojot un nosakot vizuālo saskatāmību, pamatojoties uz cilvēka skata lauka ierobežojumiem. Šajā

⁵¹ Picejams - <https://www.arei.lv/lv/projekti/2020/ilgtspējiga-zemes-resursu-un-ainavu-parvaldiba>.

⁵² Ziņojumā 55. atsauce - https://www.researchgate.net/publication/362429091_DVC_as_a_Supplement_to_ZVI_Mapping_Degree_of_Visible_Change_for_Wind_Farms.

pētījumā izdalītas piecas vizuālās ietekmes zonas – ļoti zema, zema, vidēja, augsta un ļoti augsta ietekme. Vizuālās ietekmes zonu karte (Ziņojuma 4.8.4. attēls) sagatavota izmantojot *GIS* programmatūru un trīsdimensiju zemes virsmas un apauguma modeli, kā arī datus par staciju novietojumu un izmēriem. Vizuālās ietekmes zonu kartē iekļauta arī VES AL_01, no kuras būvniecības Izstrādātāja ir atteikusies (kā jau norādīts šī atzinuma 3.4.3. apakšpunktā).

- 6.11.3.7. VES ietekmes novērtēšanai izdalītā ļoti augstas ietekmes zonā (līdz ~ 2 km no VES) VES vizuāli dominē un tuvākā ainava vērtējama kā pilnīgi pārveidots, augstas ietekmes zonā (~ 2 km līdz 5 km no VES) VES ir vizuāli traucējošas un rotoru lāpstiņu kustība ir viegli pamanāma, taču VES vizuāli nedominē ainavā, vidējas ietekmes zonā (~ 5 līdz 8 km no VES) VES ir labi pamanāmas, taču ainavas vizuālās uztveres traucējumi nav izteikti, zemas ietekmes zonā (vairāk nekā 8 km no VES) VES veido vienu no elementiem panorāmas skata ainavā un rotoru lāpstiņu kustība ir gandrīz nepamanāma, ļoti zemas ietekmes zonā VES ir tikko pamanāms un/vai nesamazina vizuālo komfortu. Saskaņā ar vizuālās ietekmes zonu karti ļoti augstas vizuālās ietekmes zonā atrodas Braslavas ciems, augstas ietekmes zonā – Aloja, Vilzēni, Vecate un Skaņkalne, vidējas ietekmes zonā – Matīši un Puikule.
- 6.11.3.8. Balstoties uz vizuālās ietekmes zonu karti un apkārtējās teritorijas priekšizpēti, ainavas vizuālai novērtēšanai veiktas fotofiksācijas no dažādiem skatupunktiem, analizētas fotomontāžas, lai izvērtētu VES ietekmi uz ainavas vizuālo kvalitāti un vērtībām. Fotomontāžu skatu punkti izvēlēti pamatojoties uz apsekojumu dabā un ņemot vērā tuvumā esošos nozīmīgos atvērtos skatu punktus un citas vizuāli nozīmīgas skatu zonas. Fotomontāžas sagatavotas, izmantojot vizuālās modelēšanas programmu *WindPRO*, kurā attēlu sagatavošana tiek veikta atbilstoši pētāmās teritorijas virsmas reljefam un apauguma augstumam, kā arī projicējot plānotās VES⁵³ to reālajā mērogā (fotomontāžas iekļautas Ziņojuma 4.8.6.-4.8.10., 4.8.12., 4.8.13., 4.8.18. un 4.8.20.-4.8.25. attēlos). Ziņojumā ietverta fotomontāžu analīze (ietekme uz ainavu areāliem 176.-184. lpp.), autoceļiem – 187.-190. lpp., kultūras pieminekļiem – 191.-192. lpp.) norāda uz to, ka vērtētajos skatpunktos apdzīvotās vietās VES nebūs dominējošie ainavas elementi, savukārt atsevišķos izvēlētajos skatpunktos no autoceļiem VES ieņems dominējošu lomu.
- 6.11.3.9. Principi ainavu teritoriju jutīgum novērtēšanai pret plānotajām izmaiņām atspoguļoti Ziņojuma 4.8.1. tabulā. Ainavu telpu vērtēšanā izmantoti tādi kritēriji kā ainavas vērtība, ainavas kvalitāte un ainavas kapacitāte. Kritēriji ainavu telpas vizuālā jutīguma novērtēšanai atspoguļoti 4.8.2. tabulā. Ziņojumā ietekmes novērtējuma veikšanai izmantota Latvijas digitālajā ainavu atlantā⁵⁴ iekļautā informācija par Latvijas ainavām, areāliem, to raksturojumu un jutīgumu. Ziņojuma 4.8.3. tabulā apkopota informācija par ainavu areālu (skatīt šī Ziņojuma 3.2.19. apakšpunktu) vērtībām un jutīgumu saskaņā ar Latvijas digitālo atlantu, kā arī vēja parka ietekmi uz tām. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto vērtējumu, nav secināms, ka VES būvniecība varētu radīt būtiski negatīvu un plašu ietekmi uz ainavas vērtībām kādā no iepriekš minētajiem ainavu areāliem.
- 6.11.3.10. Izpētes teritorijas apkārtņē atrodas divi Vidzemes ainavu dārgumi⁵⁵ – “Salacas ieleja ar Mazsalacu un Skaņokalni” un “Burtnieku ezers ar baznīcām un muižu centriem”

⁵³ Fotomontāžu sagatavošanai izmantots modelis *Nordex N175*, kura kopējais augstums ir 267 m (augstākais Ziņojumā vērtētais VES modelis).

⁵⁴ Pieejams - <https://experience.arcgis.com/experience/6c0b5c1cfcaa4bffb3c44b79158cd93c/page/Ainavas-kart%C4%93s/?views=Ainavu-are%C4%81li>.

⁵⁵ Pieejams - <https://ainavudargumi.lv/saraksts/?section=3>.

(skat. Ziņojuma 4.8.19. attēlu). Plānotais vēja parks neskar ainavu dārgumu teritorijas, tomēr atsevišķos skatos VES varētu būt redzamas kā fona elements.

- 6.11.3.11. Ziņojumā secināts, ka vēja parka izbūve būtiski neietekmēs reģionam raksturīgo zemes izmantošanu (lauksaimniecību un mežsaimniecību), nemainīs meža un lauksaimniecības zemju proporcijas, kas ir būtiskas mozaīkainavas saglabāšanai. Tiks saglabāta ainavai raksturīgā struktūra, tomēr ainavā parādīsies jauni vertikāli elementi – VES, kas zonā līdz 2 km ainavā dominēs. To dominance ainavā atkarīga no zonas, kurā skats atradīsies, – jo tālāk skats atrodas no turbīnām, jo mazāku ietekmi tas atstāj uz ainavas uztveramību. Tāpat norādīts, ka VES redzamību ietekmēs arī apkārt esošie koku puduri, koku rindas, meži un būves, laikapstākļi un gadalaiks, līdz ar to VES nebūs saskatāmas visā 2 km izpētes zonas rādiusā.
- 6.11.3.12. Ziņojuma 4.8.4.3. nodaļā un 18. pielikumā sniegta informācija par Paredzētās darbības vietai tuvākajiem plānotajiem vēja parkiem un kumulatīvo ietekmi uz ainavu. Darbības vietai tuvākais plānotais vēja parks ir vēja parks *Matīši*⁵⁶, kura teritorijā paredzēts uzstādīt četras VES ar kopējo augstumu līdz 261 m. Savstarpēji tuvākās VES ir vēja parka *Aloja* VES AL_48 un vēja parka *Matīši* VES M2, kas atrodas 3,1 km attālumā viena no otras. Aptuveni 30 km attālumā no vēja parka *Aloja* paredzēts SIA “Utilitas Wind” vēja parks *Lode*⁵⁷ ar 18 VES, kur kumulatīvās ietekmes ainavu aspektā neveidojas.
- 6.11.3.13. Ziņojumā novērtēts, ka kumulatīvās ietekmes rezultātā vizuālā noslodze iespējama vēja parkiem *Aloja* un *Matīši*, jo tiem pārklāsies redzamības zonas (Ziņojuma 18. pielikuma 4.8.27. attēls). Lielākā ietekme paredzama zonā līdz 5 km, kurā atrodas vēja parka *Aloja* VES AL_43 līdz AL_49 un AL_31 un vēja parka *Matīši* četras VES. Abu vēja parku vairākas VES pārklājas atsevišķos skatos, kuros palielinās vienlaikus redzamo VES skaits. Izstrādātāja, pamatojoties uz Ziņojuma 18. pielikuma 4.8.28.–4.8.30. attēlos iekļauto fotomontāžu analīzi, ir secinājusi, ka lielākoties vēja parki *Aloja* un *Matīši* vienlaicīgi nebūs uztverami no visiem skatu punktiem, ņemot vērā abu vēja parku VES savstarpējo novietojumu un apkārtējo mežu izvietojumu. Būtiskākās izmaiņas ainavā radīsies zonā līdz 2 km attālumā no vēja parkiem un teritorijās, kur pārklājas abu vēja parku redzamības zonas
- 6.11.3.14. Aģentūra konstatē, ka Ziņojuma 4.8.5. nodaļā apkopoti Ierosinātājas plānotie pasākumi negatīvās ietekmes uz ainavu mazināšanai un priekšlikumi, kuru īstenošana var palīdzēt mazināt ietekmi uz ainavu. Attiecībā uz transportēšanas maršrutu izvēli norādīts, ka jāizvēlas tādi VES transportēšanas ceļi, kas vismazāk var pārveidot ceļu ainavu, kur nav nepieciešama lielu meža platību kailcirte, kādu atsevišķu soliteru koku vai aleju izciršana, un gadījumos, kad ceļa tuvumā ir kāds vērtīgs ainavu elements, jāizmanto lauksaimniecības zemes to apbraukšanai vai jāizvēlas citi transportēšanas maršruti. Piekļūšanai VES prioritāri jāizmanto esošie ceļi, bet jaunu ceļu būvniecība veicama, ņemot vērā lauksaimniecības zemes raksturu, teritorijā esošos lineārās struktūras (jaunus ceļus veidot paralēli esošiem grāvjiem vai tieši gar tiem, kur iespējams). VES transportēšana nedrīkst atstāt neatgriezenisku ietekmi uz pieguļošo ceļu ainavām - jāsaglabā tādi ainavas elementi kā alejas (piemēram, bērzu alejas, kas raksturīgas izpētes teritorijas areāliem). Ziņojumā norādīts, ka vēja parkā uzstādāmas viena modeļa, augstuma un krāsas turbīnas. Šie pasākumi kā obligāti vai rekomendējami iekļauti Ziņojuma 6.1.2. tabulā.

⁵⁶ Dienesta 2024. gada 19. septembra paredzētās darbības ietekmes sākotnējā izvērtējuma Nr. AP24SI0321 rezultātā pieņemts lēmums nepiemērot IVN procedūru.

⁵⁷ Aģentūra 2025. gada 29. aprīlī ir izsniegusi atzinumu par vēja parka *Lode* būvniecības Valmieras novada Lodes un Ipiķu pagastā IVN Ziņojumu.

- 6.11.3.15. Ziņojuma 18. pielikumā iekļauti priekšlikumi, lai mazinātu vēja parku *Aloja* un *Matīši* kumulatīvo ietekmi uz ainavu, kas Ziņojuma 6.1.2. tabulā norādīti kā rekomendējoši. Iespēju robežās nodrošināms, ka abos tuvumā esošajos vēja parkos VES izvietojums pret vējiem un rotoru griešanās virzieni būtu vērsti vienā virzienā, tiek savstarpēji saskaņotas prasības masta krāsojumam no apakšas (ja tāds tiek paredzēts), rotora diametra un balsta augstuma proporcijām viena vēja parka ietvaros nevajadzētu atšķirties vairāk par 10 %, vēlams vēja parkā kopumā vai tā grupā izvietot vienāda augstuma VES, kā arī augstuma atšķirībai starp grupām nevajadzētu būt lielākai par 10 %. Norādīts, ka gadījumā, ja plānošanas procesā tiek mainīts VES skaits vēja parkā vai atsevišķā tā grupā, ir jākonsultējas ar ainavu novērtējuma izstrādātāju un jāizvērtē, vai nav jāveic atkārtots ainavas novērtējums. Ziņojumā rekomendēts, izvirzot prasības tehniskajos noteikumos, nepieļaut izmaiņas, kuru rezultātā VES augstuma atšķirības starp vēja parkiem būtu 20 % vai vairāk.
- 6.11.3.16. Ziņojuma 4.6.8. nodaļā secināts, ka IVN procesa ietvaros vērtētās tehnoloģiskās alternatīvas – VES modeļi – ir uzskatāmi par līdzvērtīgiem, jo to masta augstums, rotora diametrs un arī kopējais stacijas augstums ir līdzīgi. Ziņojumā secināts, ka kopējā VES augstuma starpība līdz 20 m neietekmē ainavu uztveri, staciju saskatāmību un vizuālās ietekmes zonas lielumu.
- 6.11.3.17. Ziņojuma 4.7. nodaļā, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz vēja parka apkārtnē esošo valsts aizsargāto kultūras mantojumu, kas norādīti Ziņojuma 4.7.1. attēlā, konstatēts, ka tuvākie valsts aizsargājams kultūras pieminekļi atrodas uz Z no Paredzētās darbības vietas (skatīt arī šī atzinuma. 3.2.21. apakšpunktu) Tā kā sākotnēji iecerētās VES AL_01, kas tika plānota vistālāk uz Z, būvniecība netiks īstenota, konstatējams, ka valsts aizsargājami kultūras pieminekļi atradīsies vismaz 1 km attālumā no tuvākās plānotās VES⁵⁸, bet ar vēja parka būvniecību saistītie infrastruktūras objekti (kabeļlīnijas, ceļi) neskars kultūras pieminekļu aizsardzības zonas. Atbilstoši Ziņojumam vēja parku *Aloja* un *Matīši* kumulatīvā ietekme uz kultūras pieminekļiem, novērtēta kā nebūtiska, jo šie objekti atrodas ārpus tiešas vizuālās ietekmes zonām.
- 6.11.3.18. Apkopojot informāciju par kultūras mantojumu plānotā vēja parka *Aloja* tuvumā un tā apkārtnē, secināms, ka līdz šim zināmo un valsts aizsargāto kultūras pieminekļu koncentrācija šajā teritorijā nav augsta. Ziņojumā sniegta informācija, ka netālu no vēja parka teritorijas iespējami senlietu atradumi. Ņemot vērā minēto, saskaņā ar likuma *Par kultūras pieminekļu aizsardzību* 22. pantu pirms vēja parka *Aloja* būvniecības uzsākšanas, parka teritorija jāapseko profesionālam arheologam, lai pārbaudītu, vai VES un komunikāciju izbūves vietās ir arheoloģijas objekti. Savukārt, ja būvniecības laikā konstatē objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 720 *Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, uzskaites un restaurācijas noteikumi* 32. punktu, darbi ir jāpārtrauc un par atradumiem jāziņo NKMP.
- 6.11.3.19. Ziņojumā arī sniegti priekšlikumi, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz vēja parka apkārtnē esošo kultūras pieminekļu ainavu un skatu punktiem. Rekomendēts veikt koku stādījumus un dekoratīvu vides objektu uzstādīšanu, lai saglabātu vēsturisko ainavu. Norādīts, ka vēja parka būvprojekts jāsašķir ar NKMP, kas var izvirzīt papildu nosacījumus, lai nodrošinātu kultūras mantojuma aizsardzību.
- 6.11.3.20. Kopumā secināms, ka Ziņojumā apzinātas nepieciešamās un normatīvajos aktos noteiktās rīcības gadījumiem, ja plānoto būvdarbu gaitā tiek atklāti objekti ar

⁵⁸ Reģiona nozīmes kultūras pieminekļa – Rūnu akmens (aizsardzības Nr. 2490) aizsardzības zonas robeža ir ~ 1,2 km attālumā no VES AL_21.

kultūrvēsturisku nozīmi, ka arī, ja būvniecības darbus nepieciešams veikt kultūrvēsturisko objektu aizsardzības zonā.

- 6.11.3.21. Izvērtējot Ziņojumā sniegto ietekmes uz ainavu un kultūras mantojumu novērtējumu Aģentūra secina, ka Paredzētās darbības vizuālo pārmaiņu ietekmi pilnībā novērst nebūs iespējams. VES uztveramība palielināsies vietās, no kurām uz Paredzētās darbības teritoriju vērojami atklāti skati, kuras atrodas lokālos reljefa paaugstinājumos u. tml. Sagaidāmo ietekmi uz ainavu iespējams mazināt, cik iespējams izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot Darbības vietā paredzēto VES savstarpēju disharmoniju. Aģentūras vērtējumā ir būtiski veikt pasākumus, lai mazinātu vēja parku *Aloja* un *Matīši* kumulatīvo ietekmi uz ainavu, iespēju robežās radot vizuāli vienotu elementu sistēmu, lai mazinātu vizuālās uztveres disonansi.
- 6.11.3.22. Attiecīgi Aģentūra secina, ka, veicot Paredzētās darbības ietekmi mazinošos pasākumus uz apkārtējo ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sagaidāmā ietekme ir samērojama un neatstās būtisku ietekmi uz konstatētajām kultūrvēsturiskajām vērtībām. Aģentūra vērš uzmanību, ka pasākumi kultūrvēsturisko un ainavisko vērtību saglabāšanai vērtējami un nosakāmi arī teritorijas plānošanas procesā.
- 6.11.3.23. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz ainavu un kultūras mantojumu, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:
- a) Ierosinātajai ir saistoši Ziņojuma 6.1.2. tabulā noteiktie obligātie ietekmi samazinošie pasākumi attiecībā uz ainavu, vizuālo ietekmi, kultūrvēsturiskajām vērtībām un iespēju robežās īstenojami arī risinājumi, kas norādīti kā rekomendējoši (t.sk attiecībā uz vēja parku *Aloja* un *Matīši* kumulatīvajām ietekmēm).
 - b) Izvirzot prasības tehniskajos noteikumos un saskaņojot būvprojektu, jāņem vērā, ka VES augstuma starpība starp vēja parkiem *Aloja* un *Matīši* nedrīkst būt lielāka par 20 %.
 - c) Ja būvprojekta sagatavošanas laikā tiek paredzētas VES novietojuma izmaiņas, kā rezultātā darbībai tiek piemērots ietekmes sākotnējais izvērtējums, tad Ierosinātajai jānodrošina ietekmes uz ainavu atkārtots novērtējums, veicot modelēšanu no Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē identificēto ainaviski vērtīgāko teritoriju skata punktiem.
 - d) Vēja parka un ar to saistītās infrastruktūras būvniecības laikā (pēc zemes virskārtas noņemšanas) jānodrošina arheoloģiskā uzraudzība. Arheoloģiskās uzraudzības nosacījumi saskaņojami ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi.
 - e) Pirms būvdarbu uzsākšanas jāizstrādā un būvprojektam jāpievieno procedūra, kurā noteikti pasākumi un nosacījumi rīcībā gadījumos, ja būvdarbu īstenošanas laikā, tostarp veicot nepieciešamo pievedceļu pārbūvi un stiprināšanu, tiek atklātas vēstures liecības vai apbedījumi.
 - f) VES konstrukciju piegādes maršruti iespēju robežās jāplāno, neskarot valsts un vietējās nozīmes kultūrvēstures objektus vai to aizsargjoslas. Ja tiek skarti valsts un vietējās nozīmes kultūrvēstures objekti vai to aizsargjoslas, tad tas jāsašķir ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi.

6.11.4. Drošība un vides risku pārvaldība.

- 6.11.4.1. Vērtējot potenciālās VES novietojuma vietas, konstatēts, ka Izpētes teritoriju skar aizsargjoslas, kas noteiktas gar valsts vietējiem un pašvaldības autoceļiem, virszemes ūdensobjektiem meliorācijas būvēm un elektriskajiem tīkliem (Ziņojuma 2.2.1., 2.2.2. un 2.2.3. attēls). Aizsargjoslās gar ceļiem, elektriskajiem tīkliem, virszemes ūdens objektiem, meliorācijas būvēm un ierīcēm būvniecībai un/ vai darbiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi, kas jāņem vērā, plānojot būvniecības darbus, un būtiski neierobežo VES būvniecības vietas izvēli. Informācija par aprobežojumiem, kas saistīti ar norādītajām aizsargjoslām, sniegta arī Ziņojuma 3.8. nodaļā (inženiertīklu aizsargjoslas), 2.2. nodaļā (24.-25. lpp.) un 4.11.5 nodaļā (teritorijas tuvāko/ šķērsojamo virszemes ūdensobjektu raksturojums). Realizējot Paredzēto darbību, Darbības vietā tiks noteiktas aizsargjoslas ap vēja parkā izbūvētajiem elektrisko, elektronisko sakaru tīkliem un transformatoru apakšstacijām.
- 6.11.4.2. Ziņojuma 4.13. nodaļas vides risku un avārijas situāciju novērtējums aptver VES mehānisko bojājumu, sabrukuma ar iekārtas atlūzu izplatības iedarbību VES apkārtņē; eļļošanas sistēmas defektu ar eļļas noplūdi; ugunsgrēku izcelšanās, tajā skaitā zibens izlādes rezultātā, un rotora lāpstiņu apledojuma veidošanās ar sekojošu ledus gabalu krišanu iekārtas apkārtņē risku novērtējumu. Analizēts iespējamo avāriju seku nozīmīgums un vērtēta nepieciešamība īstenot ietekmi samazinošus un/vai novēršanas pasākumus.
- 6.11.4.3. Ziņojumā nav konstatēts, ka Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā atrodas paaugstinātas bīstamības objekti. Vēja parka teritorijā un tā tiešā tuvumā nav konstatēti citi objekti, kas varētu būtiski mainīt vēja parku radītā apdraudējuma līmeni, kā arī tādi, kuru darbība varētu radīt vēja parka darbības apdraudējumu, palielinot avāriju iespējamību vēja parkā.
- 6.11.4.4. Riska novērtējuma sagatavošanai izmantota Beļģijas Vides ministrijas reģionālās attīstības, vides plānošanas un projektu departamenta “VES riska novērtēšanas rokasgrāmata” informācija (Ziņojuma atsauce Nr. 108, vairāk skatāms Ziņojuma 4.13.1. nodaļā). Avāriju scenārijiem ir izmantoti vienādojumi, ar kuru palīdzību nosakāma maksimālā avārijas seku iedarbības distance un riska līmenis tajā. Tā kā konkrēts VES modelis Ziņojuma sagatavošanas laikā nav izvēlēts, Izstrādātāja riska novērtējumā izmantojusi piecu VES modeļu parametrus, kas apkopoti Ziņojuma 4.13.2. tabulā (skat. arī šī atzinuma 3.4.4. apakšpunktu). Atbilstoši šiem parametriem un Beļģijā izstrādātajai aprēķinu metodikai noteikti individuālā riska attālumi, kas nosakāmi ap katru no VES, rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.13.3. tabulā⁵⁹.
- 6.11.4.5. Ziņojuma 4.13.4. tabulā apkopoti VES bīstamības potenciālu raksturojošie attālumi, kas noteikti saskaņā ar Beļģijā izstrādāto aprēķinu lapu. Attiecībā uz paaugstinātas bīstamības objektiem noteiktais drošības attālums atkarībā no VES modeļa ir 657–751 m. Noteikti arī piemērojamie drošības attālumi starp VES un citiem nozīmīgiem objektiem, tajā skaitā aprēķināts, ka attiecībā uz publiskām ārtelpām, kur liels skaits cilvēku uzturas ārpus tām (vietas, kur ārpus telpām vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki), atkarībā no VES modeļa būtu ievērojama 605–695 m plata drošības zona, galvenajiem valsts autoceļiem tā būtu nosakāma 246–267 m attālumā, bet publiskām teritorijām, kur cilvēki uzturas telpās, – 194–211 m attālumā no VES.
- 6.11.4.6. Kā norādījusi Izstrādātāja, attiecībā uz minimālajiem attālumiem no VES līdz dzīvojamajām mājām, Latvijā ir spēkā ar Noteikumiem Nr. 240 noteiktais attālums,

⁵⁹ Izdalītas trīs riska objektu grupas: saimnieciskās darbības objekti ar vairāk nekā 5 pastāvīgām darba vietām (aprēķinātais attālums no VES līdz objektam, kurā nosakāmi aprobežojumi, atkarībā no izvēlēta modeļa ir 29–31 m); teritorija ar dzīvojamo funkciju (230–260 m); teritorija ar jutīgu publisko infrastruktūru, piemēram, skolas, bērnudārzi, slimnīcas u. c. (246–267 m).

kas jānodrošina izbūvējot VES – 800 m. Secināts, ka neviens no aprēķinātajiem drošības attālumiem nepārsniedz norādītos 800 m, līdz ar to plānotais VES novietojums attiecībā pret dzīvojamām un publiskām ēkām⁶⁰, nodrošina nepieciešamo aizsardzības līmeni no staciju mehānisku bojājumu radītā apdraudējuma. Ziņojuma 4.13.3. nodaļā, ņemot vērā veiktos aprēķinus un citu uz drošu VES darbību attiecināmo informāciju par individuālā riska zonām un avārijas seku tiešās iedarbības attālumiem, noteikti rekomendējamie drošības attālumi plānoto VES izbūvei: saimnieciskās darbības ierobežojumu zonai, kurā nav rekomendējams ierīkot pastāvīgas darba vietas – 87,5 m (noteikts ņemot vērā rotora diametru un avārijas seku tiešās iedarbības potenciālu rotora darbības zonā); līdz valsts galvenajiem autoceļiem – 267 m (noteikts ņemot vērā Beļģijas riska novērtēšanas vadlīniju rekomendācijas); līdz valsts autoceļiem un pašvaldības autoceļiem, ja netiek ieviesti tehniskie risinājumi vides risku mazināšanai – 305 m (atbilst ledus krišanas tālākajam attālumam *Vestas V172-7.2* modeļa izvēles gadījumā); tālākās iedarbības zona, kurā nav rekomendējams izvietot paaugstinātas bīstamības objektus – 751 m (atbilstoši Beļģijas riska novērtēšanas vadlīniju rekomendācijām). Ieviešot tehniskos risinājumus vides risku mazināšanai – ledus atkausēšanu uz spārniem – rekomendētais drošības attālums līdz pašvaldības ceļiem samazināms līdz 87,5 m. Rekomendējamo zonu grafiskais attēlojums skatāms Ziņojuma 4.13.1. attēlā.

- 6.11.4.7. Viens no aspektiem, kādā Ziņojuma ietvaros vērtēti drošības riski uz Paredzētās darbības ietekmes zonā esošajiem infrastruktūras objektiem, ir arī VES rotoru lāpstiņu aplidojuma ietekme. Izstrādātājas aprēķini un informācijas analīze ļauj pieņemt, ka zona zem rotora ir teritorija ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu (175 m diametra rotora gadījumā apdraudējuma teritorija pieņemama 87,5 m rādiusā ap iekārtu). Arī teritorijā līdz 305 m no VES potenciāli iespējama ledus gabalu nokrišana (Ziņojuma 4.13.5. tabula). Taču, ņemot vērā šāda notikuma iespējamības nosacījumu sakrišanas varbūtību, var pieņemt, ka kopējā varbūtība notikumam, kuras rezultātā ledus gabals trāpītu punktā, kur atrodas cilvēks, uzskatāma par zemu. Atbilstoši Ziņojumam, Paredzētās darbības vieta atrodas reģionā, kur aplidošanai labvēlīgi apstākļi var veidoties vidēji 10–20 dienas gada laikā.
- 6.11.4.8. Ziņojumā aprēķinātajā 305 m attālumā no VES neatrodas valsts galvenie autoceļi, bet šajā attālumā ir identificēts valsts vietējais autoceļš un četri pašvaldības ceļi. Valsts vietējais autoceļš V197 *Laņģi–Jaunkurbēni–Rukeļi* atrodas 129 m attālumā no VES AL_19; pašvaldības autoceļš B-15 *Garkalne–Graviņas (Upmaļi–Garkalne–Graviņas)* atrodas 123 m attālumā no VES AL_31, 171 m attālumā no VES AL_32 un 128 m attālumā no VES AL_51; pašvaldības autoceļš B-19 *Rūkumi–Zvaigznītes–Veismaņu ceļš (Rūkumi – Zvaigznītes)* atrodas 146 m attālumā no VES AL_44; pašvaldības autoceļš A-12 atrodas 113 m attālumā no VES AL_07; pašvaldības autoceļš *Limbaži–Mazsalaca* atrodas 240 m no VES AL_22 un 179 m no VES AL_05. Šīm stacijām jānosaka obligāti īstenojami tehniskie risinājumi vides risku mazināšanai, proti – VES jāapriko ar pretapledošanas un ledus detektēšanas sistēmām, kas nodrošina stacijas darbības apturēšanu gadījumos, ja aplidojums tiek konstatēts.
- 6.11.4.9. Ziņojumā norādīts, ka papildu Ziņojuma 4.13.4. nodaļā minētajiem pasākumiem vides risku samazināšanai, rekomendējams izmantot arī kādu no turpmāk minētajiem risinājumiem vai to kombināciju: brīdinājuma zīmes par ledus gabalu krišanas iespējamību uzstādīšana; brīdinošos gaismas signālu, kas savienoti ar ledus detektēšanas sistēmu un ir kombinēti ar brīdinošajām zīmēm, uzstādīšana; piekļuves

⁶⁰ Informāciju par plānoto VES attālumiem līdz tuvākajām dzīvojamajām ēkām skatīt arī šī atzinuma 6.11.1.4. apakšpunktā.

ceļu slēgšana ar fiziskām barjerām apledojuma veidošanās gadījumos; VES darbības manuāla atjaunošana, klātesot iekārtas operatoram.

- 6.11.4.10. Ziņojuma vērtēti iespējamie ugunsdrošības riski Paredzētās darbības teritorijā. Izstrādātāja secinājusi, ka VES aizdegšanās nav cita ārēja ugunsgrēka sekas, bet gan primāri to var izraisīt pašas VES mehāniski vai elektriskās sistēmas defekti, kā arī zibens izlādes iedarbība. Savukārt VES degšanas rezultātā pastāv iespēja attīstīties sekundāriem ugunsgrēkiem iekārtas apkārtnē. Ziņojuma 4.13.4. nodaļā norādīti arī galvenie pasākumi ugunsgrēku radītās ietekmes samazināšanai, kas galvenokārt vērsti uz to rašanās un attīstības iespēju minimizēšanu, kā arī reaģēšanas uz avārijas situācijām efektivitātes paaugstināšanu. Ņemams vērā, ka ugunsgrēka izcelšanās vieta var būt gondolā, aptuveni 160 -180 m augstumā, kas vērtējama kā likvidēšanas iespējas apgrūtināša situācija.
- 6.11.4.11. Ziņojuma 4.13.4. nodaļā norādīts, ka atbilstoši VES ražotāju sniegtajai informācijai eļļas daudzums gondolās un to transmisiju eļļošanas sistēmā var būt no ~ 650 līdz 1 500 litriem. Neskatoties uz drošības sistēmām, kādas tiek izmantotas VES ražošanā, tomēr pastāv iespēja, ka notiek eļļas izplūde ārpus gondolas. Tāpat eļļas noplūde var notikt arī VES sabrukuma gadījumā. Šādā gadījumā, kā maksimālā apdraudējuma zona var tikt pieņemts attālums ap staciju, kas vienāds ar masta augstumu. Izstrādātāja secinājusi, ka pastiprināta uzmanība jāpievērš stacijām, kuras atrodas ūdens objektu tuvumā, jo eļļas var būt bīstamas ūdens organismiem, un naftas produkti spēj izplatīties pa ūdens virsmu. Izskatot paredzēto VES izvietojumu, secināts, ka tuvāk par 179 m (augstākais masts Ziņojumā vērtētajiem modeļiem) no ūdens tecēm atrodas VES AL_19 (92 m no Laņģupītes), VES AL_43 (158 m no Mažurkas) un VES AL_47 (100 m no Mažurkas). Kā vides piesārņojumu mazināšanas pasākums eļļas noplūžu gadījumā ir izmantojams biodegradējamu hidraulisko šķidrumu lietošana un kontroles sistēmu uzstādīšana gondolās, kas eļļas noplūdes gadījumā pārtrauc VES darbību. Plānojot pasākumus rīcībai avārijas situācijā, jāparedz atbilstošas rīcības un resursi ķīmisko vielu izplatības ierobežošanai un to savākšanai avārijas gadījumā.
- 6.11.4.12. Ziņojumā nav identificēti tādi limitējoši faktori, kuru dēļ kāda no vērtētajām VES būvniecības vietām būtu atzīstama par neatbilstošu vides risku vērtējuma kontekstā. Vērtējot paredzētās darbības tehnoloģiskās alternatīvas secināts, ka visi Ziņojumā vērtētie staciju modeļi ir līdzvērtīgi vides riska pārvaldības kontekstā.
- 6.11.4.13. Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 19. septembra noteikumu Nr. 563 *Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība* 2.3.4. apakšpunktu elektroenerģijas ražošanas objekti, kuru uzstādītā jauda pārsniedz 100 MW, tiek klasificēti kā C kategorijas paaugstinātas bīstamības objekti. Ņemot vērā iepriekš minēto, gadījumā, ja vēja parka *Aloja* uzstādītā jauda pārsniegs 100 MW, tad atbilstoši *Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma* 14. panta ceturtajai daļai tam ir jāizstrādā paaugstinātas bīstamības objekta civilās aizsardzības plāns.
- 6.11.4.14. **Aģentūra secina, ka jautājumi, kas saistīti ar drošības aspektiem vēja parka būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ir daļēji jau noregulēti ar iepriekš šajā atzinumā ietvertajiem nosacījumiem, kā arī prasības to pārvaldībai noteiktas ar ārējiem normatīvajiem aktiem. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju par drošības un vides risku pārvaldību (Ziņojuma 4.13. nodaļa un Ziņojuma 6.1.2. tabula), Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Ja VES novietojums tiek precizēts vai to tehniskie raksturlielumi, kas izmantoti veiktajos vides risku aprēķinos, salīdzinājumā ar Ziņojumā**

vērtētajiem (Ziņojuma 4.13.2. tabula) tiek mainīti, būvprojekta sagatavošanas laikā, veicams atkārtots drošības attālumu aprēķins un nosakāmas VES, kuras rada paaugstinātu risku uz publiskās lietošanas autoceļiem un ūdenstecēm.

- b) Visas VES, kurām būvprojektēšanas stadijā noteiktās apledošanas paaugstināta riska zonas pārklājas ar valsts un pašvaldības autoceļu nodalījuma joslām, ir jāapriko ar Ziņojumā aprakstītajām vai līdzvērtīgām apledošanas detektēšanas, staciju darbības apturēšanas un pretapledošanas sistēmām.
- c) Civilās aizsardzības plāns izstrādājams un saskaņojams normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pirms vēja parka ekspluatācijas uzsākšanas.

6.11.5. Troksnis un vibrācijas.

- 6.11.5.1. Viena no būtiskām vēja parka ietekmēm ir tā radītais troksnis. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa daļēji jau nodrošina Noteikumos Nr. 240 163.2. punkts⁶¹ noteiktais minimālais pieļaujamais attālums no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību Paredzētās darbības IVN ietvaros trokšņa ietekmi vērtēt, savlaicīgi pārliecinoties, vai nevarētu būt konstatējamas arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes. Trokšņa ietekmes vērtējums iekļauts Ziņojuma 4.1. nodaļā.
- 6.11.5.2. Vides trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes nosaka Noteikumi Nr. 16, kuru 2. pielikumā ir noteikti vides trokšņa robežlielumi, kas piemērojami atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajiem galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem. Šo noteikumu 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi ņemot vērā teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kā arī teritorijas, kuras ietver dzīvojamo apbūvi, kas reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā apbūves zeme vai zeme zem dzīvojamo ēku pagalmiem.
- 6.11.5.3. Saskaņā ar spēkā esošajiem teritorijas plānojumiem (skatīt atzinuma 3.2.6. apakšpunktu un Ziņojuma 2.2. nodaļu), Darbības vietā un tās apkārtnē atrodas galvenokārt lauku zemēs izbūvētas viensētas, kā arī Braslavas un Vilzēnu ciemu teritorijā izdalītas savrupmāju (DzS), mazstāvu (DzM), vairākstāvu (DzV) un publiskās (P) apbūves teritorijas (Ziņojuma 4.1.1. tabula). Līdz ar to Ziņojumā pārbaudāmais rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielums ir $L_{diēna}$ 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A). Pasaules Veselības organizācija (turpmāk – PVO) ir izstrādājusi vadlīnijas, saskaņā ar kurām noteiktā rekomendējoša rakstura robežvērtība VES radītajam diennakts vidējam troksnim L_{dvn} ir 45 dB(A)⁶². Ziņojumā aprēķinātas arī L_{dvn} vērtības Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 6.11.5.4. Vēja parku ekspluatācija nav saistīta ar autotransporta izmantošanu, līdz ar to Ziņojumā nav atsevišķi vērtētas satiksmes radītās trokšņa ietekmes. Darbības vietai tuvākajā apkārtnē nav identificēti esoši rūpniecisko troksni radoši objekti, līdz ar to Ziņojumā nebija nepieciešams veikt esošās situācijas jeb fona trokšņa novērtējumu.

⁶¹ Nosacījums, ka vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m, ir spēkā no 2020. gada 13. oktobra.

⁶² Skat. 2022. gada redakciju: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/who-compendium-on-health-and-environment/who_compendium_noise_01042022.pdf?sfvrsn=bc371498_3.

Ziņojumā vērtēta iespējamā kumulatīvā ietekme ar četru VES darbību vēja parkā *Matīši* (Ziņojuma 4.1.3.4. nodaļa), kuram veikts ietekmes sākotnējais izvērtējums.

- 6.11.5.5. Trokšņa novērtējumā nav kvantitatīvi vērtēta (Ziņojuma 4.1.3.2. nodaļa) būvdarbu ietekme uz trokšņa līmeni Darbības vietas apkārtnē, jo uz būvdarbiem, kas saskaņoti ar vietējo pašvaldību netiek attiecināti Noteikumos Nr. 16 noteiktie vides trokšņa robežlielumi⁶³. Ziņojumā secināts, ka Darbības vietā būvdarbu laikā radītais troksnis ir vērtējams kā īslaicīgs un neregulārs traucējums, kas nevar radīt nozīmīgu ietekmi uz sabiedrības veselību. Nozīmīgāko trokšņa piesārņojumu plašākā teritorijā vēja parka būvniecības laikā radīs materiālu un iekārtu transportēšana. Ziņojumā novērtēts vidējais kravas mašīnu skaits, kāds būs nepieciešams vienas VES un saistītās infrastruktūras izbūvei nepieciešamo materiālu piegādei. Atbilstoši prognozei, izbūvējot 29 VES divu gadu laikā, satiksmes intensitāte uz Darbības vietu palielināsies par aptuveni 4 kravas automašīnām stundā dienas periodā. Ņemot vērā, ka precīzs transportēšanas maršruts šobrīd nav zināms, taču pieņemot, ka esošā satiksmes intensitāte plānotajā maršruta nav augsta, novērtēts, ka trokšņa līmenis autoceļu tuvumā varētu paaugstināties par ~ 3 dB(A), tomēr paredzams, ka autoceļa tuvumā nebūs novērojams tāds trokšņa līmenis, kas pārsniegs normatīvajos aktos noteiktos vides trokšņa robežlielumus satiksmes radītajam troksnim dienas periodā – 65 dB(A).
- 6.11.5.6. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota datorprogramma *IMMI 2024* (izstrādātājs *Wölfel Engineering GmbH & Co. KG*), kas nodrošina trokšņa rādītāju aprēķinu atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. Izmantotās trokšņa aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma E.1. pielikumā. Aprēķina rezultāti apkopoti 3. pielikumā. Precizētajā Ziņojuma redakcijā vides trokšņa aprēķins veikts pieņemot, ka tiek izbūvētas 26 VES no plānotajām un sākotnējā aprēķinā iekļautajām 29 VES. Ziņojuma 3. pielikums papildināts ar aprēķinu (rezultāti attiecīgi 3.3. pielikumā), kurā ņemta vērā arī vēja parka *Matīši* VES (četrus) kumulatīvā ietekme.
- 6.11.5.7. Ņemot vērā, ka vēja parka projektēšanas laikā izvēlētais VES modelis var atšķirties no Ziņojumā vērtētā, tehnoloģisko alternatīvu kontekstā tika izvēlēta pieeja vērtēt sliktāko iespējamo scenāriju, proti, skaļāko staciju. Lai noteiktu to VES modeli, kas rada augstāko trokšņa piesārņojuma līmeni, t.i., identificētu potenciāli nelabvēlīgāko situāciju, IVN procesa laikā tika savstarpēji salīdzināts visu IVN ietvaros vērtēto VES modeļu trokšņa emisijas līmenis. Informācija par VES modeļu⁶⁴ radīto skaņas jaudas līmeni pie noteikta vēja ātruma ir apkopota Ziņojuma 4.1.4. tabulā. Balstoties uz aprēķinu rezultātiem (4.1.1. attēls), secināts, ka augstāko trokšņa emisiju radītu VES *Nordex N175-6.8* uz 179 m augsta masta ar standarta spārniem uzstādīšana. Līdz ar to sākotnēji (vērtējot 29 VES izbūvi) šis modelis tika izmantots, lai novērtētu VES radīto vides trokšņa līmeni plānotā vēja parka *Aloja* apkārtnē. Precizētajā Ziņojumā tika veikts atkārtots vides trokšņa aprēķins, neiekļaujot emisijas avotu kopā VES *AL_01*, *AL_11* un *AL_12*. Tomēr, ņemot vērā, ka iegūtie rezultāti modelim ar standarta spārniem norādīja uz risku, ka 26 dzīvojamo māju teritorijās var tikt pārsniegts PVO rekomendētais trokšņa līmenis, aprēķins tika veikts arī modelim ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem.
- 6.11.5.8. VES radītais vides trokšņa līmenis aprēķināts 187 dzīvojamās apbūves teritorijās. Informācija par paredzētās darbības teritorijas apkārtnē augstāko⁶⁵ aprēķināto VES

⁶³ Noteikumu Nr. 16. 2.8. apakšpunkts

⁶⁴ Visiem modeļiem, izņemot *Siemens Gamesa SG6.6-170*, vērtējot arī dažādus spārnu jeb rotora lāpstiņu veidus (standarta un aerodinamiski uzlabotos)

⁶⁵ Netiek ņemta vērā darbības laika korekcija, kad VES nedarbosies neatbilstoša vēja ātruma, mirgošanas efekta un ietekmes uz putniem un sikspārņiem samazināšanas dēļ.

radīto trokšņa līmeni vides trokšņa rādītājiem $L_{\text{diēna}}$, L_{vakars} , L_{nakts} un L_{dvn} modelim *Nordex NI75-6.8* ir apkopota Ziņojuma 3. pielikuma divos apakšpielikumos, un 4.1.3.3. nodaļā iekļautajās vides trokšņa izkliedes kartēs (4.1.2.–4.1.4. attēls – aprēķins modelim ar standartspārniem, 4.1.5. – 4.1.7. attēls – modelim ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem).

- 6.11.5.9. Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem VES modeļa *Nordex NI75-6.8* uz 179 m augsta masta ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem ekspluatācijas laikā radītais trokšņa līmenis nepārsniegs Noteikumos Nr.16 noteiktos vides trokšņa robežlielumus tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās un tā radītā ietekme būs vidēji par 3-5 dB mazāka kā modelim ar standarta spārniem. Tajā pašā laikā novērtēts, ka kopumā 5 dzīvojamās apbūves teritorijās aprēķinātais diennakts vidējā trokšņa rādītājs L_{dvn} var pārsniegt PVO rekomendētos 45 dB(A) par vidēji vienu dB(A), bet vēl 13 teritorijās ir par vienu dB zemāks vai vienāds (44-45 dB(A)) ar rekomendēto vērtību. Konstatējams, ka augstākie diennakts vidējā trokšņa rādītāji prognozēti tajās dzīvojamās apbūves teritorijās, kurās ietekmi vienlaicīgi rada vairākas VES no divām vai pat trijām pusēm. Piemēram, dzīvojamo māju “Arāji” vienlaicīgi ietekmēs VES AL_05 un AL_07 rietumos, AL_19 un AL_18 austrumos, kā arī AL_15 – AL_17 dienvidos, līdz ar to aprēķinātais rādītājs ir L_{dvn} 46 dB(A), bet modelim ar standarta spārniem tas attiecīgi būtu 50 dB(A). Kopumā līdzīga situācija veidojas vēl 12–18 dzīvojamo māju teritorijās, no kurām astoņos gadījumos vidējais attālums līdz ietekmi radošajām VES ir aptuveni 1000 m.
- 6.11.5.10. Kumulatīvā ietekme ar vēja parku *Matīši* vērtēta Ziņojuma 4.1.3.4. nodaļā un vides trokšņa ietekmes aprēķinu rezultāti pievienoti Ziņojuma 3.3. pielikumā, grafiskais attēlojums – 4.1.8. – 4.1.10. attēlā. Attālums starp abu vēja parku tuvākajām VES ir aptuveni 3 km, līdz ar to abu vēja parku ietekmes summēsies nelielā teritorijā (4 – 7 dzīvojamās mājas) uz DA no vēja parka *Aloja* VES grupas - AL_43 - AL_49. Abiem vēja parkiem darbojoties vienlaicīgi, nozīmīgākas izmaiņas prognozējamās dzīvojamo māju “Cīruļi”, “Cāliši” un “Priedītes” teritorijās. Tomēr konstatējams, ka Noteikumu Nr.16 robežlielumi un PVO rekomendētās L_{dvn} vērtības kumulatīvās ietekmes zonā netiks pārsniegtas, ja Paredzētās darbības īstenošanai tiks izmantotas VES ar trokšņa emisijas rādītājiem, kas nav sliktāki kā vērtētajam *Nordex NI75-6.8* modelim ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem. Ziņojuma 3.3. pielikumā apkopotā informācija ļauj secināt, ka vēja parka *Matīši* tiešajā ietekmes zonā noteiktais augstākais L_{dvn} rādītājs (44-45 dB(A)) noteikts teritorijās, kurās kumulatīvā ietekme ar vēja parku *Aloja* neveidojas.
- 6.11.5.11. Vērtējot izbūvējamās apakšstacijas radītā trokšņa ietekmi Ziņojuma 4.1.3.3. nodaļā secināts, ka tuvākā Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētā dzīvojamā māja⁶⁶ atrodas ~ 1045 m attālumā no potenciālās apakšstacijas novietojuma vietas⁶⁷. Izmantojot datus par dzīvojamās apbūves teritoriju attālumu, kā arī šīm dzīvojamās apbūves teritorijām piemērojamo zemāko vides trokšņa robežlielumu, proti, 45 dB(A) nakts laikā, tika aprēķināts pieļaujamais trokšņa līmenis uz apakšstacijas robežas. Saskaņā ar programmā *IMMI 2024* veikto aprēķinu noteikts, ka trokšņa līmenis uz apakšstacijas robežas nedrīkst pārsniegt 72 dB(A), lai netiktu pārsniegts vides trokšņa robežlielums dzīvojamās apbūves teritorijās. Ņemot vērā, ka plānotā apakšstacija atrodas 250 m attālumā no VES AL_29 būvniecības vietas, nosakot pieļaujamo apakšstacijas radīto trokšņa līmeni būvprojekta saskaņošanas stadijā, kad zināmi ražotāju dati un precīzs visu objektu novietojums, aprēķini jāveic summāri ar VES darbības radīto troksni. Nepieciešamības gadījumā, jāparedz

⁶⁶ “Spāres” (būves kadastra apzīmējums 6627 004 0073 001).

⁶⁷ Nekustamā īpašuma “Ketleri” zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 6644 001 0059.

pasākumi vai risinājumi trokšņa ietekmes mazināšanai. Pēc vēja parka nodošanas ekspluatācijā jāveic mērījumi un jāpārlicinās, ka Noteikumu Nr. 16 prasības tiek ievērotas.

- 6.11.5.12. Ziņojumā norādīts, ka, plānojot apakšstacijas izvietojumu, ir jāņem vērā, ka tajā uzstādīto iekārtu, piemēram, transformatora, radītajam troksnim var būt tonāls raksturs. Ja apakšstacijā ir plānots izvietot un izmantot avotus, kas rada tonālu skaņu, pieļaujamo trokšņa līmeņa robežvērtību, ir jāsamazina par 5 dB(A), tas ir vismaz līdz 67 dB(A), ņemot vērā Noteikumos Nr. 16 noteikto korekciju tonālam troksnim.
- 6.11.5.13. Tā kā VES modelis, staciju skaits un novietojums, kā arī apakšstacijas novietojums un tehnoloģiskie parametri, vēl var tikt precizēti, būvprojekta saskaņošanas posmā, pēc VES modeļa un faktisko novietojuma pozīciju noteikšanas, kā arī informācijas par transformatoru apakšstacijas trokšņa parametriem precizēšanas, Ierosinātajai jāveic atkārtots trokšņa (arī zemas frekvences trokšņa) ietekmes novērtējums, kura rezultāti jāapstiprina Dienestā.
- 6.11.5.14. Ņemot vērā, ka sakarība starp trokšņa emisijas samazinājumu un trokšņa imisijas⁶⁸ samazinājumu ir lineāra, izvēloties, piemēram, par aptuveni 2-5 dB(A) klusāku modeli kā Ziņojumā vērtētais (*Nordex N175-6.8* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem un maksimālo skaņas jaudas līmeni $L_{w(A)} - 106,9$ dB, ko sasniedz jau pie vēja ātruma 6 m/s), prognozējams, ka PVO rekomendētā trokšņa līmeņa pārsniegumi netiks radīti.
- 6.11.5.15. Likuma *Par piesārņojumu* tvērumā troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek vērtēts kā cilvēkam dzirdamais troksnis (parasti diapazonā no 16 Hz līdz 20 kHz). Ņemot vērā, ka rūpnieciskās iekārtas, arī transportlīdzekļi, dažādi motori un citi mehānismi rada troksni zemo frekvenču diapazonā (10–160 Hz), cilvēku veselības aizsardzības kontekstā vērtējama arī zemo frekvenču diapazonā radītā trokšņa ietekme. Ziņojuma 4.1.2.2. nodaļā aprakstīta novērtējuma metodiskā pieeja, bet 4.1.4. nodaļā analizēti zemo frekvenču diapazonā radītā trokšņa novērtējuma rezultāti.
- 6.11.5.16. Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus un novērtēšanas kārtību to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas. Ziņojumā norādīts, ka izvērtējot citu Eiropas valstu pieredzi, konstatēts, ka specifiski robežlielumi VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti tikai Dānijā (2015. gada 21. decembra Dānijas Vides un Pārtikas ministrijas rīkojums Nr. 135⁶⁹). Ar šo rīkojumu noteikta zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība un aprēķinos izmantojamie vienādojumi, kā arī robežlielums, kas saistošs visiem vēja parku attīstītājiem. Minētais rīkojums nosaka, ka VES radītais summārais zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmenis dzīvojamo ēku telpās nedrīkst pārsniegt 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes). Esoša vai plānota trokšņa līmeņa atbilstība robežlielumam tiek noteikta aprēķinu ceļā, nenosakot prasības nenoteiktības piemērošanai aprēķinu rezultātiem. Ziņojumā aprēķinu veikšanai un modelēšanai izmantota programma *WindPro*, kas ietver moduli zemas frekvences trokšņa aprēķināšanai atbilstoši Dānijas Vides un Pārtikas ministrijas rīkojuma Nr. 135 prasībām. Detalizēta informācija par veiktajiem aprēķiniem 26 VES izbūvei katram no pieciem VES modeļiem ar un bez aerodinamiski uzlabotiem spārniem ir pievienota Ziņojuma E.2. pielikumā. Precizētajā Ziņojumā

⁶⁸ Trokšņa imisija attiecas uz skaņas jaudu, ko uztver receptors, piemēram, cilvēks, ēka vai dabiskais biotops, no trokšņa avota. Tas atspoguļo faktisko trokšņa iedarbību, kas rodas noteiktā vietā.

⁶⁹ 2019. gada 7. februārī Dānijas Vides un Pārtikas ministrija izdeva jaunu rīkojumu Nr. 135, ar kuru papildina iepriekš spēkā esošo regulējumu, iekļaujot skaņas izolācijas korekcijas vasarnīcu jeb kotedžu tipa apbūvei, kam raksturīgi ievērojami zemāks skaņas izolācijas līmenis nekā pastāvīgi apdzīvojamām ēkām, pieejams dāņu valodā - <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2019/135>.

sagatavots pārskats par vēja parka *Aloja* individuāli radīto ietekmi, kā arī veikti aprēķini ņemot vērā vēja parka *Matīši* summāro ietekmi.

- 6.11.5.17. Novērtējuma ietvaros pieņemts, ka visu dzīvojamo ēku ārējo norobežojošo konstrukciju skaņas izolācijas rādītāji atbilst *tipiskai dzīvojamai ēkai*, kas norādīti Dānijas aprēķinu metodē⁷⁰. Informācija par piemērojamām zemes virsmas seguma, skaņas izolācijas un atmosfēras absorbcijas korekcijām ir apkopota Ziņojuma 4.1.3. tabulā. Kopumā zemas frekvences trokšņa līmenis aprēķināts 166 objektos (dzīvojamās mājas 2 km rādiusā ap vēja parku *Aloja*⁷¹). Rezultāti skatāmi Ziņojuma E.2.⁷² un 4. pielikumā.
- 6.11.5.18. Atbilstoši aprēķinu rezultātiem modelī ar 29 VES, kā lielāko ietekmi radošs identificējams modelis *Vestas V172-7.2* ar standarta spārniem, kura izbūves gadījumā prognozējams, ka zemas frekvences trokšņa robežvērtība 20 dB(A) varētu tikt pārsniegta divās dzīvojamās ēkās – *Vecķurbēni* un *Zemnieki*. Parka teritorijā izbūvējot citus, Ziņojumā vērtētos VES modeļus, nav prognozējams, ka varētu tikt pārsniegta zemas frekvences trokšņa robežvērtība, kādā no dzīvojamajām ēkām. Tajā pašā laikā Aģentūra konstatē, ka ietekme diapazonā 19–20,1 dB(A) noteikta kopumā deviņās dzīvojamās mājās trijiem no vērtētajiem VES modeļiem. Kā zemāko zemas frekvences troksni radoša stacija noteikta *Vestas V162-6.2* modelis ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem, kas nodrošina par aptuveni 3– 6 dB(A) labāku sniegumu visās vērtētajās dzīvojamo māju telpās.
- 6.11.5.19. Kumulatīvās ietekmes vērtējumā (Ziņojuma ņemta vērā 26 vēja parka *Aloja* un 4 vēja parka *Matīši* radītā zemas frekvences trokšņa iedarbība. Vēja parka *Matīši* vērtējumā izmantoti VES modeļa *Vestas V172-7.2* ar standarta spārniem trokšņa parametri. Konstatējams (aprēķinu rezultāti Ziņojuma 4. un E.2. pielikumā), ka būtiskāk ietekmēto māju iekštelpās aprēķinātie trokšņa parametri būtiski nemainās (izmaiņas, galvenokārt kā ietekmes samazināšanās, noteiktas aptuveni 0,3 dB robežās). Ietekmes palielināšanās par aptuveni 3 dB konstatējama dzīvojamo māju “Cīruļi” un “Cālīši” iekštelpās, taču aprēķinātais rezultāts nepārsniedz 15 dB(A). Izvērtējot E.2. pielikumā apkopoto informāciju konstatējams, ka lielāko zemas frekvences trokšņa ietekmi (arī vides trokšņa ietekmi) rada VES AL_19 (9*⁷³), AL_5 un AL_7 (8*), kā arī AL_16, AL_17, AL_18, AL_48 (7*).
- 6.11.5.20. Atbilstoši Ziņojumā iegūtajiem rezultātiem, nav identificēta nepieciešamība piemērot obligātus trokšņa ietekmi samazinošus pasākumus, kuri būtu nepieciešami saskaņā ar Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu nodrošināšanu. Attiecībā uz zemas frekvences troksni priekšroka dodama VES modeļiem, kuru ekspluatācija neradīs 20 dB(A) robežvērtības pārsniegumu. Nepieciešamības gadījumā kā viens no risinājumiem zemas frekvences radītās ietekmes samazināšanai ir dzīvojamo ēku skaņas izolācijas uzlabošana, panākot vienošanos ar ēku īpašniekiem. Iespējami arī tehniski un tehnoloģiski risinājumi, piemēram, VES modeļa ar iestatāmu darbības režīmu (piemēram, vienas vai vairāku staciju darbināšana samazināta trokšņa jeb *Noise*

⁷⁰ Aģentūra konstatējusi, ka šis pieņēmums neatbilst sliktākajai iespējamai situācijai, kāda tiktu ievērota izvēloties vasarnīcas tipa ēkai atbilstošus izolācijas parametrus.

⁷¹ Ziņojuma E.2. pielikuma kumulatīvo ietekmju apakšfolderī datnēs *DECIBEL_Main_Result.pdf* pievienota informācija par katras no abu vēja parku VES attālumiem līdz dzīvojamai ēkai, kurā aprēķināta summārā zemās frekvences trokšņa vērtība. Aģentūra ir konstatējusi, ka norādītie attālumi nebūtiski atšķiras no Ziņojuma 2. pielikumā norādītajiem attālumiem.

⁷² Ziņojuma E.2. pielikumā datnēs *DECIBEL_Map.pdf* pievienoti modelēšanas grafiskie rezultāti – kartes, kurās norādītas arī 20 dB un 17 dB atbilstošās izolīnijas. Aģentūra konstatējusi, ka izmantotais mērogs un uztvērēju apzīmējumi neļauj identificēt ietekmētās teritorijas.

⁷³ Iekavās norādīts dzīvojamo māju skaits*, uz kurām norādītā VES rada proporcionāli lielāko ietekmi summārajā vērtējumā. Dati iegūti izvērtējot E.2. pielikuma datņu *DECIBEL_Detailed_Results.pdf* informāciju.

optimized mode režīmā), kas nodrošina zemākas trokšņa emisijas vides un arī zemo frekvenču diapazonā, izvēle. Šādi risinājumi nodrošinātu arī PVO rekomendēto L_{dvn} vērtību ievērošanu. Līdz ar to, izvēloties uzstādāmo modeli, Ierosinātājai jāņem vērā labākais risinājums kopējā vides snieguma un cilvēka veselības kontekstā.

- 6.11.5.21. Aģentūra konstatējusi, ka Ziņojumā nav noteikts tāds VES tehnoloģisko parametru kopums, ar kuru tiktu nodrošināta vienlaicīga vides un zemas frekvences trokšņa un citu ietekmju robežvērtību un/vai labākā snieguma ievērošana. Līdz ar to Aģentūra uzskata par samērīgu noteikt, ka tehnoloģiskā modeļa izvēle jāizdara pirms būvprojekta izstrādes, jāveic atkārtots vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši izbūvējamo VES skaitam, novietojumam un ražotāja garantētajiem tehniskajiem parametriem. Aģentūras ieskatā, vismaz attiecībā uz dzīvojamām ēkām, kas jau šobrīd Ziņojumā noteiktas kā visvairāk ietekmētās – *Arāji, Vecķurbēni, Zemnieki, Jaunkurbēni, Kalnpajas* un citas, kurās aprēķins uzrāda augstāku (Aģentūras ieskatā par tādām uzskatāmas vērtības diapazonā no 18,5 līdz 20 dB(A)) teorētiski noteikto rezultātu, atbilstoši jau Ziņojumā norādītajam, *ir veicami skaņas izolācijas mērījumi, vienojoties ar dzīvojamās ēkas īpašnieku. Ja mērījumu rezultāti parāda, ka dzīvojamās ēkas skaņas izolācijas līmenis ir zemāks par aprēķinos pieņemto, tad veicami pasākumi skaņas izolācijas uzlabošanai kā minēts iepriekš vai VES darbības režīms pielāgojams, lai nodrošinātu atbilstību robežlielumam.*
- 6.11.5.22. Ziņojuma 6.1.2. tabulā Izstrādātāja ir apkopojusi informāciju par vēja parka radītās ietekmes samazināšanas pasākumiem un nosacījumiem Paredzētās darbības īstenošanai, kurus Ierosinātāja apņēmusies ievērot būvniecības un ekspluatācijas periodos. Aģentūra atzinīgi novērtē pasākumu tabulā norādīto nosacījumu, ka vēja parka operatoram ir jānodrošina atbilstoša VES modeļa un/vai darbības režīma izvēle, pie kura tiek nodrošināta atbilstība gan Noteikumu Nr. 16, gan PVO noteiktajām vides trokšņa robežvērtībām, kā arī paredzēto trokšņa mērījumu veikšanu pēc vēja parka darbības uzsākšanas, kas ļaus pārliecināties par nosacījumu ievērošanu.
- 6.11.5.23. Tā kā sagatavojot atzinumu nav zināms ne uzstādāmais VES modelis, ne precīzs VES novietojums, šobrīd nav iespējams izvirzīt detalizētas prasības par obligāti īstenojamiem pasākumiem ietekmes novēršanai vai samazināšanai, tomēr plānotā vēja parka darbības radītās ietekmes samazināšanai līdz objektīvi zemākajam iespējamajam līmenim ieteicams VES izvēles procesā pievērst uzmanību VES ražotāju norādītajam un garantētajam trokšņa un zemas frekvences trokšņa līmenim, un vēja parkā *Aloja* uzstādīt stacijas ar pēc iespējas zemāku trokšņa emisijas līmeni. Klusāku staciju izvēle ļaus tuvināt vai sasniegt tādu ietekmes līmeni dzīvojamās apbūves teritorijās, kas cita starpā atbilst arī PVO rekomendētajām VES radītajām vides trokšņa diennakts vidējām vērtībām – L_{dvn} 45 dB(A)), uz ko norādījusi arī Veselības inspekcija.
- 6.11.5.24. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi (Ziņojuma 4.16.1. nodaļa), Izstrādātāja norādījusi, ka Latvijā nav arī normatīvo aktu, kas regulē vibrācijas līmeni apkārtējā vidē. Salīdzinot šobrīd jau 2010. gada 1. jūlijā spēku zaudējušo Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 341 *Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās*⁷⁴ noteiktos pieļaujamos robežlielumus ar Vācijas un Kanādas⁷⁵ pētījumos noteiktajiem vibrācijas lielumiem, konstatējams, ka VES radītās vibrācijas jau ~ 300 m no VES nepārsniedz līdz 2010. gadam noteiktos robežlielumus. Ņemot vērā, ka VES vibrāciju līmenis to

⁷⁴ Vibrācijas robežlielumi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par 0,028 m/s².

⁷⁵ Ziņojuma 261.-262. lpp. norādīts, ka mērījumos Vācijā noteikts, ka uz VES pamatiem vibrācijas līmenis ir salīdzinoši augsts – 1 m/s², attālinoties strauji samazinās un 285 m no VES ir nedaudz augstāks par 0,01 m/s². Savukārt Kanādā 88 VES vēja parkā (vienas VES jauda – 2,3 MW) noteikts, ka līmenis 0,01 m/s² tiek nodrošināts 300 m attālumā no tā.

tehniskajās komponentēs (gultņi, pārnēsukārba u. c.) nav atkarīgs no VES jaudas, un lielākie VES ražotāji ņem vērā Vācijā izstrādātās vadlīnijas (vadlīnijas attiecināmas uz VES, kuru nominālā jauda pārsniedz 3 MW), nav pamata uzskatīt, ka Paredzētās darbības radītais vibrācijas līmenis būs augstāks nekā iepriekšminētajos pētījumos iegūtais. Secināms, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, vērtējama kā nebūtiska.

6.11.5.25. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Aģentūra secina, ka papildu ārējos normatīvajos aktos jau noteiktajam un Ziņojumā paredzētajam nepieciešams ar šo atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Paredzētā darbība īstenojama, izvēloties VES skaitu, novietojumu un modeli tā, lai Paredzētās darbības teritorijas apkārtne esošo dzīvojamo ēku iekštelpās VES radītais summārais zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmenis 10 m augstumā virs zemes nepārsniegtu 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s, ja būvprojekta izstrādes laikā ārējos normatīvajos aktos nav noteikts cits zemas frekvences trokšņa normatīvs.**
- b) Vēja parka izbūvē jāizmanto pēc iespējas klusāks VES modelis, kas nodrošinātu, ka nevienā vērtētajā dzīvojamo māju teritorijā netiktu pārsniegti rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumi, kā arī netiktu pārsniegta PVO rekomendētā VES radītā trokšņa diennakts vidējā vērtība - L_{dvn} 45 dB(A).**
- c) Ja tiek izvēlēts no Ziņojumā vērtētajiem atšķirīgs VES modelis, kura radītais zemas frekvences trokšņa līmenis dzīvojamo ēku iekštelpās prognozējams lielāks nekā 6.11.5.25. “a” apakšpunktā norādītais, tā izbūve ir pieļaujama tikai, ja tiek veikti ar īpašnieku saskaņoti ārējo norobežojošo konstrukciju skaņas izolācijas uzlabošanas pasākumi ietekmētajās ēkās, kas nodrošina Ziņojumā vērtēto zemas frekvences trokšņa līmeņa nepārsniegšanu. Paredzētās darbības atbilstību šī punkta nosacījumiem izvērtē attiecīgā būvvalde.**
- d) Ja tiek izvēlēts no Ziņojumā vērtētajiem atšķirīgs VES modelis vai precizēts staciju izvietojums, jāveic atkārtots vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši faktiski izbūvējamo VES modelim, skaitam, novietojumam un ražotāja garantētajiem tehniskajiem parametriem. Izvēlētajam risinājumam jānodrošina atbilstība šī atzinuma 6.11.5.25. punkta “a” un “b” apakšpunktā norādītajiem trokšņa robežlielumiem un zemas frekvences trokšņa vērtībām. Aktualizētais trokšņa novērtējums ir jāpievieno būvprojektam.**
- e) Jaunbūvējamo transformatoru elektropārvades 330 kV apakšstacija jāizvieto tādā attālumā no dzīvojamās apbūves teritorijām/ dzīvojamām ēkām, kas nodrošina Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu ievērošanu, tajā skaitā ņemot vērā Noteikumos Nr. 16 noteikto korekciju tonālam troksnim. Atbilstošā attāluma vai tehnisko risinājumu, ja tādi tiek paredzēti, pietiekamību apliecina, pievienojot būvprojektam aktualizēto trokšņa novērtējumu.**
- f) Pēc vēja parka nodošanas ekspluatācijā jāveic vides trokšņa mērījumi vēja parkam tuvāk izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās, tajā skaitā arī jaunbūvējamai 330 kV apakšstacijai tuvākajās dzīvojamo ēku teritorijās un/vai emisijas avotā. Mērījumu veikšanas vietas un metodika saskaņojama ar Veselības inspekciju pirms mērījumu uzsākšanas. Prasību ievērošanas**

pēctecības un kontroles nodrošināšanai mērījumu rezultāti iesniedzami Veselības inspekcijā un Dienestā. Ja tiek konstatēta neatbilstība Noteikumu Nr. 16 robežvērtībām un PVO noteiktajam L_{dvn} rādītājam, jāizstrādā un jārealizē papildus tehniskie pasākumi vides trokšņa samazināšanai vai izstrādājami nosacījumi VES darbības režīmam (nosakot stacijas, kuru darbība pieļaujama tikai ar samazinātu trokšņa līmeni (*Noise optimized mode*)) un iesniedzami Veselības inspekcijā un Dienestā. Tehnisko pasākumu un nosacījumu plāns saskaņojams Veselības inspekcijā un Dienestā.

6.11.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

- 6.11.6.1. Latvijā nav normatīvo aktu, kas noteiktu mirgošanas efekta novērtēšanas kārtību un limitētu šīs ietekmes pieļaujamo līmeni. VES radīto mirgošanas efekta ietekmi var precīzi prognozēt, tā ir mainīga gada griezumā, bet konstanta ilgtermiņā. Mirgošanas efekta ietekmes novērtējums parasti tiek veikts attiecībā uz dzīvojamajām ēkām, kas atrodas vēja parku potenciālās ietekmes zonā. Mirgošanas efekta ietekme ēku pagalmu teritorijās kopumā tiek uzskatīta par mazāk traucējošu kā iekštelpās. Mirgošanas efekta ietekmi ir iespējams prognozēt izmantojot speciālu programmu, kurā ņem vērā darba stundas, vēja virzienus un ikmēneša saules gaismas varbūtību Līdz ar to mirgošanas efektu var ierobežot, automātiski apturot VES laika periodos, kad tā var izraisīt mirgošanas efektu noteiktās teritorijās. Mirgošanas efekta ietekme nav uzskatāma par izšķirošu ne tehnoloģiskās, ne vietas izvēles alternatīvas izvēlē, bet aplūkojama kontekstā ar citām ietekmēm, tajā skaitā plānotā vēja parka lietderības rādītājiem.
- 6.11.6.2. Plānotā vēja parka radītā mirgošanas efekta ietekme vērtēta Ziņojuma 4.2. nodaļā. Mirgošanas efekta novērtēšanai izmantota *WindPro* programmatūra, kas izstrādāta VES radīto ietekmju, tajā skaitā mirgošanas efekta, vērtēšanai un aprēķinu veikšanai. Aprēķinos izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (ECMWF) modeļa ERA5 dati par vēja ātrumu un vēja virzienu Paredzētās darbības teritorijā (skat. šī atzinuma 3.2.9. apakšpunktu). Mirgošanas efekta aprēķinā atbilstoši reālā laika scenārijam izmantoti dati par vidējo saules spīdēšanas laiku⁷⁶ Darbības vietā.
- 6.11.6.3. Aprēķinu modelī kā uztvērēji iekļautas dzīvojamās ēkas, kas izvietotas līdz 3 km attālumā ap plānotajām VES. Mirgošanas efekta ietekmes laiks aprēķināts dzīvojamajām un publiskajām ēkām, kas reģistrētas valsts kadastra informācijas sistēmā. Viensētas un dzīvojamās mājas ciemos aprēķinu modelī ir definētas kā punkti, kuru logi vērsti uz visām pusēm (*green house* paņēmieni). Līdz ar to konstatējams, ka vērtējumā nodrošināts princips par sliktākās iespējamās situācijas vērtēšanu.
- 6.11.6.4. Kopsavilkums par mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinu rezultātiem ir sniegts Ziņojuma 5. pielikumā⁷⁷. Ziņojuma E.3. pielikumā pievienotas aprēķinu programmatūras *WindPro* sagatavotās ievaddatu un detalizētas rezultātu datnes⁷⁸ pieciem vērtētajiem VES modeļiem. Ziņojumā mirgošanas efekta ietekmes nozīmīguma vērtēšanai izmantotas citās valstīs (Vācijā, Beļģijā, Zviedrijā) piemērotās

⁷⁶ Valsts tīkla meteoroloģiskajā stacijā Zosēni fiksētie saules spīdēšanas dati par pēdējiem 10 gadiem apkopoti Ziņojuma 4.2.1. tabulā. LVĢMC publiskajā datu bāzē novērojumu dati par vidējo saules spīdēšanas ilgumu tuvumā esošajās Rūjienas un Priekule meteoroloģiskajās stacijās par pēdējo desmit gadu periodu nav pieejami.

⁷⁷ Pielikumā pievienotas tabulas par aprēķināto mirgošanas efekta ietekmes laiku, kas noteikts pēc sliktākā scenārija aprēķinu metodes, gadā un dienā, kā arī par mirgošanas efekta ietekmes laiku gadā, kas noteikts pēc reālā scenārija aprēķinu metodes.

⁷⁸ Līdz 3 km attālumā no paredzētajām VES identificētas un ietekme novērtēta uz 294 dzīvojamās un publiskās apbūves ēkām.

robežvērtības⁷⁹. Grafiskais mirgošanas ietekmes zonu attēlojums katram no vērtētajiem modeļiem pievienots Ziņojuma 4.2.2. – 4.2.5. attēlā.

- 6.11.6.5. Izvērtējot Ziņojuma E.3. pielikumā pievienoto detalizēto informāciju, Aģentūra konstatē, ka neatkarīgi no modeļa, lielāko mirgošanas laika summāro periodu, kas pārsniedz 30 stundas gadā pēc sliktākā scenārija, vērtētajās teritorijās rada VES AL_48, AL_05 un AL_21. Sliktākā scenārija gadījumā VES AL_22, AL_12 un AL_27 radītā mirgošanas laika summārais periods nepārsniedz 30 stundas gadā.
- 6.11.6.6. Atbilstoši Ziņojuma 4.2.4. tabulai vismazāk ietekmēto dzīvojamo un publisko ēku, kurās paredzami mirgošanas efekta ietekmes laika robežvērtību pārsniegumi, skaita ziņā gan pēc sliktākā scenārija aprēķinu metodes, gan pēc reālā scenārija metodes sagaidāms izvēloties *Nordex N163* modeli. Vislielākais ietekmēto dzīvojamo ēku skaits pēc sliktākā scenārija aprēķinu metodes sagaidāms, izvēloties *Siemens Gamesa SG170* un *Nordex N175* modeļus, savukārt pēc reālā scenārija metodes – *Siemens Gamesa SG170* un *Vestas V172*.
- 6.11.6.7. Vērtēto piecu modeļu (tehnoloģiju alternatīva) mirgošanas efekta ietekmes salīdzinājums iekļauts Ziņojuma 4.2.5. tabulā, kurā norādīts katram no modeļiem aprēķinātais maksimālais mirgošanas perioda ilgums pēc reālā scenārija 43 dzīvojamo māju teritorijās, kurās pārsniegts noteiktais mirgošanas laika dienas robežlielums – 8 h. Konstatējams, ka ilgākais potenciālais ietekmes laiks aprēķināts trīs augstāko vērtēto staciju – *Nordex N175-6.8*, *Siemens Gamesa SG170* un *Vestas V172-7.2* modeļiem. Atbilstoši Ziņojuma 4.2.3. nodaļā norādītajam, attālumā no VES līdz dzīvojamai mājai, kas lielāks par ~ 2,2 km, mirgošanas efekta ietekmes robežvērtību pārsniegšana nav prognozējama nevienam no vērtētajiem modeļiem.
- 6.11.6.8. Ziņojuma 4.2.4. nodaļā novērtēta plānoto vēja parku *Aloja* un *Matīši* kumulatīvā mirgošanas efekta ietekme. Kumulatīvās ietekmes novērtējuma rezultāti ir ietverti Ziņojuma E.3. pielikumā un atspoguļoti 4.2.6. attēlā. Atbilstoši novērtējumam tikai dzīvojamajā ēkā “Cīruļi” (būves kadastra apzīmējums 6644 004 0067 001) summārās ietekmes rezultātā palielinās mirgošanas ietekmes laiks (Ziņojuma 4.2.3. tabula).
- 6.11.6.9. Vienīgais tehniskais risinājums, kuru iespējams pielietot mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai, ir mirgošanu izraisīto VES darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās. Šāda režīma uzstādīšana VES atkārtoti izvērtējama pēc konkrēta VES modeļa (arī masta augstuma un citu tehnisko raksturlielumu precizēšanas) un izbūves vietu izvēles.
- 6.11.6.10. Neatkarīgi no uzstādāmā VES modeļa, vēja parka ekspluatācija veicama tā, lai VES radītais mirgošanas efekta ietekmes laiks dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās nepārsniegtu šādas mirgošanas efekta ietekmes robežvērtības: 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes; 8 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam; 30 minūtes vienā dienā neatkarīgi no izmantotā vērtēšanas scenārija. Ierosinātajai Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā tiek novērsta, kā tas norādīts Ziņojuma 4.2.5. nodaļā un 6.1.2. tabulā.
- 6.11.6.11. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar mirgošanas efektu un apēnojumu, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**

⁷⁹ Biežāk izmantotās robežvērtības ir: ne vairāk kā 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes (pieņemot, ka saule spīd nepārtraukti visu diennakts gaišā laika periodu); ne vairāk kā 10 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam (dati no meteoroloģiskās stacijas par vidējo saules spīdēšanas laiku dienā katrā no gada mēnešiem). Vācijā, Beļģijā un Zviedrijā rekomendētā vērtība ir - ne vairāk kā 8 mirgošanas stundas gadā; ne vairāk kā 30 minūtes vienā dienā visu vērtēšanas scenāriju gadījumā.

- a) Būvprojekta izstrādes laikā ir jāveic mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini, ņemot vērā aktuālo situāciju – VES izvietojumu, skaitu, modeļa tehniskos parametrus u.c. aspektus. Būvprojektā katrai no VES, kuras ietekmes samazināšana noteikta kā nepieciešama, jānosaka ierobežojumi mirgošanas ietekmes laika samazināšanai (staciju darbības apturēšanas režīms), kas būvniecības laikā iestatāmi VES.
- b) Ņemot vērā visu uzstādīto VES darbības summāro ietekmi jānodrošina atbilstība Ziņojumā norādītajiem ietekmes robežlielumiem – ne vairāk kā 30 stundas gadā un 30 minūtes dienā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes, un ne vairāk kā 8 stundas gadā un 30 minūtes dienā atbilstoši reālā laika scenārijam.
- c) Ņemot vērā, ka mirgošanas efekts no plānotajiem vēja parkiem *Aloja* un *Matīši* rada kumulatīvo ietekmi uz vienu dzīvojamo ēku, nepieciešamības gadījumā jāaskāņo VES darbības grafikus / VES darbības apturēšanas režīmus tā, lai samazinātu mirgošanas efekta ietekmes pārklāšanos un novērstu robežvērtību pārsniegumus dzīvojamā ēkā “Cīruļi” (būves kadastra apzīmējums 6644 004 0067 001).
- d) Nosacījumi darbības režīmam (staciju darbības apturēšanas režīms) katrai no VES iestrādājami būvprojektā kā VES darbības plāns, kas kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu iesniedzams Dienestam.

6.11.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.

- 6.11.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Ziņojuma 4.16.2. nodaļā novērtēta elektromagnētiskā lauka avotu iedarbība, ko rada VES gondolā esošais strāvas ģenerators un transformators; strāvas kabelis no gondolas līdz VES torņa pamatnei; pazemes kabeļu tīkls no VES līdz sprieguma paaugstināšanas stacijai; sprieguma paaugstināšanas stacija; pazemes kabeļu trase no VES līdz ievadei pārvades tīklā plānotajā 330 kV apakšstacijā.
- 6.11.7.2. Elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 *Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi* (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Atbilstoši Noteikumiem Nr. 637 pie 50 Hz (atbilst VES parametriem) elektromagnētiskā lauka aprēķinātā mērķlieluma skaitliskā vērtība uz cilvēku veselību ir 100 μ T. Noteikumi Nr. 637 nosaka, ka persona var atrasties šādā magnētiskā laukā bez kaitīgas iedarbības uz veselību 24 stundas diennaktī.
- 6.11.7.3. Salīdzinot vērtēto VES modeļu tehniskos parametrus Ziņojumā secināts, ka elektroenerģijas ģenerācijas un pārvades kontekstā visu vērtējamo staciju raksturlielumi ir līdzīgi, līdz ar to detalizēts ar elektromagnētiskajiem laukiem saistīts novērtējums veikts vienam VES modelim kura nominālā jauda ir 7,2 MW un tā ir komplektēta ar 20 kV transformatoru. Sprieguma paaugstināšanas stacijas un kabeļu gadījumā vērtēta sliktākā iespējamā situācija – vienam 20 kV vienas dzīslas kabelim no vēja parka ar pievienotām divām VES līdz spriegumu paaugstinošai apakšstacijai, pa kuru plūst 720 A strāva. Noteikts, ka 1 m augstumā virs zemes magnētiskā laukuma plūsmas blīvums ir 6 reizes mazāks nekā noteiktais mērķlielums, kabeli ierokot dziļāk par 1 m (Ziņojuma 4.16.3. tabula). Norādīts, ka, izmantojot kabelus ar lielāku

pieļaujamo strāvas stiprumu, ir iespējams savienot attiecīgi vairāk VES uz viena kabeļa un samazināt radīto elektromagnētisko lauku.

- 6.11.7.4. Ziņojumā veikti aprēķini arī situācijai, kur kopā atrodas 17 paralēli novietoti 20 kV vienas dzīslas kabeļi, un vēja parks strādā ar nominālo ražošanas jaudu 223,2 MW (4.16.4. tabula). Konstatējams, ka šādā situācijā neatkarīgi no distances starp fāzēm Noteikumos Nr. 637 noteiktie mērķlielumi netiks pārsniegti gadījumā, ja kabeļu dziļums būs vismaz 2,5 m. Izstrādātāja norāda uz to, ka vienas dzīslas kabeļi tiek izmantoti ļoti reti un Ziņojumā apraksta sliktāko iespējamo scenāriju. Izmantojot trīs dzīslas kabeļus ar 20 kV pieļaujamo spriegumu, radītais magnētiskais lauks būs par faktoru 1,4 mazāks nekā iepriekš norādītajos aprēķinos. Papildus tam, ja tiek izmantoti kabeļi ar lielāku pieļaujamo spriegumu, 30 kV vai 40 kV, kas visbiežāk tiek lietoti reālajā dzīvē, magnētiskā lauka plūsmas blīvums tiktu ievērojami samazināts, kas arī atļautu samazināt izmantotu kabeļu skaitu un netiktu, pārsniegti Noteikumos Nr. 637 noteiktie mērķlielumi.
- 6.11.7.5. Atbilstoši Izstrādātājas vērtējumam un ņemot vērā arī attālumus līdz dzīvojamajām mājām, secināts, ka elektromagnētiskie lauki, kas neizbēgami radīsies, nav uzskatāmi par tādiem, kuri varētu atstāt būtisku ietekmi uz sabiedrību kopumā un iedzīvotāju veselību, kuri dzīvo VES apkaimē un izmanto ceļus gar apakšzemes kabeļu trasēm.
- 6.11.7.6. Ziņojuma 4.14. nodaļā vērtēta VES un plānotā vēja parka iespējamā ietekme uz elektromagnētisko un radiosignālu raidītāju un uztvērēju (aeronavigācijas iekārtas, meteoroloģiskie radiolokatori, jūras navigācijas sistēmas, elektronisko sakaru radiotīkli, virszemes apraides tīkli) darbību. VES un vēja parki, atkarībā no to izvietojuma un izmēriem var darboties kā signāla bloķētāji gan kā liela izmēra atstarojoši objekti. Plašāk izmantotās radaru sistēmas šobrīd vēl nespēj atpazīt VES atstarotos signālus.
- 6.11.7.7. Darbības vietai tuvākie meteoroloģiskie radari ir pie lidostas “Rīga” teritorijas uzstādītais LVĢMC pārvaldītais radars un Igaunijas Vides aģentūras pārvaldītais radiolokators *Sürgavere*, attiecīgi ~ 109 km un ~ 77 km attālumā no Darbības vietas. Ziņojumā konstatēts, ka tie neatrodas plānoto VES ietekmes zonā.
- 6.11.7.8. Eiropas Aviācijas drošības organizācija (*EUROCONTROL*), ņemot vērā Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) izstrādātās vadlīnijas par būvniecības regulējumu ierobežojumu zonās ap aeronavigācijas iekārtām, kas tiek izmantotas gaisa satiksmes vadības funkciju nodrošināšanai, ir izstrādājusi vadlīnijas gaisa satiksmes navigācijas pakalpojumu sniedzējiem un vēja parku attīstītājiem par VES radītās ietekmes uz navigācijas sistēmām novērtēšanas nepieciešamību un kārtību. Novērtēšanas zonu raksturojums un iespējamās ietekmes vērtēšanas nosacījumi katrā no tām apkopoti Ziņojuma 4.14.1. tabulā. Darbības vietai tuvākās radiolokatoru sistēmas, kas tiek izmantotas gaisa satiksmes vadības funkciju nodrošināšanai, ir Rīgas lidostā uzstādītā primārā novērošanas radiolokatora (PSR) sistēma, kura atrodas vairāk nekā 100 km attālumā no plānotā vēja parka, un 77 km attālumā esošais Igaunijas Vides aģentūras pārvaldītais radiolokators *Sürgavere*. Konstatējams, ka plānotais vēja parks neatrodas radaru redzamības zonā.
- 6.11.7.9. Ierosinātāja ir konsultējusies ar LGS⁸⁰, kā rezultātā secināts, ka vēja parks *Aloja* var potenciāli ietekmēt LGS sekundārās novērošanas sistēmas WAM/ADS-B MLAT raidošo/uztverošo staciju *Pociems* (E22_POCI) (turpmāk – novērošanas stacija *Pociems*), kas atrodas 16,35 km attālumā no tuvākās plānotās VES (skatīt Ziņojuma 4.14.2. tabulu). Atbilstoši LGS sniegtajam vērtējumam plānotais vēja parks noteiktos azimutos un augstumos var bloķēt, fragmentēt un novērošanas stacijas *Pociems*

⁸⁰ Ziņojuma 10. pielikums.

raidītos/uztveramos signālus, līdz ar to nepieciešams veikt detalizētu ietekmes novērtējumu uz minēto novērošanas staciju, nepieciešamības gadījumā veicot pasākumus ietekmes samazināšanai vai kompensēšanai. Ziņojuma 10. pielikumā norādīts, ka detalizētu novērtējumu var veikt sistēmas ražotājs un uzturētājs ar nosacījumu, ka starp LGS un Ierosinātāju tiks noslēgts sadarbības līgums un Ierosinātāja segs visas saistītās izmaksas. Ņemot vērā, ka šajā ģeogrāfiskajā zonē plānoti vēl divi citi vēja parki, Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz novērošanas staciju *Pociems* jāvērtē kumulatīvi ar pārējo divu vēja parku iespējamo ietekmi.

- 6.11.7.10. Gaisa telpas uzraudzības radaru sistēmas izmanto arī Nacionālie bruņotie spēki. Saskaņā Aizsardzības ministrijas 2024. gada 6. novembra lēmumu Nr. 1/1-24.3/398 un 2025. gada 20. janvāra lēmumu Nr. 1/1-24.3/30 par grozījumiem lēmumā Nr. 1/1-24.3/398 Aizsardzības ministrija vēja parkā *Aloja* ir atļāvusi 28 VES ar maksimālo augstumu 267 m būvniecību.
- 6.11.7.11. Atbilstoši Ziņojuma 4.14.2. nodaļā norādītajam, Izstrādātāja, iepazīstoties ar nozarē veikto pētījumu rezultātiem, secinājusi, ka vēja parku izbūve var ietekmēt TV, radio un mobilo sakaru apraides kvalitāti, galvenokārt bloķējot (aizsedzot), fragmentējot un atstarojot norādīto sakaru iekārtu raidītos signālus. Visbiežāk radītie traucējumi vērtējami kā maznozīmīgi vietās, kur signāla kvalitāte ir laba, bet apraides iekārtu sasniedzamības zonas perifērijā traucējumi var būt nozīmīgi.
- 6.11.7.12. Paredzētās darbības ietekmes zonā virszemes TV bezmaksas un maksas apraidi, kā arī radio apraidi nodrošina Valmierā un Limbažos uzstādītie raidītāji, kuri atrodas ~ 30 km attālumā no vēja parka *Aloja* teritorijas. Izvērtējot pieejamo informāciju par radio un TV apraides kvalitāti secināts, ka teritorijās ap plānoto vēja parku šobrīd pārsvarā apraides kvalitāte raksturojama kā laba. Paredzētās darbības Ierosinātājam, sadarbojoties ar LVRTC, ir jāveic detalizēts apraides kvalitātes novērtējums pirms būvdarbu uzsākšanas, to atkārtojot pēc būvdarbu pabeigšanas un vēja parka ekspluatācijas uzsākšanas. Ja tiek konstatēti LVRTC ieskatā nozīmīgi apraides kvalitātes traucējumi, paredzētās darbības ierosinātājam sadarbojoties ar LVRTC ir jāīsteno nepieciešamie tehnoloģiskie pasākumi apraides kvalitātes atjaunošanai/ uzlabošanai.
- 6.11.7.13. Aplūkojot Latvijas lielāko mobilo sakaru pakalpojumu operatoru publicēto informāciju par sakaru kvalitāti paredzētās darbības teritorijas apkārtnē, Ziņojumā konstatēts, ka visu operatoru nodrošinātā sakaru kvalitāte paredzētās darbības teritorijā svārstās no mainīgas līdz labai. Ziņojumā norādīts, ka gadījumā, ja pēc vēja parka izbūves tiek konstatēta sakaru un apraides signālu kvalitātes pavājināšanās, kas saistīta ar VES darbību, nepieciešams īstenot pasākumus signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi katrā konkrētā gadījumā individuāli. Lai faktiski novērtētu vēja parka radītos apraides traucējumus un īstenotu nepieciešamos pasākumus ietekmes mazināšanai, Aģentūra norāda, ka mobilā interneta pārraides signālu kvalitāte novērtējama pirms būvdarbu uzsākšanas, kā arī pēc būvdarbu pabeigšanas.
- 6.11.7.14. Tā kā faktisko ietekmi uz sakaru sistēmām būs iespējams fiksēt tikai vēja parka ekspluatācijas laikā, kā arī tā var būt mainīga, mainoties sakaru nodrošināšanai izmantotajām tehnoloģijām, jautājumi par jebkāda veida ietekmes samazināšanu būs risināmi starp vēja parka operatoru un sakaru nodrošinātāju parka ekspluatācijas laikā. Ietekmes samazināšana, ja tāda nepieciešamība tiek konstatēta, panākama īstenojot pasākumus signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi katrā konkrētā gadījumā individuāli. Ierosinātāja šādu risinājumu paredzējusi kā obligātu (Ziņojuma 6.1.2. tabula).

6.11.7.15. Saskaņā ar Ziņojumā veikto vērtējumu secināms, ka nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību ar Paredzēto darbību īstenošanu netiek prognozētas.

6.11.7.16. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar elektromagnētiskā lauka ietekmi un vēja parka ietekmi uz sakaru iekārtām, Aģentūra atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

a) Ierosinātājai būvprojekta sagatavošanas laikā jānodrošina detalizēta novērtējuma izstrādāšana par plānotā vēja parka ietekmi uz sekundārās novērošanas sistēmas raidošās/ uztverošās stacijas *Pociems* darbību, saskaņojot to ar VAS “Latvijas gaisa satiksme”.

b) Pirms būvdarbu uzsākšanas, kā arī pēc būvdarbu pabeigšanas jānovērtē sakaru un apraides signālu kvalitāte. Ja pēc vēja parka izbūves tiek konstatēta sakaru un apraides signālu kvalitātes pavājināšanās, kas saistīta ar VES darbību, Ierosinātājai jāīsteno pasākumi signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi vienojoties ar sakaru nodrošinātāju katrā konkrētā gadījumā individuāli.

6.11.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

6.11.8.1. IVN ietvaros veiktais Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu iespējamās ietekmes novērtējums uz Izpētes teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību pamatojas uz sertificētu Sugu un biotopu ekspertu⁸¹ (skat. arī šī atzinuma 3.2.18. apakšpunktu) vērtējumiem. Ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 6.–8. pielikumā. Galvenie ekspertu atzinumos sniegtie novērtējuma rezultāti un izdarītie secinājumi atspoguļoti Ziņojuma 4.4., 4.5. un 4.6. nodaļā.

6.11.8.2. Izpētes teritorija katrā no ietekmju uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību novērtējuma aspektiem definēta un kartogrāfiskajā materiālā attēlota attiecīgajā jomā sertificēta dabas eksperta/ -u atzinumā (Ziņojuma 6.–8. pielikums). Tāpat ekspertu atzinumos norādīta attiecīgajā ietekmes uz apkārtnes dabas vērtībām novērtējuma aspektā izmantotā metodika un informācijas avoti, sniegta informācija par veiktajiem teritorijas apsekojumiem dabā, kā arī par novērtējumā izmantotajiem datiem par datu sistēmā *Ozols* un citos datu avotos pieejamo informāciju par izpētes teritorijā esošām un reģistrētām dabas vērtībām.

6.11.8.3. Informācijas par Izpētes teritorijas un Darbības vietas atrašanos ĪADT “Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts” un vēja parka izveides pieļaujamību tajā sniegta jau šī atzinuma 3.2.14. apakšpunktā. Sugu un biotopu ekspertu atzinumā novērtēts, ka Paredzētā darbība nav pretrunā ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta neitrālajā zonai noteiktajiem ierobežojumiem⁸². Šī atzinuma 3.2.14. apakšpunktā sniegta informācijas arī par Izpētes teritorijas un Darbības vietas novietojumu attiecībā pret citām ĪADT, tostarp apkārtņē konstatētajām *Natura 2000* teritorijām, dabas pieminekļiem, arī dižkokiem, kā arī mikroliegumiem (Ziņojuma 4.4.1. attēls). Ietekme uz dižkokiem un potenciāliem dižkokiem vērtēta tālāk šajā atzinumā.

⁸¹ Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 267 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība*”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

⁸² Aprobežojumi Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta neitrālajā zonā noteikti Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumos Nr. 303 “*Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”, pieejami - <https://likumi.lv/ta/id/229252>.

- 6.11.8.4. Ziņojuma 4.4.3.2. nodaļā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz potenciālo *Natura 2000* teritoriju, dabas liegumu “Soģupes meži”, ĪADT raksturojums, tostarp informācija par tajā aizsargātajām dabas vērtībām – 6 ES nozīmes biotopiem un aizsargājamām sēņu un augu sugām. Savukārt Ziņojuma 4.6.3.2. nodaļā atsevišķi sniegts Paredzētās darbības ietekmes novērtējums uz *Natura 2000* teritoriju, dabas parku “Salacas ieleja”, kā arī šīs ĪADT raksturojums un informācija par tajā aizsargātajām dabas vērtībām, tostarp 24 aizsargājamām putnu sugām un 1 spārņu sugu – dīķu naktssikspārnis. Paredzētā darbība ir plānota gan ārpus potenciālās *Natura 2000* teritorijas, dabas lieguma “Soģupes meži”, gan ārpus *Natura 2000* teritorijas, dabas parka “Salacas ieleja”. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības ietekmes novērtējums uz potenciālo *Natura 2000* teritoriju, dabas lieguma “Soģupes meži”, un *Natura 2000* teritoriju, dabas parku “Salacas ieleja”, tajās aizsargātajām dabas vērtībām – īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām (dabas liegumā “Soģupes meži”) un putniem un dīķu naktssikspārni (dabas parkā “Salacas ieleja”), veikts izmantojot kritērijus, kuri noteikti Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumos Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” (turpmāk - Noteikumu Nr. 300), ņemot vērā sugu un biotopu ekspertu atzinumos atspoguļotos novērojumus. Ziņojuma 4.4.5., 4.6.3. un 4.6.4. un 4.6.5. tabulā sniegts ietekmes vērtējums attiecīgi uz biotopiem un sugu dzīvotņu platībām dabas liegumā “Soģupes meži” un putnu sugām, dīķu naktssikspārni un biotopiem un sugu dzīvotņu platībām dabas parkā “Salaca ieleja”, atbilstoši Noteikumu Nr. 300 pielikuma 1. tabulai. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertu atzinumā (Ziņojuma 6. pielikums) sniegto vērtējumu Paredzētās darbības īstenošana neradīs tiešu vai netiešu paredzamu negatīvu ietekmi uz konstatētajām esošām un plānotām *Natura 2000* teritorijām, kā arī mikroliegumiem, kas izveidoti mežu vai purvu biotopu aizsardzībai. Paredzētās darbības īstenošana nerada draudus *Natura 2000* teritoriju aizsardzības mērķu nodrošināšanai vai šādu teritoriju integritātes nodrošināšanai ne lokālā, neregionālā mērogā. Arī attiecībā uz dabas parku “Salacas ieleja” Ziņojumā novērtēts, ka nav prognozējama būtiski negatīva ietekme uz minētās *Natura 2000* teritorijas biotopiem un sugām, kuru aizsardzībai tā nodibināta. Proti, realizējot Paredzēto darbību nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz *Natura 2000*, dabas parka “Salacas ieleja”, izveidošanas un aizsardzības mērķiem un teritorijas integritāti, kā arī uz faktoriem, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas, ietekmējušas šo teritoriju. Nav paredzams, ka, īstenojot Paredzēto darbību, samazināsies dabas parka “Salacas ieleja” nozīme *Natura 2000* teritoriju tīkla vienotībā valstī un biogeogrāfiskajā rajonā.
- 6.11.8.5. Būtiskākā informācija par Izpētes teritorijā un Darbības vietā konstatētajām dabas vērtībām – aizsargājamu vaskulāro augu, paparžaugu, sūnu, ķērpju un sēņu sugu atradnēm, ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem, aizsargājamām un nozīmīgām putnu sugām, sikspārņiem – sniegta jau šī atzinuma 3.2.15.–3.2.17. apakšpunktos. Tālāk šajā atzinumā tiek vērtētas tikai tās dabas vērtības, uz kurām saskaņā ar veikto novērtējumu prognozēta ar Paredzēto darbību saistīta negatīva ietekme un tās novēršanai nepieciešams paredzēt ietekmi mazinošus pasākumus. Norādāms, ka prognozētās negatīvās ietekmes uz teritorijā konstatētajām dabas vērtībām daļēji jau novērstas IVN izstrādes gaitā, veicot izmaiņas sākotnēji plānotajam VES, apbūves laukumu, piebraucamo ceļu u.c. saistītās infrastruktūras objektu novietojumam, lai pēc iespējas mazinātu potenciāli negatīvo ietekmi uz dabas vērtībām.
- 6.11.8.6. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertu vērtējumu nelabvēlīga ietekme uz teritorijā konstatētajām aizsargājamām sugām un biotopiem saistāma ar tiešu aizsargājamu mežu un purvu biotopu, tādējādi arī aizsargājamām sugām piemērotu dzīvotņu, iznīcināšanu vai šādu platību kvalitātes pasliktināšanu VES un saistītās infrastruktūras izbūves

rezultātā. Proti, biotopu platību fragmentāciju, ierīkojot VES montāžas/ ekspluatācijas laukumus un pievedceļus, kā arī iespējamu nosusināšanas ietekmi (izmaiņas līdzšinējā teritorijas hidroloģiskajā režīmā), kas var rasties ierīkojot grāvjus ap montāžas laukumiem un pievedceļiem, kur tas nepieciešams platību nosusināšanai, un mikroklimata izmaiņām. Potenciālā negatīvā ietekme uz aizsargājamu sugu atradnēm un biotopiem, kā arī bioloģiski nozīmīgiem kokiem, tostarp dižkokiem, prognozēta, detalizēti aprakstīta un apkopota Ziņojuma 6. pielikuma 5. tabulā.

- 6.11.8.7. Papildus jau šī atzinuma 3.2.14. un 6.11.8.3. apakšpunktā norādītajam attiecībā uz dižkokiem un potenciālajiem dižkokiem detālāka informācija, tostarp to uzskaitījums (Ziņojuma 4.4.4 tabula), par Izpētes teritorijā konstatētajiem dabas daudzveidības saglabāšanai nozīmīgajiem kokiem sniegta Ziņojuma 6. pielikuma 9. nodaļā, kartogrāfiskajā materiālā tie parādīti gan Ziņojuma 4.4.2 attēlā, gan Ziņojuma 6. pielikuma 3.-11 attēlā. Kā uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nozīmīgām vērtībām Sugu un biotopu eksperti savā atzinumā norāda arī uz lielu dimensiju kritālām, stubenņiem un sausokņiem, kas atrodas arī ārpus ES nozīmes aizsargājamo meža biotopu teritorijām, tai skaitā bioloģiski veci koki, kas saglabājušies ainavā no vēsturiskās teritoriju apsaimniekošanas sistēmas – ekstensīvi apsaimniekotām lauksaimniecības zemēm, un seno mājvietu tuvumā. Novērtēts, ka daļa bioloģiski nozīmīgo koku (potenciālie dižkoki) atbilst Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 264 *Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi* (turpmāk – Noteikumi Nr. 264) definētajiem aizsargājamo koku kritērijiem. Realizējot Paredzēto darbību, galvenokārt, izbūvējot un pārbūvējot piebraucamo ceļu, var tikt ietekmēti dižkoki un potenciālie dižkoki, kā arī citi lielu dimensiju un bioloģiski nozīmīgi koki. Ap piebraucamo ceļu uz VES AL_15 (Ziņojuma 6. pielikuma 7. attēlā un 4. tabulā apzīmēti ar DV20–DV26, skat arī Ziņojuma 6. pielikuma 3. attēlu) atrodas vairāki baltie vītoli *Salix alba*, kas atbilst potenciāliem dižkokiem un dižkokiem (Ziņojuma 6. pielikuma 7. attēlā un 4. tabulā apzīmēti ar DV20–DV26, skat arī Ziņojuma 6. pielikuma 3. attēlu. Pie piebraucamā ceļa uz VES AL_16 (no krustojuma ar autoceļu V197) konstatēti vairāki potenciāli dižkoki un dižkoki - parastie ozoli *Qercus robur* (DV15-17, DV19) un parastais osis *Fraxinus excelsior* (DV18) - kā arī lielu dimensiju prastā liepa *Tilia cordata* (DV06) (Ziņojuma 6. pielikuma 7. attēlā un 4. tabulā apzīmēti ar DV6, DV15–DV19). Netālu no piebraucamā ceļa trases uz VES AL_17 konstatēti vairāki baltā vītola *Salix alba* potenciālie dižkoki un dižkoki (Ziņojuma 6. pielikuma 7. attēlā un 4. tabulā apzīmēti ar DV14). Pie VES AL_22 izbūves laukuma konstatēts liela izmēra baltais vītols *Salix alba* (Ziņojuma 6. pielikuma 5. attēlā un 4. tabulā apzīmēti ar DV5), bet pie VES AL_44 izbūves laukuma – liels āra bērzs *Betula pendula* (Ziņojuma 6. pielikuma 11. attēlā un 4. tabulā apzīmēti ar DV27). Papildus tam Aģentūra konstatē, ka pie piebraucamā ceļa starp VES AL_13 un VES AL_23 (konstatēta liela parastā apse *Populus tremula* (DV29) un potenciālais dižkoks parastā priede *Pinus sylvestris* (DV30) (Ziņojuma 6. pielikuma 6. attēlā un 4. tabulā apzīmēti ar DV 29 un DV 30), bet pie piebraucamā ceļa uz VES AL_27 konstatēti lieli koki – parastais ozols (DV09) un āra bērzs (DV31–32) (Ziņojuma 6. pielikuma 8. attēlā un 4. tabulā apzīmēti ar DV31–32). Novērtēts, ka galvenās ietekmes uz bioloģiski nozīmīgiem kokiem saistāmas ar iespējamu ietekmi uz to vainagiem, papildu slodzi sakņu sistēmām, kas var ietekmēt šo koku dzīvotspēju, u. c., veicot būvdarbus.
- 6.11.8.8. No novērtējuma secināms, ka negatīvu ietekmi gan tiešu (iznīcināšana), gan netiešu (malas efekts, mikroklimata izmaiņas, susināšanas ietekme) uz aizsargājamam sugām un ES nozīmes biotopiem var radīt VES AL_11, AL_12, AL_13, AL_14, AL_27, AL_44 (Ziņojuma 4.4.2. attēls, Ziņojuma 6. pielikuma 4.–11. attēls) un ar tām saistītās infrastruktūras izbūve, kā arī apakšstacijas izbūve (Ziņojuma 6. pielikuma 8. attēls) un

elektropārvades kabeļa trases izbūve zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 66440010090 (Ziņojuma 6. pielikuma 10. attēls) un elektropārvades kabeļa trases izbūve pie AL_01. No VES AL_01, AL_11 un AL_12 izbūves Ierosinātāja ir atteikusies, ņemot vērā sagaidāmo negatīvo ietekmi uz ainavu (AL_01) un sīkspārņiem (AL_11 un AL_12), tāpēc šīs VES izbūves negatīvā ietekme uz aizsargājamām sugām un biotopiem (arī putniem) šajā atzinumā netiek analizēta. Tādejādi sagaidāms, ka negatīvi var tikt ietekmēti tādi biotopu veidu poligoni kā 91D0* *Purvaini meži* un 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*. Vienlaikus novērtēts, ka prognozētās negatīvās ietekmes uz aizsargājamo ES nozīmes biotopu poligoniem ir iespējams mazināt vai novērst, precizējot VES izbūves laukumu vai pievedceļu novietojumu, vai plānojot un veicot pasākumus ietekmes mazināšanai un novēršanai (skat. šī atzinuma 6.11.8.11.-6.11.8.12. apakšpunktu). Attiecībā uz elektropārvades kabeļa trases izbūvi, kas savieno VES grupu pie Braslavas ar pārējo vēja parku un plānoto apakšstaciju (Ziņojuma 6. pielikuma 3. un 10. attēls), norādīts, ka tā šķērso LVM apsaimniekoto meža masīvu nekustamajā īpašumā “Dērgļu mežs” (zemes vienības kadastra apzīmējums 6644 001 0090). Plānotais elektropārvades kabeļa trases novietojums, ja izbūvi veic Liniņa ceļa R pusē (pa 15. kvartāla 6. nogabalu), paredzams, ka tiks iznīcināta neliela aizsargājama biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* platība, kā arī veidosies malas efekts, kas ietekmēs lielāku biotopa platību (Ziņojuma 6. pielikuma 10. attēlā skat. poligonu Nr. 24GE079_3). Tādejādi prognozēta neliela nelabvēlīga ietekme. Ziņojuma 6. pielikuma 10. attēlā redzams, ka elektropārvades kabeļa trase skar arī biotopa 9020* *Veci jaukti platlapju meži* poligonu Nr. 20DU680_41, taču tas, saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertu atzinumu ir iznīcināts (nocirsts). Arī plānotā apakšstacijas izbūves vieta daļēji skar un tai tieši pieguļ biotopa 91D0* *Purvaini meži* poligons Nr. 24GE079_13, kurā konstatētas arī tādas īpaši aizsargājamās sugas kā smaržīgā zemessomenīte *Geocalyx graveolens* un apdzira *Huperzia selago* (Ziņojuma 6. pielikuma 8. attēls). Novērtēts, ka apakšstacijas izbūves rezultātā tiks iznīcināti ~ 10 % aizsargājama biotopa poligona platības un iespējama papildu ietekme uz teritorijas hidroloģisko režīmu (nosusināšana), tādejādi negatīvi ietekmējot (malas efekts, mikroklimata izmaiņas) arī šeit konstatētām aizsargājamām sugām piemēroto dzīvotni. Vienlaikus novērtēts, ka prognozētās negatīvās ietekmes uz aizsargājamām sugām un ES nozīmes biotopu poligoniem ir iespējams mazināt vai novērst, precizējot VES izbūves laukumu vai pievedceļu novietojumu, vai plānojot un veicot pasākumus ietekmes mazināšanai un novēršanai. Paredzētie ietekmi mazinoši pasākumi vai pasākumi, kurus īstenojot, ietekmi uz konstatētajām aizsargājamām sugām un biotopiem iespējam pilnībā novērts detāli aprakstīti Ziņojuma 6. pielikuma 5. tabulā, kur savu vērtējumu, tostarp paliekoš ietekmju novērtējumu, par tiem snieguši Sugu un biotopu eksperti. Tāpat konstatēts, ka atsevišķu VES novietņu un to pievedceļu posmu izbūvē skar gada staipekņa *Lycopodium annotinum* atradnes, kuras, realizējot Paredzēto darbību, tiks iznīcināti. Vienlaikus novērtēts, ka gada staipekņi Latvijā ir plaši izplatīti un to populāciju stāvoklis ir stabils, tāpēc Paredzētās darbības rezultātā esošo lokālo atradņu pilnīga vai daļēja iznīcināšana neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz sugas populāciju Latvijā.

- 6.11.8.9. Ņemot vērā prognozēto negatīvo ietekmi uz bioloģiski nozīmīgiem kokiem, tostarp potenciāliem dižkokiem un dižkokiem, īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, paredzēti ietekmi mazinoši pasākumi vai pasākumi, kurus īstenojot, ietekmi uz konstatētajām aizsargājamām sugām un biotopiem iespējams novērst. Minētie pasākumi aprakstīti Ziņojuma 6. pielikuma 5. tabulā, kā arī norādīti Ziņojuma 6. pielikuma 41.–42. lpp. un Ziņojuma 4.4.4. nodaļā. Tie galvenokārt saistīti ar nepieciešamību precizēt atsevišķu VES izbūves laukumu, pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu izbūves vietas, risinājumus, kas novērstu hidroloģiskā režīma izmaiņas, kas nozīmīgas noteiktu sugu un biotopu pastāvēšanai (Ziņojuma

6. pielikuma 5. tabula). Attiecībā uz potenciālo dižkoku un dižkoku aizsardzību, norādīts, ka vietās, kur tos var skart VES un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecība – tuvāk par 10 m no koka vainaga projekcijas – darbi saskaņojami ar DAP. Norādāms, ka, ja potenciālie dižkoki sasnieguši Noteikumu Nr. 264 2. pielikumā noteiktos aizsargājamo koku kritērijus, uz to aizsardzību attiecināmi tādi paši aprobežojumi kā uz dižkokiem, kas noteikti Noteikumu Nr. 264, neatkarīgi, vai tie ir vai nav reģistrēti, un projekta īstenotājiem tie ir saistoši.

- 6.11.8.10. Vienlaikus identificētas arī tādas ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes, kuras pilnībā novērst nav iespējams vai to novēršanas iespējas ir būtiski ierobežotas, ja Paredzēto darbību realizē tās plānotajā apjomā. Prognozēts, ka VES AL_14 (Ziņojuma 6. pielikuma 6. attēls) novietnes izbūves gadījumā tiks iznīcināti vai susināšanas un fragmentācijas negatīvi ietekmēti ES nozīmes aizsargājamā biotopa 91D0* *Purvaini meži* poligoni, kā arī aizsargājamās sūnu sugas smaržīgā zemessomenīte *Geocalyx graveolens* dzīvotnes. Savukārt VES AL_14 izbūvēs gadījumā sagaidāms, ka atmežošanas rezultātā tiks iznīcināts biotops 91D0* *Purvaini meži* ~ 40 % apmērā biotopa poligonā Nr. 24GE079_9 un ~ 15 % apmērā poligonā Nr. 23AP116_223 (Ziņojuma 6. pielikuma 6. attēls). Kā arī tiks pastiprināta fragmentācija un palielinātas malas efekta zonas aizsargājamo biotopu platībās. Tāpat novērtēts, ka būtiski negatīvi var tikt ietekmēts hidroloģiskais režīms paredzamās laukuma un pievedceļa susināšanas rezultātā, kas radīs ne tikai tiešu (atmežošanas rezultātā) ietekmi uz biotopu 91D0* *Purvaini meži*, bet arī ietekmi uz citu pārmitro aizsargājamo biotopu platībām VES AL_14 apkārtnē. Attiecīgi novērtēts, ka VES AL_14 izbūve var radīt iespējamu vērā ņemamu negatīvu ietekmi. No Ziņojuma 116. lpp. sniegtās informācija secināms, ka negatīvi tiks ietekmēti 6,33 ha biotopa 91D0* *Purvaini meži*.
- 6.11.8.11. Ņemot vērā prognozēto, Sugu un biotopu eksperti savā atzinumā rekomendē atteikties no VES AL_14 izbūves. Vienlaikus Aģentūra konstatē, ka Ziņojuma 116. lpp. norādīts – [...] *paredzētās darbības ierosinātājam, pieņemot lēmumu par VES AL_14 būvniecību, balstoties uz ekonomiskiem apsvērumiem, ir jākompensē ietekme uz tieši un netieši skartajiem biotopa 91D0* biotopu poligoniem*. Tāpat Aģentūra konstatē, ka, ņemot vērā prognozēto negatīvi ietekmēto biotopa 91D0* *Purvaini meži* apjomu (6,33 ha), Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības ietekme uz šo biotopu kompensējama vismaz 6,33 ha lielā platībā, identificējot biotopa 91D0* kritērijiem potenciāli atbilstošus meža nogabalus, kas šobrīd nav kartēti kā ES nozīmes aizsargājamo biotopu platības, un veicot tajās pasākumus, kas veicina un paātrina biotopa attīstību (detalizētāks apraksts ar kompensējošā pasākuma piemēriem sniegts Ziņojuma 116.–117. lpp.). Attiecīgi arī Ziņojuma 6.1.2. tabulā norādīts obligāti veicamais pasākums – atteikties no VES AL_14 būvniecības vai veikt kompensējošus pasākumus uz tieši un netieši skartajiem biotopa 91D0* *Purvaini meži* poligoniem. DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N attiecībā uz VES AL_14 būvniecības kompensējošajiem pasākumiem, obligāti veicamo nosacījumi ir precizējusi – [...] *ja no VES AL_14 turbīnas neatsakās vai to nepārvieta, tad ir jāizstrādā biotopa 91D0* atjaunošanas plāns, paredzot īstenot pasākumus vismaz 6,33 ha platībā. Tas var ietvert brīvprātīgos aizsardzības pasākumus, kas atbilst VES ekspluatācijas periodam. Plānam jābūt izstrādātam un saskaņotam ar Pārvaldi pirms VES parka ekspluatācijas uzsākšanas. VES parka darbības laikā operatoram jānodrošina meža biotopa atbilstoša apsaimniekošana vai neiejaukšanās dabiskajos procesos. Biotopa 91D0* atjaunošanas plāns kā pielikums pievienojams būvprojektam un plāna īstenošana jāuzsāk līdz VES parka "Aloja" būvniecības uzsākšanai*.
- 6.11.8.12. Izvērtējot Ziņojuma 6.1.2. tabulā iekļautos ietekmi mazinošos pasākumus attiecībā uz negatīvās ietekmes novēršanu uz bioloģiski nozīmīgiem kokiem, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm un biotopiem, Aģentūra konstatē, ka tikai daļa no pasākumiem

plānoti, kā obligāti veicami, bet daļa no tiem noteikti kā rekomendējoši, piemēram, attiecībā uz lielu dimensiju kritalu un novākto ekoloģisko koku, kā arī liela izmēra laukakmeņu pārvietošanu. Aģentūra konstatē, ka Ziņojuma 6.1.2. tabulā nav atrodams Sugu un biotopu ekspertu atzinumā norādītais nosacījums par VES AL_13, AL_27, AL_44 un ar tām saistītās infrastruktūras, kā arī apakšstacijas, izbūves vietu precizēšanu atbilstoši Ziņojuma 6. pielikuma 5. tabulā norādītajam, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz ES nozīmes biotopiem. Arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N norāda - *Lai samazinātu VES AL_13, AL_27, AL_44 un apakšstacijas ietekmi uz dabas vērtībām, jāievēro Sugu un biotopu atzinumā norādītie ietekmi mazinošie pasākumi.* Ņemot vērā minēto, Aģentūras ieskatā šī nosacījuma iekļaušana atzinumā, kā obligāti veicams pasākums ir samērīga prasība. Papildus tam, DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N sniedza precizējošus nosacījumus obligāti veicamajiem pasākumiem, lai nodrošinātu plānotā vēja parka teritorijā esošo lielo koku, tostarp dižkoku, aizsardzību. Proti, - *Ja projektējamās kabeltrases, ceļu vai VES izbūves platformas ietekmes zonā atrodas lieli koki, tai skaitā dižkoki, kurus var būt nepieciešams nocirst, lai paredzēto darbību īstenotu, VES parka attīstītājiem jākonsultējas ar arboristu par tehniskajiem risinājumiem, lai maksimāli saudzētu konstatētos kokus un Izstrādājams detalizēts transportēšanas maršruta plāns VES konstrukciju transportēšanai.* Ja plāna izstrādes ietvaros tiek secināts, ka konstrukciju transportēšanu nav iespējams veikt, neskarot lielus kokus, tai skaitā dižkokus un ainaviski vērtīgos kokus, sadarbībā ar kokkopi/arboristu izstrādājami ietekmi samazinoši pasākumi (piemēram, aizsargbarjeru uzstādīšana). Maršruta plāns VES konstrukciju transportēšanai iesniedzams DAP saskaņošanai, ja tiek ietekmēti dižkoki, īpaši aizsargājamās alejas vai koki, kas ir īpaši aizsargājama sugu dzīvotnes, kas reģistrētas datu sistēmā *Ozols*. DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N norādīja uz nepieciešamību paredzēt, ka VES apbūves laukumu, ceļu un citas infrastruktūras inženierģeoloģiskās izpētes un būvprojektu izstrādes laikā notiek atkārtotas konsultācijas ar Ziņojuma izstrādē iesaistītajiem ekspertiem, lai izvēlētos tādus tehniskajiem risinājumiem, kas būvniecības laikā rada īslaicīgu hidroloģisko apstākļu maiņu un Paredzētās darbības rezultātā netiek būtiski izmainīts hidroloģiskais režīms mitrāju teritorijās. Saistībā ar nepieciešamību nodrošināt atbilstošu hidroloģisko režīmu DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N papildus lūdz iestrādāt arī obligāti veicamo nosacījumu, kas attiecināms uz meliorācijas sistēmām – *[..] detalizētas inženierģeoloģiskās izpētes veikšanas un būvprojekta izstrādes laikā, tai skaitā attiecībā uz meliorācijas sistēmām, notiek atkārtotas konsultācijas ar IVN ziņojuma izstrādē iesaistītajiem ekspertiem, lai precizētu VES izbūves vietas un tehnoloģijas, plānojot un īstenojot pasākumus, lai novērstu hidroloģiskā režīma izmaiņas ES nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu tuvumā.*

- 6.11.8.13. Aģentūra vērš uzmanību, ka LVM Vēstulē Nr. 4.1-2_018f_101_25_143 norāda, ka tās ieskatā Ziņojumā plānotās darbības var skart LVM apsaimniekošanā esošās zemes. Tādēļ, lai neietekmētu meža augšanas apstākļus un saimniecisko darbību, LVM norāda, ka nepiekrīt VES izbūves laukumu, jaunbūvējamo pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu teritorijā esošo lielu dimensiju kritalu, izcirtumos novākto ekoloģisko koku un liela izmēra akmeņu pārvietošanu uz LVM valdījumā esošām mežaudzēm. LVM norāda, ka nepiekrīt kompensējošo pasākumu - biotopa 91D0*Purvaini meži aizsardzībai vai mikrolieguma mazajam ērglim veidošanai - LVM mežaudzēs. LVM vērš uzmanību, ka gadījumā, ja, realizējot Paredzēto darbību, ir paredzēts veikt ietekmes novēršanas, mazināšanas vai kompensējošas darbības LVM apsaimniekotā teritorijā, tad to plānošanai un realizēšanai ir nepieciešams rakstisks LVM saskaņojums. Aģentūra vērš Ierosinātās uzmanību, ka plānotie ietekmi uz sugām un biotopiem mazinošie pasākumi ir rūpīgi plānojami, izsverot to realizācijas

iespējas un nepieciešamības gadījumā saskaņojami ar LVM, atbilstoši LVM Nr. 4.1-2_018f_101_25_143 norādītajam.

- 6.11.8.14. Paredzētās darbības ietekme uz ornitofaunu vērtēta no tādiem aspektiem kā putnu migrācija, sadursmju risks, teritorijas piemērotība kā dzīvotnei, tostarp ligzdošanai, barības ieguvei un atpūtai, trokšņa ietekme pret to jutīgām sugām, iespējamās kumulatīvās ietekmes. Detalizētāks Paredzētās darbības iespējamās ietekmes izvērtējums minētajos aspektos sniegts Ziņojuma 4.6.3. nodaļā un Ornitologa atzinumā (Ziņojuma 8. pielikums).
- 6.11.8.15. Plānotā vēja parka teritorijā un tā apkārtnē konstatēts ievērojams skaits aizsargājamo putnu un putnu, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi, sugas (skat. šī atzinuma 3.2.16. apakšpunktu, Ziņojuma 4.6.1. tabula). Novērtēts, ka izbūvējot plānoto vēja parku, tiks radīta negatīva ietekme uz ornitofaunu, kas saistāma gan ar parka būvniecības procesu, gan tā ekspluatāciju. Kā nozīmīgākie ietekmju veidi identificēta trokšņa ietekme, sadursmju un bojāejas risks, dzīvotņu zudums, tostarp saistībā ar dzīvotņu iznīcināšanu, teritorijas pamešana un izvairīšanos no tās trokšņa, gaismas, mirgošanas, antropogēnās slodzes un citu iemeslu dēļ (detalizētāks apraksts par minēto ietekmju aspektiem uz konstatētajām putnu sugām sniegts Ziņojuma 133.–140. lpp.).
- 6.11.8.16. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz putnu migrāciju, novērtēts, ka kopumā plānotā vēja parka *Aloja* teritorija ir ārpus galvenajām šaurām migrācijas trasēm. Tomēr jāņem vērā, ka uz A no plānotā vēja parka teritorijas, Burtnieka ezera virzienā, ir lokālā mērogā būtiska zosu, gulbju un bridējputnu migrācija. Detalizētāks ietekmes uz putnu migrāciju novērtējums sniegts Ziņojuma 140. lpp. un Ziņojuma 8. pielikuma 43.–44. lpp. Saskaņā ar Ornitologa sniegto vērtējumu, plānojot vēja parku, VES izvietošanu nepieciešams plānot pēc iespējas šaurākā veidā, D-Z virzienā, aizņemot pēc iespējas mazāku migrācijas koridora daļu. Tāpat nepieciešams ievērot Ornitologa norādītos ietekmi mazinošos pasākumus (VES torņiem jābūt pamanāmiem sliktā redzamības apstākļos, nosacījumi žogu un kabeļlīniju izvietošanai). Novērtēts, ka ievērojot minētos ietekmi mazinošos pasākumus, nav sagaidāms, ka ietekme uz migrējošiem putniem būs būtiska.
- 6.11.8.17. Kā norādīts jau šī atzinuma 3.2.16. apakšpunktā, novērtējuma gaitā identificētas tās putnu sugas - mazais ērglis *Clanga pomarina*, mežzirbe *Bonasa bonasia*, urālpūce *Strix uralensis*, apodziņš *Glaucidium passerinum*, trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus*, baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos* un vistu vanags *Accipiter gentilis*, kā arī peļu klijāns *Buteo buteo*, kurām ietekmes uz ornitofaunu kontekstā pievēršama īpaša uzmanība, jo Paredzētā darbība var atstāt negatīvu ietekmi uz tām. Ziņojuma 4.6.2. tabulā apkopota informācija par konkrētu VES iespējamo ietekmi uz konstatētajām putnu sugām, ņemot vērā to izvietošanu. Savukārt Ziņojuma 133.–140. lpp. Sniegts detalizētāks sagaidāmās ietekmes vērtējums, ņemot vērā gan konkrētu VES izvietošanu, gan konkrētās sugas stāvokli valstī.
- 6.11.8.18. Ņemot vērā konstatēto ligzdu daudzumu, kā arī to, ka plānotā vēja parka apkārtnē esošie mikroliegumi izveidoti mazā ērgļa aizsardzībai (skat. šī atzinuma 3.2.14. apakšpunktu), mazais ērglis ir viena no būtiskākajām sugām, uz kuru vērtējama Paredzētās darbības ietekme šī IVN ietvaros. Galvenā ietekme saistīta ar sadursmju risku. Ziņojuma 133. lpp. un Ornitologa atzinumā (Ziņojuma 8. pielikuma 25. lpp.) norādīts, ka mazā ērgļa sugas aizsardzības plānā⁸³ noteiktais tuvākā attāluma sliekšnis no ligzdas līdz vēja parkam ir 3 km (2765 m) vai pat 5 km. Uzsvērts, ka nozīme ir tam, lai vēja parki netiek veidoti potenciāli mazajiem ērgļiem nozīmīgākajos medību

⁸³ Mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzības plāns Latvijā, kas izstrādāts pamatojoties uz Sugu un biotopu aizsardzības likuma 17. pantu, pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

biotopos (atvērta un mozaīkveida ainava). Saskaņā ar Ornitologa sniegto vērtējumu plānotā vēja parka apkārtnē konstatētas piecas apdzīvotas mazo ērgļu ligzdas (Ziņojuma 4.6.2. attēls) un ar tām saistītās barošanās teritorijas, kas pārsvarā atrodas zālajos gar Igēsi upi (Ziņojuma 4.6.4. attēls). Novērtējuma gaitā identificētas tās VES, kuras plānots uzstādīt tuvāk par 3 km no apdzīvotām mazā ērgļa ligzdām. Proti, VES AL_44, AL_45, AL_47, AL_48, AL_49 plānots uzstādīt vienas mazā ērgļa ligzdas aizsargjoslā, VES AL_11, AL_16, AL_22, AL_24, AL_31, AL_32, AL_43, AL_46 – divu dažādu ligzdu aizsargjoslā, bet AL_27, AL_29, AL_30 - trīs dažādu ligzdu aizsargjoslā. Savukārt VES AL_51 plānots uzstādīt četru ligzdas aizsargjoslu teritorijās, kā arī šīs VES tuvumā konstatēti vairāki mazā ērgļa novērojumi (Ziņojuma 4.6.2. attēls). Detalizēta informācija par attālumiem no plānotajām VES līdz tuvākajām apdzīvotajām mazo ērgļu ligzdām, kā arī vērtējums par mazo ērgli sniegts Ziņojuma 8. pielikuma 5.-28. lpp. Savukārt atbilstoši DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N sniegtajam vērtējumam plānotais vēja parks *Aloja* negatīvi var ietekmēt divas līdz trīs mazo ērgļu ligzdošanas teritorijas, kā arī DAP vērš uzmanību, ka 2 km attālumā no VES AL_22, AL_27 un AL_29 atrodas mazā ērgļa mikrolieguma (kods: 2795) buferzona.

- 6.11.8.19. Saskaņā ar Ornitologa sniegto vērtējumu VES nepieciešams plānot pēc iespējas tālāk no zināmajām mazo ērgļu ligzdošanas vietām un regulārajām barošanās vietām. Vienlaikus Ornitologs norāda, ka, ievērojot VES izvietojumu un Ornitologa atzinumā (Ziņojuma 8. pielikuma 9. nodaļa) aprakstītās labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, būtiski samazināsies nelabvēlīgās ietekmes un sadursmju risks uz visiem plēsīgajiem putniem, tostarp mazo ērgli. Ornitologa norādītās labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības paredz nosacījumus VES izvietojumam (Ziņojuma 8. pielikuma 46.–47. lpp.), vēja parka izbūves prasības, kas ietver nosacījumus atmežošanas darbu veikšanai, nosacījumus dzīvotņu saglabāšanai u.c. (Ziņojuma 8. pielikuma 9.2. nodaļa), VES tehniskās prasības, kas ietver nosacījumus un rekomendācijas VES modeļu izvēlei, lai VES būtu pēc iespējas klusākas, VES mastu un rotora lāpstiņu risinājumiem, bet būtiskākais kontekstā ar sadursmju riskiem – VES aprīkošanu ar automatizētām putnu pamanīšanas un noteikšanas sistēmām, kas, prognozējot sadursmi, spēj apturēt VES vai samazināt rotora griešanās ātrumu (Ziņojuma 8. pielikuma 9.2. nodaļa). Aģentūra konstatē, ka Ornitologa atzinumā norādītās labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības (Ziņojuma 8. pielikuma 46.–49. lpp.) kopumā iekļauti gan Ziņojuma 4.6.4.2. nodaļā, gan 6.1.2. tabulā, tādējādi Ierosinātāja daļu no tiem apņemas ievērot, bet daļai ir rekomendējošs raksturs. Atbilstoši Ornitologa vērtējumam, papildus mazajiem ērgļiem, detektēšanas iekārtām, ja tās spēj atpazīt putnu sugas, jāatpazīst arī tādas sugas kā vīstis vanags, ķīķis *Pernis apivorus*, jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, zivjērglis *Pandion haliaetus* un klinšu ērglis *Aquila chrysaetos*, melnais stārķis *Ciconia nigra*, baltais stārķis *Ciconia ciconia*, peļu klijāns. Izvērtējusi DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N izvirzītos nosacījumus attiecībā uz detektējamajām putnu sugām, Aģentūra konstatē, ka atbilstoši DAP norādītajam šajā sarakstā iekļaujama arī niedru lija *Circus aeruginosus*. Ziņojuma autoru ieskatā būtu uzstādāmas tādas iekārtas, kas, identificējot Par sensitīviem definētos putnus, seko to lidojumu trajektorijām un, prognozējot sadursmju risku, aptur VES darbību. Iekārtas, kurās iebūvētas atbaidīšanas sistēmas, Ziņojuma autoru un Ornitologa ieskatā nav vēlams uzstādīt, lai neradītu papildu traucējumu. No novērtētā secināms, ka šāda pasākuma īstenošana mazinās sadursmju risku un ietekmi uz plēsīgajiem putniem. DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N precizējusi nosacījumu, ka detektēšanas sistēmām ir jābūt tādām, kas darbosies arī krēslas apstākļos, bet, ja to nav iespējams nodrošināt, tad jāievēro VES apstādīšanas laiks vismaz stundu pirms un pēc saullēkta un saulrieta.

- 6.11.8.20. Ņemot vērā īpaši aizsargājamo putnu sugu atradnes, to barošanās vietas, migrējošo putnu atpūtas vietas, dzeņu un pūču aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas, Ornitologs izstrādājis plānoto VES izvietojuma jutīguma zonējumu (Ziņojuma 8. pielikuma 45.-46. lpp. Vēršam uzmanību, ka Ornitologa atzinumā lietotā VES numerācija ir atšķirīga no VES numerācijas, kas tiek lietota Ziņojumā.) Vienlaikus arī Ornitologa atzinumā novērtēts, ka, ņemot vērā, ka augsta un ļoti augstas ietekmes zonas sakrīt ar vairāku plānoto VES vietām, vēja parka izbūve pilnā apjomā no putnu aizsardzības viedokļa nav rekomendējama. Ziņojumā Ornitologa izdalītais jutīguma zonējums atspoguļots kā plānoto VES sadalījums grupās, ar atšķirīgu ietekmi uz ornitofaunu. Proti:
- 6.11.8.20.1. *VES ar minimālu negatīvu ietekmi* - VES AL_17, AL_18, AL_19 un AL_21.
- 6.11.8.20.2. *VES ar mērenu negatīvu ietekmi uz atsevišķām putnu sugām, ko var samazināt vai novērst* - VES AL_01, AL_05, AL_07, AL_14, AL_15, AL_16 un AL_24.
- 6.11.8.20.3. *VES un to grupas ar būtisku negatīvu un būtisku ietekmi uz vairākām prioritārām putnu sugām* – VES AL_11, AL_12, AL_13, AL_22, AL_23, AL_27, AL_29, AL_30, AL_31, AL_32, AL_43, AL_44, AL_45, AL_46, AL_47, AL_48, AL_49 un AL_51. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam uz VES ar prognozētu būtisku negatīvu ietekmi, plānojot gan kompensējošos pasākumus, gan VES būvniecību, ņemot vērā to izvietojumu, jāraugās kompleksi, pa grupām. Vienu grupu veido VES AL_13, AL_22, AL_23, AL_27 un AL_29, otru – VES AL_30, AL_31, AL_32 un AL_51, bet trešo – VES AL_43-49.
- 6.11.8.21. Arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N sniedz savu vērtējumu par plānoto VES potenciālo ietekmi uz putniem - [...] *VES parkā kā kritiskās turbīnas uzskatāmas VES AL_22, AL_27, AL_29, AL_30, AL_32, AL_51, jo jau IVN ziņojuma izpētes norāda uz iespējamām negatīvām ietekmēm uz ornitofaunu (AL_22 gadījumā arī uz sikspārņiem) un norāda, ka VES būvniecība nav pieļaujama vai pieļaujama ar nosacījumiem, kas būtiski sadārdzinās VES parka ekspluatāciju un ietekmēs VES staciju darbības laiku.*
- 6.11.8.22. Sniedzot vērtējumu par iespējamo ietekmi uz putniem, Ornitologs vienlaikus sniedzis arī rekomendācijas pasākumiem, kurus nepieciešams īstenot, lai sagaidāmo negatīvo ietekmi mazinātu, tostarp ietverot papildus nosacījumus VES izvietojuma jutīguma zonējumam (Ziņojuma 8. pielikuma 40.-41. lpp.), nosacījumus vēja parka izbūvei (Ziņojuma 8. pielikuma 47. lpp.), nosacījumus VES tehniskajām prasībām (Ziņojuma 8. pielikuma 47.-49. lpp.).
- 6.11.8.23. Izvērtējusi Ziņojuma 4.6.4.2. nodaļā un 6.1.2. tabulā iekļautos un paredzēto ietekmi uz ornitofaunu mazinošos pasākumus, Aģentūra secina, ka daļa no Ornitologa rekomendētajiem ietekmi mazinošajiem pasākumiem iekļauti arī Ziņojumā (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.19. apakšpunktu). Piemēram, kā obligāti veicami Ziņojuma 6.1.2. tabulā norādīti tādi pasākumi kā atmežošana, kas veicama ārpus putnu ligzdošanas sezonas, laikā no 1. augusta līdz 28. februārim; tāda VES modeļa izvēle, kas radītu pēc iespējas mazāku skaņas traucējumu pret troksni jutīgām sugām; VES masta augstumā līdz 45 m krāsojums tumšākā krāsā; VES aprīkošana ar iekārtām automātiskai noteiktu putnu sugu detektēšanai, atpazīšana un automātiskai VES darbības apturēšanai vai rotora griešanās ātruma samazināšanai, prognozējot sadursmi. Tāpat kā obligāti ievērojami pasākumi Ziņojuma 6.1.2. tabulā iekļauti Ornitologa izvirzītie nosacījumi VES uzstādīšanai – VES jāplāno pēc iespējas tālāk no lielajām ligzdām, visas lielās ligzdas (virs 50 cm diametrā) ar koku grupu ap tām jāsaglabā; plānojot VES izvietojumu, ievērojama 1000 m josla ap Iģes upi, kā arī VES nav pieļaujams izvietot ilggadīgo zālāju aizņemtajās platībās un mežaudzēs, kas vecākas par 40 gadiem (skat. arī Ziņojuma 159. lpp. un 4.6.4. attēls). Arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N vērš uzmanību, ka - [...] *1000 m buferzonā ietilpst vai tieši*

robežojas ar VES stacijām AL_22, AL_27, AL_29, AL_51, AL_30, AL_32. [...] minētās turbīnas IVN ziņojuma sadaļā “4.6.4.1 Pasākumi būtiskas negatīvas ietekmes kompensēšanai” ir iekļautas starp tām turbīnām, kurām ir negatīva ietekme uz vairākām putnu sugām [...] šo turbīnu atrašanās vieta (t.i., turbīnas, kas plānotas 1000 m buferzonā ap Iģes upi) ir mazā ērgļa barošanās vieta, tātad putniem lidojot uz šiem zālājiem, pastāv augstāks sadursmju risks. Attiecīgi noteikti paredzamas tehniskās ierīces, kas var apturēt VES stacijas pie augstiem sadursmju riskiem. Papildus tam DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N norāda, ka, tā kā nav veikti specifiski pētījumi un novērtējums par mazā ērgļa lidošanas paradumiem un biežumu plānotā vēja parka teritorijā, sadursmju riska prognozēšanai pirmsbūvniecības monitoringa ietvaros jāveic dati, kas derīgi sadursmes riska modeļa (*Collision risk models*) izveidei. Papildus tam jāveic precīzi aprēķini, lai noteiktu konkrētus skaitliskus rādītājus, no kuriem ietekme uz putnu bojāeju uzskatāma kā kritiska.

- 6.11.8.24. Savukārt daļa Ornitologa izvirzīto nosacījumu Ziņojuma 6.1.2. tabulā iekļauti kā rekomendējoši pasākumi, piemēram, VES aprīkošana ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem (*serrated trailing edges*); risinājumu izvēle, kas padara VES spārnus putniem labāk redzamus; VES izvietojuma plānošana D-Z virzienā; izvairīties no VES izvietojuma “V” veidā, plānojot vēja parka Z daļā esošās VES grupas izvietojumu, un nodrošināt caurlidošanas ceļus starp tām; nepasliktināt pūču un dzeņu plānos noteiktās prioritārās aizsardzības teritorijas; blakus VES esošajos izcirtumos un jaunaudzēs pēc iespējas jāsaglabā gan ekoloģiskie, gan dobumainie koki; jāievēro vismaz 2000 m aizsargjosla no Ķiruma ezera; neveidot iežogojumu ap VES un to infrastruktūras elementiem vai, ja nožogojums nepieciešams, padarīt to putniem redzamu. Ķiruma ezers novērtēts kā nozīmīga vieta, kurā ligzdo vai konstatētas vairākas aizsargājamo putnu sugas. DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N vērš uzmanību, ka novērtētajā aizsargjoslā ap Ķiruma ezeru paredzēta VES AL_31 un, ņemot vērā iepriekš norādīto, no šīs VES izbūves būtu jāatsakās. Vienlaikus Aģentūra konstatē, ka attiecībā uz VES AL_31 izbūves iespējām DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N izvirza nosacījumu, ka pirmsbūvniecības monitoringa ietvaros, pavasara migrācijā laikā jāizvērtē migrējošo putnu pulcēšanās vietas blakus autoceļam V164 pie Ķiruma ezera, precizējot, ja nepieciešams, ar kādiem nosacījumiem izbūvējama VES AL_31. Tāpat DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N norāda, ka Ziņojuma 6.1.2. tabulā iekļautie rekomendējošie pasākumi par VES aprīkošanu ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem un žogus ap infrastruktūras elementiem veidošanu, lai tie būtu iespējami zemi un putniem pamanāmi, būtu nosakāmi kā obligāti un atkāpes pieļaujamas tad, ja attīstītājs var pamatot to īstenošanas neiespējamību.
- 6.11.8.25. Lai gan Ziņojumā paredzēti ietekmi uz ornitofaunu mazinošie pasākumi, kas daļēji aprakstīti šeit iepriekš, bet detalizētāk Ziņojuma 4.6.4.2. nodaļā un 6.1.2. tabulas attiecīgajā sadaļā, un novērtēts, ka tos ievērojot, paliekošā ietekme uz ornitofaunu novērtēta kā nebūtiska vai neliela nelabvēlīga (attiecībā uz tām VES, kuru ietekme novērtēta kā minimāla vai mērena, veicot, ietekmi mazinošos pasākumus, skat. šī atzinuma 6.11.8.20.1. un 6.11.8.20.2. apakšpunktu), tomēr novērtēts, ka plānotajā vēja parkā ir zonas (skat. šī atzinuma 6.11.8.20.3. apakšpunktu), kurās pilnībā novērst ietekmi uz putniem nebūs iespējams. Proti, zonas, kurās paredzēts izbūvēt VES un to grupas ar būtisku negatīvu un būtisku ietekmi uz vairākām prioritārām putnu sugām. Tādēļ Ziņojumā paredzēti kompensējošie pasākumi, kas uzsākami pirms vēja paraka būvniecības uzsākšanas. Saskaņā ar Ziņojumu par kompensējošiem pasākumiem būtu uzskatāmi jaunu mikroliegumu izveide mazo ērgļu aizsardzībai, nodrošinot piemērotu barošanās vietu uzturēšanu jaunveidoto mikroliegumu tuvumā vēja parka ekspluatācijas laikā, vai apsaimniekošanas pasākumu īstenošana vai to finansēšana jau esošās aizsargājamās teritorijās. Novērtēts, ka plānotais vēja parks var ietekmēt 2 līdz

3 mazo ērgļu ligzdošanas teritorijas. Norādīts, ka precīzs potenciāli būtiski negatīvo ietekmju mazo ērgļu pāru skaits tiks noteikts pirmsbūvniecības monitoringa ietvaros. Atbilstoši Ziņojumam, kā negatīvo ietekmi uz mazo ērgli kompensējošs pasākums paredzēta 2 mazo ērgļu ligzdošanas vietu aizsardzība, veidojot jaunus mikroliegumu un to buferzonas atbilstoši Noteikumiem Nr. 940. Vismaz 5 km attālumā no plānotajām VES. Vienlaikus norādīts, ka šādas aizsardzības teritorijas var nodrošināt arī neveidojot mikroliegumus, bet īpašniekiem, kuru zemēs plānots īstenot pasākumus, jāuzņemas ilgtermiņa saistības, lai nodrošinātu sugai labvēlīgu aizsardzības statusu. Detalizētāks apraksts sniegts Ziņojuma 4.6.4.1. nodaļā. Izvērtējusi Ziņojumu Aģentūra konstatē, ka attiecībā uz kompensējošiem pasākumiem Ziņojuma 6.1.2. tabulā iekļauts obligāti veicams nosacījums, ka pirms VES AL_13, AL_22, AL_23, AL_27, AL_29, AL_30, AL_31, AL_32, AL_43, AL_44, AL_45, AL_46, AL_47, AL_48, AL_49 un AL_51, kuru ietekme uz putniem novērtēta kā būtiski negatīva un negatīva, jāīsteno sertificēta ornitologa izstrādātus un ar DAP saskaņotus kompensējošos pasākumus. DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N šo nosacījumu precizē, norādot, ka ietekmi mazinošie vai nepieciešamības gadījumā kompensējošie pasākumi izstrādājami sadarbībā ar ornitologu, pamatojoties uz pirmsbūvniecības monitoringa laikā iegūtajiem datiem un izdarītajiem secinājumiem. DAP arī norāda, ka kompensējošie pasākumiem atsevišķu VES ietekmes kompensēšanai jāuzsāk pirms vēja parka būvniecības uzsākšanas. Vienlaikus Aģentūra konstatē, ka LVM Vēstulē Nr. 4.1-2_018f_101_25_143 norāda, ka LVM nepiekrīt mikrolieguma mazajam ērglim izveidei LVM apsaimniekotajās teritorijās (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.13. apakšpunktu). Arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N vērš uzmanību, ka Ziņojumā paredzētais kompensējošais pasākums - mikroliegumu veidošana mazā ērgļa ligzdošanas vietām – vienlaikus ir apgrūtinājums zemes īpašniekam, liedzot veikt mežsaimniecisko darbību, un šāds aizliegums vēja parka būvniecības gadījumā būtu jākompensē nevis valstij, uzliekot apgrūtinājumu zemes īpašniekam un izmaksājot kompensācijas par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem, bet gan paredzētās darbības īstenošanai. Arī Aģentūra līdzīgi kā DAP uzskata, ka, paredzot ietekmi mazinošos vai kompensējošos pasākumus, tos jākompensē Paredzētās darbības īstenošanai.

- 6.11.8.26. Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta otrā daļa ar apakšpunktiem noteic izņēmuma gadījumus, kad putnu sugu individuus atļauts iegūt vai traucēt, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai⁸⁴. No Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta trešajā daļā⁸⁵ noteiktā izriet, ka, lai saņemtu apstiprinājumu minētā likuma 14. panta otrās daļas izņēmuma gadījuma piemērošanai. Savukārt Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta ceturta⁸⁶ daļa

⁸⁴ Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta otrā daļa noteic – “Putnu sugu individuus atļauts iegūt vai traucēt izņēmuma gadījumā, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai, šādos nolūkos: 1) sabiedrības veselības aizsardzības un drošības interesēs; 2) lidojumu drošības interesēs; 3) lai nepieļautu nopietnu kaitējumu kultūraugiem, lauksaimniecības dzīvniekiem, mežiem, zvejniecībai un ūdeņiem; 4) lai aizsargātu faunu un floru; 5) pētniecībai un mācībām, veicot populācijas atjaunošanu, sugu reintrodukciju un šim nolūkam nepieciešamo pavairošanu; 6) atsevišķu putnu sagūstīšanai, turēšanai vai citādi saprātīgai izmantošanai stingri kontrolētos apstākļos un izlases veidā”.

⁸⁵ Sugu un biotopu likuma 14. panta trešā daļa noteic – “Jebkura persona, arī valsts vai pašvaldības iestāde, kas lūdz piemērot izņēmumu šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajos gadījumos, iesniedz Dabas aizsardzības pārvaldei informāciju, kurā norāda: 1) sugu, uz kuru attiecas izņēmums, šā izņēmuma iemeslus, tai skaitā riska veidu, izvērtētās alternatīvas un izmantotos zinātniskos datus; 2) līdzekļus, ierīces, paņēmienus vai pasākumus, ar kuriem plānots nonāvēt vai sagūstīt atsevišķus individuus, kā arī to izmantošanas iemeslus un ierobežojumus; 3) laika un vietas apstākļus, kādos piemērojams izņēmums, kā arī citus izņēmuma piemērošanas nosacījumus”.

⁸⁶ Sugu un biotopu likuma 14. panta ceturta daļa noteic – “Dabas aizsardzības pārvalde, izvērtējusi šā panta pirmajā un otrajā daļā minētā izņēmuma piemērošanas iespēju un pamatotību, ņemot vērā šā panta trešajā daļā norādīto informāciju, lemj par: 1) tā piemērošanu attiecīgajai sugai; 2) līdzekļiem, metodēm, ierīcēm vai paņēmieniem, kas ir

un piektā⁸⁷ daļa noteic rīcības, kuras veic DAP, ja tā saņēmusi Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta trešajā daļā noteikto lūgumu izņēmuma piemērošanai šā likuma 14. panta pirmajā un otrajā daļā minētajos gadījumos.

- 6.11.8.27. Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes ornitofaunu kumulatīvo ietekmju aspektā Ziņojumā vērtēta, ņemot vērā SIA "Saules Aloja", reģistrācijas Nr. 40203436078, plānoto saules elektrostacijas 100MW-LNR. 272 "Aloja-Rūjiena" izbūvi ~ 155 ha platībā (plānota starp VES grupām, kurās ietilpst VES AL 27, AL_29-32 un AL_51 un VES AL_41-49) un vēja parka *Matīši* izbūvi (Ziņojuma 2.1.5. attēls). Attiecībā uz saules elektrostacijas būvniecību novērtēts, ka tās un vēja parka *Aloja* būvniecības radīs kumulatīvu ietekmi uz mazā ērgļa populāciju, jo saules elektrostacijas izbūves gadījumā (tā paredzēta tuvāk par 1000 m no Iģes, tās palienē) tiks samazināta mazajam ērglim piemērotu barošanās biotopu pieejamība. Vienlaikus novērtēt, ka VES AL 27, AL_29-32, AL_51 un AL_41_49 izbūve ir pieļaujama, ja tiek īstenoti prognozētās ietekmes apjomam atbilstoši kompensējošie pasākumi, tādēļ nav prognozēta būtiska negatīva kumulatīvā ietekme no saules elektrostacijas un vēja parka *Aloja* būvniecības. Tāpat novērtēts, ka, realizējot Paredzēto darbību, nav sagaidāma kumulatīva ietekme ar vēja parku *Matīši*, ja abos vēja parkos tiek īstenoti pasākumi un rekomendācijas ietekmes samazināšanai uz ornitofaunu. Vienlaikus DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N, sniedzot vērtējumu par Ziņojumā veikto kumulatīvo ietekmju uz putniem novērtējumu, norāda - [...] *saules paneļu parkiem var būt dažāda ietekme uz bioloģisko daudzveidību. Saules paneļu izvietošana palielina struktūru elementu skaitu atvērtā ainavā un tas var pozitīvi ietekmēt atsevišķu putnu daudzumu teritorijā tās piesaistot, ja saules paneļu parks ir salīdzinoši neliels. [...] saules paneļu parkiem var būt būtiska gan pozitīva (putnus piesaistoša), gan negatīva (putni iet bojā, dzīvotņu zudums) ietekme uz ornitofaunu un ir nepieciešams vērtēt saules paneļu parku ietekmes, īpaši kumulatīvā aspektā ar vēja parkiem.*
- 6.11.8.28. Apkopojot iepriekš norādīto (skat. šī atzinuma 6.11.8.15.–6.11.8.27. apakšpunktu), Aģentūra secina, ka Ziņojuma autori, pamatojoties uz Ornitologa sniegto novērtējumi, ir apzinājuši galvenās putnu sugas un to grupas, uz kurām sagaidāma ar Paredzēto darbību saistīta negatīva ietekme, tostarp būtiski negatīva, kuru nav iespējams novērt tikai ar ietekmi mazinošiem pasākumiem, bet nepieciešams plānot un īstenot arī ietekmi kompensējošus pasākumus. Tāpat norādāms, ka jebkura prognoze par vēja parka ietekmi uz putnu populācijām, kā arī izpētes posmā konstatēto putnu sugu sastāvs un daudzums, ir prognoze ar augstu nenoteiktību un esošā un prognozētā situācija laika gaitā var mainīties. Tādēļ plānotie vēja parka ietekmi mazinošie pasākumi ir vērtējami un pārskatāmi, kā arī faktiskā ietekme ir uzraugāma, veicot ornitofaunas monitoringu. Tāpat monitorings ir nozīmīgs, lai izvērtētu arī kompensējošos pasākumu nepieciešamību.
- 6.11.8.29. Aģentūra konstatē, ka ietekmes uz ornitofaunu novērtēšanai, kā arī noteiktu ietekmi mazinošo pasākumu precizēšanai, paredzēts putnu monitorings, kas ietver novērojumu veikšanu gan pirms vēja parka būvniecības, gan būvniecības laikā, gan vēja parka ekspluatācijas gaitā (Ziņojuma 8. nodaļa, Ziņojuma 8. pielikuma 9.4. nodaļa). Kā norāda ornitologs, būtisks datu analīzes darbs monitoringa ietvaros veicams izmantojot putnu noteikšanas sistēmas, proti, pie VES mastiem vēlams uzstādīt kameras, ka seko līdz rotora lāpstiņām un spēj noteikt lidojošus objektus un tādejādi uzkrāj informāciju par sugu klātbūtni un sadursmju gadījumiem. Uz iegūtās informācijas bāzes sertificētam putnu ekspertam jāstrādā pie dažādu VES rīcības scenāriju mehānismu

atļauti indivīdu sagūstīšanā vai nonāvēšanā; 3) laika un vietas apstākļiem, kādos piemērojams izņēmums, kā arī citiem izņēmuma piemērošanas nosacījumiem; 4) nepieciešamajiem uzraudzības pasākumiem”.

⁸⁷ Sugu un biotopu likuma 14. panta piektā daļa noteic – “Dabas aizsardzības pārvalde apkopo informāciju par izņēmuma piemērošanas gadījumiem, kā arī uzrauga nosacījumu ievērošanu katrā izņēmuma gadījumā”.

izstrādes. Ņemot vērā novērtēto, svarīgi norādīt, ka vēja parka *Aloja* izbūve potenciāli var atstāt nelabvēlīgu un būtiski nelabvēlīgu ietekmi uz noteiktām putnu sugām, bet jo īpaši uz mazo ērgli, tādēļ paredzētajam putnu monitoringam ir jo īpaša nozīmē, kā arī būtiska nozīme ir tieši pirmsbūvniecības monitoringam, lai turpinātu iegūt un precizēt datus par teritorijā sastopamajiem putniem, to uzvedību, kā arī novērtēt situācijas, kad Paredzētās darbības ietekme ir citādāka, nekā iepriekš prognozēts. Uz pirmsbūvniecības monitoringa nozīmību norāda arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N. Papildus ja šī atzinuma 6.11.8.23.–6.11.8.24. apakšpunktā norādītajam par pirmsbūvniecības monitoringa nepieciešamību, lai precizētu ietekmi mazinošos pasākumus, noteiktu VES izvietojumu un kompensējošos pasākumus, lai būtu pieļaujama noteiktu VES izbūve, DAP arī vērš uzmanību, ka - *Jāņem vērā, ka projektēšanas laikā situācija var mainīties, tāpēc pirmsbūvniecības monitoringa ietvaros, konstatējot VES turbīnas mazo ērgļu vai citu planētājputnu zemo pārlidojumu trasē, būtu jāpārplāno šo turbīnu novietojums vai no tām jāatsakās, nodrošinot no turbīnām brīvus lidojumu koridorus starp līgzošanas un barošanās vietām.* Vēl būtiski, uz ko DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N vērš uzmanību, ka pamatojoties uz monitoringa rezultātiem, nepieciešamības gadījumā ir jāsapagatavo arī kaitējuma samazināšanas plāns, nosakot katras atsevišķās VES darbības režīmus, līdz pat VES apturēšanai noteiktā kalendārā periodā vai atsevišķās diennakts daļās.

- 6.11.8.30. Informācija par sikspārņu uzskaitēs konstatētajām sikspārņu sugām vai sugu grupām, to aktivitāti un veikto pārlidojumu skaitu apkopota Ziņojuma 7. pielikuma 4.–18. attēlā un 4. tabulā, kā arī Ziņojuma 4.5.2.–4.5.7. attēlā. Kā norādīts Sikspārņu eksperta atzinumā izpēte veikta teritorijā, kur sākotnēji tika izskatīta potenciāla 49 VES uzstādīšana, kā arī lauka darbi jau bija uzsākti, kad eksperts saņēma informāciju par vēl papildu zemes īpašumu pievienošanu Izpētes teritorijai (Ziņojuma 7. pielikuma 1. attēls). Vienlaikus no Sikspārņu eksperta atzinuma secināms, ka iegūtie dati un to interpretācija ir attiecināmi arī uz Izpētes teritorijai papildu pievienotajiem zemes gabaliem. Pārskatāmībai Ziņojuma 4.5.1. attēlā attēlots Ziņojumā vērtēto VES izvietojums un sikspārņu uzskaites maršruti un punkti.
- 6.11.8.31. Pēc koriģētajiem aktivitātes koeficientiem plānotā vēja parka teritorijā dominē ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, kura īpatsvars kopējā sikspārņu aktivitātē ir 51 %, tam seko Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* (16 %) un rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* (12 %). Visas minētās sikspārņu sugas pieder pie augsta bojāejas riska sugām pie VES. *Myotis* ģints sikspārņu īpatsvars kopējā sikspārņu aktivitātē sastāda 19 %⁸⁸, bet pārējo konstatēto sugu vai sugu grupu īpatsvars ir salīdzinoši neliels līdz 2 % (Ziņojuma 4.5.2. attēls, Ziņojuma 7. pielikuma 4. tabula).
- 6.11.8.32. Trīs dominējošo sikspārņu sugu - ziemeļu sikspārnis, Natūza sikspārnis, rūsganais vakarsikspārnis - aktivitāte novērtēta kā ļoti augsta. Detalizētāka informācija un vērtējums par minēto sugu aktivitāti atkarībā no nakts stundas, sezonas un dzīvotņu izvēles sniegta Ziņojuma 120.–124. lpp. Norādāms, ka saskaņā ar novērtējumu visbiežāk konstatēto sikspārņu sugu sastopamība plānotā vēja parka teritorijā nav vērtējama kā vienlīdz nozīmīga, kas atkarībā no sugas galvenokārt saistīts ar piemērotām barošanās vietām, vairošanās kolonijām u. c. Sniedzot vērtējumu par pašu plānoto vēja parka teritoriju, novērtēts, ka augstākā sikspārņu aktivitāte starp

⁸⁸ Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu *Myotis* ģintī (naktsikspārņi) pavisam iespējamās piecas šīs ģints sugas – dīķu *Myotis dasycneme*, ūdeņu *M. daubentonii*, Branta *M. brandtii*, bārdainais *M. mystacinus* un Naterera *M. nattereri* naktsikspārņi. Atbilstoši Sikspārņu eksperta atzinumam *Myotis* ģints sugu atšķiršana ir sarežģīta un droša to noteikšana līdz sugai ar esošo metodiku praktiski nav iespējama. Pašreizējā informācija liecina, ka vēja parku ietekme uz *Myotis* ģints sikspārņiem ir salīdzinoši zema (Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrības “Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes novērtēšanai uz sikspārņiem”), tādēļ šīs ģints sikspārņiem noteikšana līdz sugai nav veikta.

vērtētajiem biotopu tipiem⁸⁹ konstatēta biotopa tipā *mežs*⁹⁰ un *lauksaimniecības zeme (klajums)*⁹¹. Vienlaikus norādīts, ka augstā sikspārņu aktivitāte biotopa tipā *mežs* saistīta ar datiem, kas iegūti 6. uzskaites punktā (tā tuvumā plānotas VES AL_11, AL_12 un AL_22), bet biotopa tipā *lauksaimniecības zeme (klajums)* - ar datiem, kas iegūti 4. uzskaites punktā (tā tiešā tuvumā šobrīd nav plānota neviena no VES) (Ziņojuma 4.5.1., 4.5.6. un 4.5.7. attēls). Novērtēts, ka 6. uzskaites punkta apkārtnē novērota ļoti augsta vairāku sikspārņu sugu aktivitāte, to saistot ar apkārt esošajiem mežiem, tostarp dabas liegumu “Soģupes meži” (Ziņojuma 4.4.1. attēls), kā nozīmīgu vairošanās un barošanās teritoriju vairākām sugām. Norādāms, ka 6. uzskaites punkts tika izvietots ~ 500 m attālumā no Iģes upes, kas Izpētes teritorijā novērtēta kā sikspārņiem nozīmīgākā ūdenstece

- 6.11.8.33. Kopumā novērtēts, ka kopējā sikspārņu aktivitāte plānotā vēja parka *Aloja* izpētes teritorijā vērtējama kā vidēja (fona aktivitāte), salīdzinot to ar citām pēc līdzīgas metodikas pētītām vēja parku teritorijām Latvijā. Tomēr Izpētes teritorijā konstatētas atsevišķas zonas un biotopi, kuros sikspārņu aktivitāte vērtējama kā augsta (skat. šī atzinuma 6.11.8.32. apakšpunktu). Attiecīgi novērtēts, ka ņemot vērā VES AL_11, AL_12 un AL_22 plānoto atrašanās vietu, to izbūve radīs augstu risku un kaitējumu vietējām sikspārņu populācijām. Tāpat novērtēts, ka potenciāli augstāks sadursmju/ bojāejas risks sikspārņiem ir pie VES, kuras plānots izvietot tuvu mežam un citām koku struktūrām, bet mazāks – pie VES, kuras plānots novietot klajā laukā. Vērtējot sikspārņu bojāejas risku, kas saistīts sezonalitāti, kopumā novērtēts, ka vislielākais sikspārņu bojāejas risks ir laika posmā no jūnija līdz septembrim, kas sakrīt ar sikspārņu vairošanās un migrācijas laiku. Izņēmums ir teritorija starp Soģupes mežiem un Ķiļļu purvu, kā arī Iģes upes tuvumā, kur sikspārņu bojāejas risks ir augsts visas aktīvās sezonas laikā. Savukārt vērtējot sikspārņu aktivitāti, kas saistīta ar diennakts laiku, vislielākais bojāejas risks ir pirmajās sešās stundās pēc saulrieta.
- 6.11.8.34. Sikspārņu eksperts sniedzis vērtējumu arī par riskiem un iespējamo ietekmi uz sikspārņiem, kas atkarīgi no uzstādāmo VES augstuma un rotora diametra. Proti, kopumā spēkā ir likumsakarība, ka lielāks VES rotora diametrs (attiecīgi – nosegtais laukums) un mazāks rotora spārņa gala zemākā punkta attālums līdz zemes virsmai palielina sikspārņu bojāejas risku. Tas skaidrojams ar faktu, ka vairums sikspārņu sugu lielākoties uzturas salīdzinoši tuvu zemei, vidēji līdz 50 m augstumam no zemes virsmas. Tomēr šis rādītājs ir uztverams tikai kā orientējošs⁹². Atbilstoši Sikspārņu eksperta atzinumam norādītajam, uzstādot VES, kuru rotora spārņa gala zemākā punkta attālums līdz zemes virsmai vai virs koku galotnēm mežos ir vismaz 50 m⁹³, kopumā samazināsies iespējamie sikspārņu bojāejas riski, bet pilnībā tie netiks izslēgti. No Ornitologa atzinuma secināms, ka vēja parkā *Aloja* vērtētajām VES attālums no pamatnes līdz rotora spārņa zemākajam punktam ir ~ 80 m, kas vismaz divas reizes pārsniedz koku augstumu (Ziņojuma 8. pielikuma 3.–4. lpp.). Sikspārņu eksperts norāda, ka vērtējot sikspārņu bojāejas risku aspektā, kas atkarīgs no uzstādāmo VES rotora diametra un lāpstiņas zemāk punkta līdz zemes virsmai, IVN ietvaros vērtētie VES modeļi (Ziņojuma 3.2.1. tabula) *Nordex N163* un *Vestas V162-6.2* ir ar relatīvi mazāku rotora diametru un lāpstiņu augstumu 82,5–85 m virs zemes (t.i. vairāk kā 40 m virs koku galotnēm). Attiecīgi minētie VES modeļi novērtēti kā labākās tehnoloģiskās alternatīvas ietekmes uz sikspārņiem aspektā. Savu vērtējumu par VES

⁸⁹ Saskaņā ar Sikspārņu eksperta novērtējumu uzskaišu stacijas tika izvietotas tādos biotopu tipos kā *mežs*, *mežmala*, *lauksaimniecības zeme (klajums)*, *ūdens mala (upe)* un *purvs* (Ziņojuma 7. pielikuma 4. pielikums).

⁹⁰ Šajā biotopa tipā tika izvietoti 5 no 12 uzskaites punktiem (Ziņojuma 7. pielikuma 4. pielikums).

⁹¹ Šajā biotopa tipā tika izvietoti 3 no 12 uzskaites punktiem (Ziņojuma 7. pielikuma 4. pielikums).

⁹² Plašāks skaidrojums sniegts Sikspārņu ekipēta atzinumā, Ziņojuma 7. pielikuma 20.–21. lpp.

⁹³ Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu mežu biotopos t.s. klajumu sugas bieži barojas gar/virs koku galotnēm, kur ir augsta kukaiņu koncentrācija.

rotora diametra un lāpstiņas no zemes virsmas ietekmi uz sikspārņu bojāejas risku paudusi arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N, precizējot, ka Ziņojums papildināms ar nosacījumu - *Akceptējama tāda VES turbīnas modeļa izvēle, kura spārnu augstums no zemes novērstu pastiprinātu sikspārņu bojāeju. Pārvaldes ieskatā šis tehniskais parametrs ir jāprecizē vēja parka attīstītājiem un iesaistītajiem sikspārņu ekspertiem un jāiestrādā būvprojekta tehniskajos noteikumos.* Ievērojot minēto, lai samazinātu sikspārņu bojāejas risku, kas saistīts ar VES spārņa gala attālumu no zemes vai koku galotnēm, Aģentūras ieskatā, izdodot šo atzinumu, ar nosacījumu nostiprināms DAP izvirzītais nosacījums par tādu uzstādāmo VES modeļa izvēli, kas novērstu pastiprinātu sikspārņu bojāeju

- 6.11.8.35. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā konstatēto sikspārņu sastopamību, izplatību un aktivitāti, Sikspārņu eksperts savā atzinumā izvirzījis vairākus nosacījumus sikspārņu populācijas aizsardzībai, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama. Tie ietver gan VES rotoru apturēšanu noteiktos laika periodos pie noteiktiem kritērijiem, gan sikspārņu monitoringu, gan atteikšanos no konkrētām VES, gan konkrētu VES neizvietošanu 800 m attālumā no Iģes upes vai pārvietošanu ārpus šīs zonas, kā arī papildu nosacījumus VES AL_22 novietojumam, lai tās izbūve būtu pieļaujama (Ziņojuma 6. pielikuma 23.–24. lpp.). Izvērtējusi Ziņojumu, Aģentūra konstatē ka Sikspārņu eksperta sniegtie ietekmi mazinošie pasākumi un monitoringa pasākumi kopumā iekļauti attiecīgi arī Ziņojuma 4.5.4. un 8. nodaļā un Ziņojuma 6.1.2. tabulā. Ņemot vērā plānoto VES L_11 un L_12 atrašanos pie Iģes upes, kas ir nozīmīga teritorija sikspārņiem, Ierosinātāja no to izbūves ir atteikusies. Aģentūra konstatē un atzinīgi vērtē, ka papildus jau Sikspārņu eksperta norādītajam, Ierosinātāja sikspārņu monitoringu pie VES L_43–L_49 apņems veikt jau pirms būvniecības uzsākšanas, lai aktualizētu informāciju par faktisko situāciju (Ziņojuma 8. nodaļa, 313. lpp.), sevišķi ņemot vērā, ka Sikspārņu eksperts savā atzinumā norādījis, ka izpētes gaitā pievienoti papildu zemes īpašumi (skat. šī atzinuma 6.11.8.30. apakšpunktu), kas aptver teritoriju, kurā plānots izvietot VES L_43–L_49. Attiecībā uz sikspārņu monitoringu pirmsbūvniecības fāze DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N norāda - *Projektēšanas un pirms-būvniecības periodā izstrādā detalizētu sikspārņu monitoringa programmu, pārskata IVN ziņojuma uzskaišu maršrutus un punktus, un vismaz vienu gadu jāveic sikspārņu aktivitātes monitorings datu precizēšanai.* Ņemot vērā, ka šis DAP nosacījums formulēts vispārīgi, nekonkretizējot noteiktas VES, uz kurām tas būtu attiecināms, Aģentūra secina, ka sikspārņu monitoringa pasākumi pirmsbūvniecības fāzē būtu attiecināmi uz visu plānoto vēja parku. Tāpat DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N izvirzīti vēl citi precizējoši nosacījumi attiecībā uz sikspārņu monitoringu, kas Ierosinātājai un projekta īstenotājiem ir saistoši un precizējami, izstrādājot sikspārņu monitoringa programmu, kā arī to saskaņojot ar DAP.
- 6.11.8.36. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumā norādīto, kumulatīvā ietekme uz sikspārņiem iespējama, ja 10–15 km rādiusā ap plānoto vēja paraku tiek realizēts cits līdzīgs projekts. Atbilstoši norādītajam Sikspārņu eksperta atzinuma sagatavošanas laikā ekspertam nebija informācijas par vēja parka *Aloja* apkārtnē plānotiem citiem vēja parkiem, tādēļ kumulatīvā ietekme uz sikspārņiem vērtēta Ziņojumā, tā 125.–126. lpp. Novērtēts, ka zonā, kuru kā iespējamo kumulatīvās ietekmes zonu novērtējis Sikspārņu eksperts, 3 km attālumā no vēja parka *Aloja*, plānots izbūvēt vēja parku *Matīši*. Atbilstoši novērtētajam, izbūvējot vēja parku *Matīši*, nav sagaidāma papildu negatīva ietekme jeb traucējuma efekts uz sikspārņiem piemērotiem barošanās biotopiem vēja parka *Aloja* teritorijā, pamatojot to ar līdz šim veiktiem pētījumiem ar ultraskaņas detektoriem dažādos attālumos no VES, kas parāda, ka samazināta sikspārņu aktivitāte novērojama virāku simtu metru attālumā. Savukārt negatīvu ietekmi uz sikspārņiem to

migrācijas laikā var atstāts jebkurš vēja parks, tādēļ svarīgi ir noteikt un ievērot VES darbības ierobežojumus, kā arī veikt so nosacījumu efektivitātes kontroli.

- 6.11.8.37. Ziņojuma 4.4.5., 4.5.5. un 4.6.5. nodaļās attiecīgi sniegts vērtējums par alternatīvām katrā no IVN gaitā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem. Attiecībā uz Ziņojumā piedāvāto VES novietojumu Ziņojumā vairākkārt norādīts, ka VES un ar tām saistītās infrastruktūras vietas alternatīvas faktiski jau ir izvērtētas IVN gaitā, veicot novietojuma izmaiņas, lai pēc iespējas mazinātu ietekmi uz konstatētajām dabas vērtībām. Ziņojuma 4.4.5. nodaļā sniegts vērtējums par elektropārvades kabeļlīniju novietojuma alternatīvām starp konkrētām VES un infrastruktūras objektiem, norādot, ka visu piedāvāto risinājumu ietekme ir nebūtiska. Novērtēts, ka plānotais elektropārvades kabeļlīnijas risinājums, šķērsojot Laņģupīti, radīs nelielu nelabvēlīgu ietekmi, norādot, ka to iespējams mazināt, šajā vietā kabeļu trases izbūvi veicot ar beztranšeju tehnoloģiju. Attiecīgi novērtēts, ka visas elektropārvades kabeļlīniju izbūves alternatīvas ir iespējamās. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas (Ziņojumā vērtētie uzstādāmo VES modeļi), no ietekmes uz sīkspārņiem aspekta vērtējums veikts pamatojoties uz Sīkspārņu eksperta sniegto vērtējumu par ietekmi uz sīkspārņiem, kas atkarīga no VES masta augstuma un rotora spārnu diametra un lāpstiņas zemākā punkta attāluma līdz zemes virsmai (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.34. apakšpunkts). Attiecīgi novērtēts, ka VES modeļi *Nordex N163* un *Vestas V162-6.2*, kas vērtēti IVN ietvaros, būtu vērtējami kā relatīvi mazāk bīstami sīkspārņiem. Savukārt no ietekmes uz ornitofaunu aspekta novērtēts, ka trokšņa piesārņojums ir vienīgais aspekts, kur konstatēta nozīmīga atšķirība starp dažādām VES tehnoloģiskajām alternatīvām. Attiecīgi no ietekmes uz putniem aspekta labāki ir tādi VES modeļi, kuru radītais trokšņa emisijas līmenis ir zemāks.
- 6.11.8.38. Aģentūra, izdodot šo atzinumu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību aspektā vadās arī no DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, sniegtā viedokļa un izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama, lai novērstu būtiskas ietekmes un ievērotu piesardzību attiecībā uz Pārdzetas darbības un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību. Tādējādi Aģentūras ieskatā Ziņojuma 6.1.2. tabulā ietverto obligāti veicamo pasākumu kopums Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz Ziņojumā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem, Ziņojuma 8. nodaļā paredzētie uzraudzības (monitoringa) pasākumi, kā arī DAP izvirzītie nosacījumi (DAP Vēstule Nr. 4.9/2133/2025-N) Paredzētās darbības veikšanai, uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai. Izvērtējusi Ziņojuma 15. pielikumu, kurā Ziņojuma autori sniedz atbildes uz institūciju paustajiem viedokļiem, Aģentūra konstatē, ka, atbildot uz DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir pieļaujama, norādīts, ka Ziņojuma izstrādātājiem nav komentāru vai priekšlikumu par DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N minētajiem nosacījumiem. Attiecīgi Aģentūra secina, ka Ierosinātāja apņemas ievērot DAP Vēstulē Nr. 4.9/2133/2025-N izvirzītos nosacījumus. Vēršam uzmanību, ka uz monitoringa nozīmīgu savā atsauksmē norādīja arī DAP. No DAP paustā viedokļa secināms, ka Ziņojumā izsvērtais, ka plānotie monitoringa periodi ir indikatīvi, un, identificējot pazīmes kādām ietekmēm, kuru radītās sekas var būt kvalitatīvi novērtējamas tikai ilgākā laika periodā, DAP ir tiesības pagarināt monitoringa veikšanas laiku, kā arī tas, ka Ierosinātājai ir jāņem vērā, ka monitoringa rezultātā var tikt konstatēts, ka faktiskā vēja parka radītā ietekme ir nozīmīgāka par sākotnēji paredzēto, un tās mazināšanai vai kompensēšanai ir nepieciešams īstenot papildus Ziņojumā līdz šim neparedzētus pasākumus, būtu nosakāms kā obligāts nosacījums. Tāpat norādām, ka izvērtējams Ziņojuma 6.1.2. tabulā ietverto rekomendējošo pasākumu kopums (ja šajā atzinumā nav norādīts jau citādāk, ka tie veicami kā obligāti) Paredzētās darbības ietekmes

mazināšanai uz Ziņojumā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem un tie realizējami, kur iespējams. **Paredzētā darbība īstenojama, ievērojot Ziņojumā paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus, kas ar nosacījumiem nostiprināti šajā atzinumā:**

- a) Ja VES AL_14 plāno izbūvēt Ziņojumā paredzētajā vietā (Ziņojuma 4.2.2. attēls), nepieciešams izstrādāt biotopa 91D0* *Purvaini meži* atjaunošanas plānu, nodrošinot kompensējošos pasākumus vismaz 6,33 ha platībā, piemēram, paredzot brīvprātīgus biotopa 91D0* *Purvaini meži* aizsardzības pasākumus, kas atbilst VES ekspluatācijas periodam. Biotopa 91D0* *Purvaini meži* atjaunošanas plāns jāizstrādā un jāsaskaņo ar DAP pirms VES parka ekspluatācijas uzsākšanas. Plāns kā pielikums pievienojams būvprojektam. Plāna īstenošana jāuzsāk līdz vēja parka *Aloja* būvniecības uzsākšanai.
- b) VES AL_13, AL_27, AL_44 un apakšstacijas būvniecības ietekmes uz dabas vērtībām mazināšanai, jāievēro Sugu un biotopu ekspertu atzinumā norādītie ietekmi mazinošie pasākumi. VES AL_13 – izbūves laukuma izveidi jāveic ar uzbēršanas paņēmienu bez paliekošu nosusināšanas grāvju ierīkošanas. Plānojot VES AL_27 izbūves laukuma nosusināšanas pasākumus, jāparedz risinājumi, kas novērstu pastiprinātu ūdens noplūdi prom no īpaši aizsargājamā biotopa teritorijas. VES AL_44 – pievedceļa novietojumu jāparedz vismaz 50 m attālumā no īpaši aizsargājamā biotopa. Apakšstacijas būvniecības vietu iespējami jāattālina no īpaši aizsargājamā biotopa teritorijas, kā arī jāparedz risinājumus, kas samazina ietekmi uz hidroloģisko režīmu, piemēram, apakšstacija izbūvējama uz uzbērtā laukuma, samazinot nepieciešamību ierīkot nosusināšanas grāvjus biotopa poligona pusē.
- c) VES izbūve un ar to saistītās infrastruktūras izveide jāīsteno tā, lai hidroloģiskais režīms mitrāju teritorijās netiek būtiski izmainīts. Priekšroka dodama tādiem tehniskajiem risinājumiem, kas būvniecības laikā rada īslaicīgu hidroloģisko apstākļu maiņu. Veicot VES apbūves laukumu, ceļu un citas infrastruktūras inženierģeoloģisko izpēti un būvprojektu izstrādi, jāpiesaista sugu un biotopu eksperti attiecīgajās jomās.
- d) Ja būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams mainīt plānoto VES montāžas laukumu, pievedceļu, elektropārvades un komunikāciju kabeļu trašu vai apakšstaciju izbūves vietas, tām atrodoties ārpus IVN gaitā novērtētajām teritorijām, nepieciešams veikt atkārtotu izvērtējumu uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām. Ja tiek ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas vērtības, nepieciešams Dabas aizsardzības pārvaldē iesniegt sertificēta sugu un biotopu eksperta atzinumu un saskaņot nosacījumus ietekmes mazināšanai, ja attiecināms.
- e) Atbilstoši Ziņojuma 6.1.2. tabulai VES būvniecība plānojama ārpus 1000 m joslas ap Igēš upi, ja netiek plānoti un īstenoti kompensējošie pasākumi atbilstoši atzinuma 6.11.8.38. “p” apakšpunktam, ilggadīgo zālāju aizņemtām platībām, kā arī mežaudzēm, kas vecākas par 40 gadiem.
- f) Jāizstrādā VES konstrukciju (turbīnu daļas, iekārtas u.c.) detalizēts transportēšanas maršruta plāns, ņemot vērā īpaši lielos kokus, dižkokus, ainaviski vērtīgos kokus. Ja plāna izstrādes ietvaros tiek secināts, ka VES konstrukciju transportēšanu nav iespējams veikt, neskarot lielus kokus, tai skaitā dižkokus un ainaviski vērtīgus kokus, sadarbībā ar kokkopi/ arboristu izstrādājami ietekmi samazinoši pasākumi (piemēram, aizsargbarjeru

uzstādīšana). Transportēšanas maršrutā jā saglabā tādi ainavas elementi kā alejas (piemēram, bērzu alejas, kas raksturīgas izpētes teritorijas areāliem). Ja transportēšanas maršrutā tiek skarti datu sistēmā *Ozols* reģistrēti, dižkoki, aizsargājamas alejas vai koki, kas ir īpaši aizsargājamu sugu dzīvotnes, maršruta plāns VES konstrukciju transportēšanai, jā saskaņo ar DAP.

- g) Ja Paredzētās darbības nodrošināšanai projektējamās kabeļu trases, ceļu, VES izbūves platformu u.c. saistītās infrastruktūras un objektu ietekmes zonā atrodas lieli koki, tai skaitā dižkoki, kurus var būt nepieciešams nocirst vai prognozējama negatīva ietekme uz to vainagiem vai sakņu sistēmu, Ierosinātājam jā konsultējas ar arboristu par tehniskajiem risinājumiem ietekmju mazināšanai VES infrastruktūras izbūves ietekmes zonā. Jā nodrošina arborista rekomendēto ietekmi mazinošo pasākumu realizācija būvniecības procesā. Aizsargājamo koku nociršanai jā saņem DAP rakstiskā atļauja.
- h) Ja, izdodot būvatļauju Paredzētajai darbībai, kāds no konstatētajiem potenciāliem dižkokiem (Ziņojuma 14. pielikuma 4. tabula) atbilst Noteikumu Nr. 264 2. pielikumā noteiktajiem aizsargājamo koku kritērijiem, Ierosinātājam ir saistošas Noteikumos Nr. 264 noteiktās prasības attiecībā uz šo koku aizsardzību un apsaimniekošanu.
- i) VES izbūves laukumos, jaunbūvējamo pievedceļu un elektropārvades kabeļu trašu teritorijā esošās lielu dimensiju (>25 cm) kritālas un novāktie ekoloģiskie koki izcirtumos, virszemē esošie lieli akmeņi (>4 m³) kopā ar uz tiem augošajiem ķērpjiem un sūnām jā saglabā un iespēju robežās jā pārvieto ārpus būvlaukuma teritorijas. Lielu dimensiju kritālas un novāktie ekoloģiskie koki (iespēju robežās tos nesagarumojot) jā pārvieto uz tuvāko mežaudzi, savukārt lielos akmeņus - uz vietu, kur tos neskars Paredzētā darbība, vēlams, saglabājot akmens orientāciju pret debespusēm. Visi norādītie pasākumi īstenojami, ja vēja parka būvniecībai paredzētajos nekustamajos īpašumos ir pieejamas atbilstošas teritorijas ārpus būvlaukuma teritorijas vai arī šādai pārvietošanai tiek saņemts blakus esošā nekustamā īpašuma īpašnieka vai valdītāja saskaņojums.
- j) Koku ciršanas un veģetācijas apauguma novākšanas darbi Darbības vietā veicami laikā no 1. augusta līdz 28. februārim. Ja tehniski nav iespējams ievērot minēto termiņu, pamatojoties uz ornitologa sagatavotu pamatojumu paredzētās darbības īstenošanās var lūgt DAP termiņu pārskatīt.
- k) Nepieļaut tehnikas pārvietošanos, grunts un materiālu novietošanu vai citas ar būvniecību saistītas darbības identificētajās un Ziņojuma kartogrāfiskajā materiālā norādītajās aizsargājamo sugu atradnēs.
- l) Elektropārvades un komunikāciju kabeļi pēc iespējas jā iegulda gar ceļiem.
- m) Jā nodrošina iespējami zemas trokšņu emisijas VES turbīnu modeļu izvēle, atbilstošu tehnoloģisko risinājumu izvēle, kas mazinātu aerodinamisko troksni. VES jā aprīko ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem (*serrated trailing edges*).
- n) Vēja parka jā uzstāda viena modeļa, augstuma un krāsas turbīnas. Jā nodrošina visu VES torņu apakšējās daļas (līdz 45 m augstumam) kontrastējošs krāsojums tumšā krāsā, to krāsu un veidu saskaņojot ar DAP.

- o) Ja plānots būvēt žogus ap apakšstaciju un VES, jānodrošina, lai žogs ir iespējami zemāks un pamanāms. Uzstādot pīto žogu, jānodrošina tā marķēšana.
- p) Pirms plānot VES AL_13, AL_22, AL_23, AL_27, AL_29, AL_30, AL_31, AL_32, AL_43, AL_44, AL_45, AL_46, AL_47, AL_48, AL_49 un AL_51 būvniecības jānodrošina Ornitologa izstrādātu un DAP saskaņotu kompensējošo pasākumu izstrāde un apstiprināšana. Kompensējošo pasākumu īstenošana jāuzsāk pirms VES būvniecības darbu uzsākšanas.
- q) Jānodrošina visu VES aprīkošana ar iekārtām/ sistēmām automātiskai putnu lidojumu detektēšanai, lidojošo putnu atpazīšanai un VES automātiskai apturēšanai vai VES rotora ātruma būtiskai samazināšanai, prognozējot sadursmi ar tādām īpaši aizsargājamām putnu sugām kā mazais ērglis *Clanga pomarina*, ķīķis *Pernis apivorus*, jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, klinšu ērglis *Aquila chrysaetos*, zivjērglis *Pandion haliaetus*, niedru lija *Circus aeruginosus*, vīstus vanags *Accipiter gentilis*, peļu klijāns *Buteo buteo*, melnais stārķis *Ciconia nigra*, baltais stārķis *Ciconia ciconia*. Minētajām iekārtām/ sistēmām ir jābūt tādām, kas darbojas arī krēslas apstākļos. Ja to nav iespējams nodrošināt, tad jāievēro VES rotoru apstādināšanas laiks vismaz stundu pirms un pēc saullēkta un saulrieta. Nav pieļaujama putnus atbaidošu iekārtu uzstādīšana. DAP var lemt par izmaiņām detektējamu sugu sarakstā pēc šī atzinuma 6.11.8.38. "s" apakšpunktā minēto monitoringa rezultātu izvērtēšanas, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātās viedokli un argumentus.
- r) Jānodrošina ornitofaunas monitorings pirms vēja parka būvniecības, vēja parka būvniecības laikā un vēja parka ekspluatācijas laikā atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā paredzētajam. Prioritāri nepieciešams veikt līdzojošo dienas plēsīgo putnu monitoringu. Monitoringa plāns pirms monitoringa uzsākšanas jānosaka ar DAP. Monitoringa plāns pievienojams būvprojektam. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaite, kurās iekļauta arī izvērtējuma daļa, jāiesniedz DAP un Dienestā. Pamatojoties uz monitoringa rezultātiem, nepieciešamības gadījumā Paredzētās darbības īstenošanai sadarbībā ar atbilstošajiem speciālistiem ir jānosaka putniem nodarītā kaitējuma samazināšanas plāns, nosakot katras atsevišķās VES darbības režīmus, ja nepieciešamā paredzot konkrētu VES apturēšanu noteiktā kalendārā periodā vai atsevišķās diennakts daļās. Kaitējuma samazināšanas plāns saskaņojams ar DAP. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, DAP lemj par papildus pasākumu nepieciešamību ietekmes novēršanai, mazināšanai vai kompensēšanai, kas īstenojami vēja parka ekspluatācijas laikā, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātās viedokli un argumentus, kā arī, ja, attiecināms, par monitoringa termiņa pagarināšanu.
- s) Ornitofaunas pirmsbūvniecības monitoringa ietvaros jāparedz iegūt datus, kas ir derīgi sadursmes riska modeļiem (*collision risk models*), un jāveic precīzi aprēķini, lai noteiktu konkrētus skaitliskus rādītājus, no kuriem ietekme uz putnu bojāeju uzskatāma kā kritiska.
- t) Ornitofaunas pirmsbūvniecības monitoringa ietvaros, pavasara migrācijas laikā jāizvērtē migrējošo putnu pulcēšanās vietas blakus autoceļam V164 pie Ķiruma ezera, ja nepieciešams, precizējot, ar kādiem nosacījumiem izbūvējama VES AL_31.

- u) Pamatojoties uz ornitofaunas pirmsbūvniecības monitoringa laikā iegūtajiem datiem un izdarītajiem secinājumiem, Paredzētās darbības īstenotājam sadarbībā ar ornitologu jāizstrādā ietekmi mazinošie vai nepieciešamības gadījumā kompensējošie pasākumi.
- v) Ja ornitofaunas pirmsbūvniecības monitoringa ietvaros tiek konstatēts, ka kāda no plānotajām VES atrodas mazo ērgļu vai citu planētājputnu zemo pārlidojumu trasē, jāpārplāno šo VES novietojums vai jāatsakās no tām, nodrošinot no VES brīvus lidojumu koridorus starp ligzdošanas un barošanās vietām.
- w) VES būvniecība jāplāno pēc iespējas tālāk no lielajām ligzdām, visas lielās ligzdas (virs 50 cm diametrā) ar koku grupu ap tām jāsauglabā.
- x) Sikspārņu augstākās aktivitātes periodā, laika posmā no 1. jūnija līdz 30. septembrim, jānodrošina VES AL_22 darbības apturēšana vai neuzsākšana, no saulrieta līdz saullēktam, ja vēja ātrums VES rotora augstumā ir mazāks par 7 m/s, gaisa temperatūra ir augstāka par 6 °C un nokrišņu daudzums nepārsniedz 1 mm stundā. Laika posmā no 1. jūnija līdz 30. septembrim, jānodrošina pārējo VES darbības apturēšana vai neuzsākšana, no saulrieta līdz saullēktam, ja izpildās šādi kritēriji: vēja ātrums masta augstumā ir 5 m/s vai mazāks, gaisa temperatūra ir augstāka par 6 °C un nokrišņu daudzums nepārsniedz 1 mm stundā.
- y) Jānodrošina sikspārņu monitorings, kas ietver akustisko monitoringu, paredzot vismaz sešu VES gondolu aprīkošanu ar automātiskajiem ultraskaņas detektoriem sikspārņu aktivitātes reģistrēšanai, un bojāgājušo sikspārņu uzskaites monitoringu vēja parka ekspluatācijas laikā, atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā un Ziņojuma 8. pielikumā paredzētajam. Sikspārņu monitorings jāuzsāk vismaz vienu gadu pirms vēja parka būvniecības uzsākšanas, īpašu uzmanību pievēršot VES AL_43–AL_49, lai precizētu sikspārņu aktivitātes monitoringa datus. Vēja parka ekspluatācijas laikā sikspārņu monitorings jānodrošina vismaz pirmajā un otrajā gadā pēc VES darbības uzsākšanas. Sikspārņu monitorings jāveic saskaņā ar Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrības⁹⁴ izstrādātajām vadlīnijām - “Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz sikspārņiem novērtēšanai”⁹⁵. Monitoringa plāns pirms monitoringa uzsākšanas jāsaskaņo ar DAP. Monitoringa plāns pievienojams būvprojektam. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaites, kurās iekļauta arī izvērtējuma daļa, jāiesniedz DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, DAP lemj par turpmāko monitoringa nepieciešamību un pasākumiem un vēja parka ekspluatācijai, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātās viedokli un argumentus.
- z) Jānodrošina tāda VES modeļa izvēle, kura rotora spārnu augstums no zemes virsmas nav zemāks kā IVN vērtētajiem modeļiem.
- aa) Jānodrošina, ka VES netiek izvietotas tuvāk par 800 m no Iģes upes, attālumu mērot no uzstādāmā VES modeļa spārņa gala projekcijas.
- bb) Nav pieļaujama Paredzētās darbības būvprojekta saskaņošana Dienestā un atzīmes par būvdarbu uzsākšanu izdarīšana, ja nav nodrošināta no šī atzinuma izrietošo prasību būvprojektēšanai un pirms vēja parka būvniecības uzsākšanas īstenojamo pasākumu izpilde, tostarp Dienestā un

⁹⁴ Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrība, reģ. Nr. 4000 825 9941.

⁹⁵ Pieejamas publiski https://www.daba.gov.lv/lv/media/15651/download_

DAP nav iesniegti pirms vēja parka būvniecības stadijas monitoringa rezultāti, no kuriem izriet, ka jomā sertificēts dabas eksperts / eksperti nav identificējuši nepieciešamību noteikt papildus prasības un/vai ierobežojumus VES izvietojumam vai darbību režīmiem.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt tās radīto ietekmi, nevis saistoši izlemēt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir papildu process, kas vēl nedod tiesības uzsākt Paredzēto darbību⁹⁶. IVN rezultātā, pamatojoties uz novērtējuma secinājumiem un noteiktajiem risinājumiem Paredzētās darbības radīto ietekmju novēršanai vai samazināšanai līdz pieņemamam līmenim, akcepta lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta.

Izvērtējusi Ziņojumu, Aģentūra secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums kopumā veikts atbilstoši tā nosacījumiem. Paredzētās darbības īstenošana iespējama izbūvējot ne vairāk kā 26 VES, ievērojot Ziņojumā vērtētās VES novietojuma pozīcijas, vienlaikus nodrošinot, ka izpildās pārējie šajā atzinumā izvirzītie nosacījumi, kā tas noteikts atzinuma 6. punktā. Aģentūra vērš akcepta lēmuma pieņēmēja uzmanību, ka Ziņojumā un šajā Aģentūras atzinumā identificēta virkne priekšnosacījumu tālākajām plānošanas un projektēšanas stadijām, kā arī nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā var būt īstenojama vai nav pieļaujama.

Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības akceptēšanu, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Aģentūras atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts).

Direktore

D. Avdejanova

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Anete Liepiņa
Anete.Liepina@eva.gov.lv

Dace Strode
Dace.Strode@eva.gov.lv

⁹⁶ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 30. oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.